

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A FINANČÍ

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

HODNOCENÍ EFEKTIVITY VYBRANÉHO
PODNIKATELSKÉHO SUBJEKTU

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.

Autorka: Bc. Jana Syslová

..

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí
Akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jana SYSLOVÁ**

Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Hodnocení efektivity vybraného podnikatelského subjektu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

V teoretické části popsat metody hodnocení efektivnosti firmy za pomoci metod finanční analýzy. V praktické tyto metody aplikovat u vybraného subjektu podnikající v oblasti zemědělství a na základě nich navrhnout případná opatření.

Osnova:

1. Úvod základních pojmů v oblasti efektivity a finanční analýzy.
2. Metody a postupy finanční analýzy.
3. Vyjádření a rozbor ukazatelů (absolutních, poměrových, soustav) finanční analýzy.
4. Vliv agrární politiky na ekonomické výsledky podniku.
5. Aplikace uvedených metod u daného podnikatelského subjektu.
6. Analýzy výsledků a jejich vypovídací schopnost, návrhy na případná opatření.

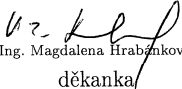
Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: **60 - 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

Literatura:

Blaha, Z.S. - Jindřichovská, I.: Jak posoudit finanční zdraví zdraví firmy, Management Press, Praha, 1995
Brealey, R.A.: Teorie a praxe firemních financí, Computerer Press, Praha, 2000
Grünwald, R. - Holečková, J.: Finanční analýza a plánování podniku, VŠE, Praha, 1997
Kovanicová, D. - Kovanic, P.: Poklady skryté v účetnictví - díl. I a II., Polygon, Praha, 1997
Svatoš, M. a kol.: Agrární politika, ČZU PEF, Praha, 2001
Valach, J.: Finanční řízení podniku, Ekopress, Praha, 1997
Odborná periodika: Ekonom, Finance a úvěr, Účetnictví, aj.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: **20. března 2008**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2009**

prof. Ing. Magdalena Hrabanková, CSc.
děkanka

JEHOŠEKA UNIVERZITA
v ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
L.S.
PRŮMYSLOVÁ A
STAVITELSKÁ
370 05 České Budějovice

prof. Ing. František Čížek, CSc., Dr.h.c.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 20. března 2008

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů uvedených v přehledu literatury a dalších zdrojů informací.

V Českých Budějovicích 20. dubna 2009

.....
Bc. Jana Syslová

Tímto prostřednictvím bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce panu Ing. Jaroslavu Svobodovi, Ph.D. za vstřícnost, kterou mi projevil a za užitečné rady, kterými mi pomohl nasměrovat problematiku této práce.

Dále bych chtěla poděkovat panu řediteli zemědělského podniku, který mi umožnil získat potřebných informací

Obsah

1 Úvod.....	8
2 Finanční analýza	10
2.1 Analýza absolutních a rozdílových ukazatelů	13
2.1.1 Horizontální analýza	13
2.1.2 Vertikální analýza	13
2.1.3 Analýza fondů finančních prostředků.....	14
2.1.4 Analýza cash flow	16
2.2 Analýza poměrových ukazatelů.....	19
2.3 Analýza soustav ukazatelů.....	39
2.3.1 Pyramidové soustavy ukazatelů.....	40
2.3.2 Bankrotní a bonitní modely	45
3 Agrární politika.....	55
3.1 Současné postavení zemědělství a jeho úloha	55
3.2 Důvody regulace zemědělství.....	57
3.3 Národní dotace do zemědělství a podpora z EU.....	59
3.3.1 Dotace a jejich účtování.....	59
3.3.2 Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)	60
3.3.3 Program rozvoje venkova	61
3.3.4 Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).....	62
3.3.5 Přímé platby	63
3.3.5 Leader ČR	65
3.3.6 Národní dotace podle Zásad	67
3.3.7 Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.	68
4 Metodika práce	70
4.1 Metodika výpočtu jednotlivých ukazatelů	71
4.1.1 Metodika výpočtu finančních fondů	71
4.1.2 Metodika výpočtu poměrových ukazatelů.....	71
4.1.3 Metodika výpočtu soustav ukazatelů.....	75
5 Aplikace analýzy na vybranou firmu	81
5.1 Charakteristika podniku	81
5.2 Hodnocení vertikální a horizontální analýzy	84
5.2.1 Vertikální analýza rozvahy	84
5.2.2 Horizontální analýza rozvahy	89
5.2.3 Vertikální analýza Výkazu zisku a ztráty	91
5.2.4 Horizontální analýza Výkazu zisku a ztráty	95
5.2 Hodnocení rozdílových ukazatelů	98
5.3 Vyhodnocení poměrové analýzy	99
5.3.1 Rentabilita.....	99
5.3.2 Ukazatele aktivity	102
5.3.3 Hodnocení zadluženosti	103
5.3.4 Hodnocení likvidity	105
5.3.5 Ukazatele produktivity.....	106
5.3.5 Ukazatele odvozené z cash flow	107

5.4	Soustavy ukazatelů	109
5.4.1	Du Pontův rozklad	109
5.4.2	Rozklad podle Sedláčka.....	110
5.5	Bankrotní a bonitní modely	111
5.5.1	Bankrotní modely	111
5.5.2	Bonitní modely	114
5.5.3	Ostatní modely	117
5.6	Shrnutí výsledků analýzy.....	118
6	Závěr	121
7	Summary	122
8	Použitá literatura a zdroje informací.....	123
9	Přílohy.....	127

1 Úvod

České zemědělství od roku 2004 prošlo řadou změn. Vstupem do Evropské unie se mu otevřely široké možnosti, ale objevily se i problémy, kterým do té doby nebyl přikládán takový význam.

Do zemědělství je směřována celá řada podpor z národních i evropských zdrojů. V souladu se Společnou zemědělskou politikou bude české zemědělství postupně ztrácet stoprocentní výrobní zaměření. Jejím cílem je, aby zemědělství pomáhalo udržet krajinkokulturní a historický ráz krajiny, pomáhalo rozvíjet venkovský potenciál a zachovalo život na vesnicích. Dalším cílem agrární politiky, jak vyplývá z nasměrování dotačních programů, je podpora lidského potenciálu související se snahou o generační obměnu pracovníků, vedoucí ke zkvalitňování řízení podniků. Podpora je ale směřována i do modernizace zemědělských podniků, která by měla vést ke zvyšování výrobního potenciálu a zlepšení kvality zemědělské produkce.

Vstup do Evropské unie dále otevřel hranice a ulehčil možnosti vývozu a dovozu zemědělských výrobků. Zemědělství tedy získalo snadnější přístup na evropské trhy a následkem vstupu vzrostl agrární vývoz o více než 26%. Nové podmínky však usnadnily i dovoz levných zahraničních výrobků a postavily tak české zemědělce tváří v tvář ostré konkurenci, které při současných podmínkách v prvovýrobě lze jen stěží čelit.

Každý podnik by se měl zajímat o to, jaké postavení v rámci trhu zastává a do jaké míry dokáže konkurovat ostatním. Od této situace se pak odvíjí i plánování v podniku. To by mělo být doprovázeno i zpracováním finanční analýzy, která detailněji hodnotí vnitřní situaci podniku a částečně umožňuje nastínit i směr, kterým se podnik ubírá.

Cílem této diplomové práce je vyhodnotit hospodářskou situaci zemědělského podniku. Prostředkem k tomuto hodnocení je finanční analýza, která umožňuje na základě podrobného zkoumání účetních výkazů posoudit úroveň hospodaření. Finanční analýza pomáhá zjistit v jakých oblastech má zemědělský podnik rezervy a navrhnout, jak lze tyto nedostatky řešit.

Předmětem finanční analýzy je podnik působící v agrárním sektoru do kterého, jak již bylo nastíněno, směřuje řada finančních podpor.

Proto je součástí této práce i přehled programů, z nichž má podnik možnost žádat o dotace v období 2007-2013, ale také vyjádření vlivu těchto prostředků na dosažené ekonomické výsledky.

Finanční analýza byla aplikována na data v období 2005-2008, výsledky tedy byly podrobeny především časovému srovnání. Vybrané poměrové ukazatele (například ukazatele rentability a zadluženosti) byly srovnány i prostorově s daty uvedenými v Zelených zprávách a také ve zprávě Zemědělec vždy pro příslušný rok.

2 Finanční analýza

Finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat obsažených zejména v účetních výkazech. Jedná se o rozbor jednotlivých jejich položek, agregovaných dat, vztahů a vývojových tendencí. Je to metoda, která nám pomáhá získat souhrnné a ucelené informace o stavu a vývoji objektu analýzy v minulosti, současnosti a předpokládané budoucnosti. Pomocí této metody lze identifikovat slabé stránky, které by mohly v budoucnu vést k problémům a silné stránky, na kterých by si firma měla zakládat.

Zdrojem dat pro finanční analýzu jsou účetní výkazy : rozvaha, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash-flow a také příloha, která by měla informovat o důležitých informacích týkajících se podniku (například způsob vedení účetnictví, informace o rozdělení zisku, stav splatnosti pohledávek nebo o počtu zaměstnanců).

Finanční analýza má smysl ve dvou rovinách. Při jejím sestavování se analytik ohlíží do minulosti a má možnost hodnotit, jak se firma vyvíjela až do současnosti. Je ale možné ji použít i jako základ finančního plánování ve všech časových rovinách.

Účetní výkazy a finanční analýza poskytují informace především externím uživatelům. Jedná se přehled o stavu a struktuře majetku, zdrojích krytí, tvorbě a užití výsledku hospodaření a o peněžních tocích. Těmito uživateli mohou být:

- věřitelé, kteří sledují platební schopnost, strukturu zdrojů, likviditu, apod.,
- manažeři, kteří analýzu používají pro dlouhodobé i operativní řízení podniku,
- investoři, kterým finanční analýza pomáhá vyhodnotit míru rizika a míru výnosnosti vloženého kapitálu, ale zároveň uplatňují kontrolní hledisko vůči manažerům,
- státní orgány,
- zaměstnanci, atd.

Teorie se zmiňuje o dvou přístupech k hodnocení hospodářských jevů prostřednictvím analýz:

1. Fundamentální analýza

Tato analýza je založena na znalostech vzájemných ekonomických a mimoekonomických jevů. Zahrnuje ocenění výsledků podniku, jeho zdraví, managementu, ale i jeho tržní příležitosti a pozici vůči konkurentům¹. Soustřeďuje se tedy spíše na vyhodnocování kvalitativních údajů o podniku. Základní metodou této analýzy je odborný odhad založený na teoretických a empirických zkušenostech analytika.

2. Technická analýza

Technická analýza používá matematických, statistických a dalších algoritmizovaných metod ke kvantitativnímu zpracování ekonomických dat s následným ekonomickým posouzením výsledků.² Tato metoda pak využívá elementární a vyšší metody.

Základem elementární metody jsou:

I. Analýza absolutních a rozdílových ukazatelů

- a) horizontální analýza
- b) vertikální analýza
- c) analýza fondů finančních prostředků
- d) analýza cash flow

II. Analýza poměrových ukazatelů

- a) ukazatele ziskovosti (rentability)

---

¹ Sedláček, J. Účetní data v rukou manažera. Brno: Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-140-1

² Sedláček, J. Účetní data v rukou manažera. Brno: Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-140-1

- b) ukazatele aktivity (doby obratu prostředků)
- c) ukazatele zadluženosti (finanční stability)
- d) ukazatele likvidity (platební schopnosti)
- e) ukazatele tržní hodnoty (ukazatele kapitálového trhu)
- f) provozní ukazatele
- g) ukazatele na bázi finančních fondů a cash-flow

III. Analýza soustav ukazatelů

- a) pyramidové rozklady
- b) bankrotní a bonitní modely

Pro výpočet vyšších metod finanční analýzy se využívají:

I. matematicko-statistické metody

- a) bodové odhady,
- b) korelační koeficienty,
- c) analýza rozptylu,
- d) diskriminační analýza, apod.

II. nestatistické metody

- a) fuzzy množiny
- b) expertní teorie
- c) gnostická teorie neurčitých dat

2.1 Analýza absolutních a rozdílových ukazatelů

2.1.1 Horizontální analýza

Pomocí této analýzy lze porovnat změny ukazatelů v časové řadě. Porovnávají jsou změny stavů položek v běžném období oproti stavům minulých období. Posuzovány jsou absolutní rozdíly, ale i procentní změny těchto jednotlivých položek výkazů po řádcích. Z toho vyplývá, že výstupy této analýzy mohou být vyjádřeny nejen absolutní hodnotou, ale i prostřednictvím bazických a řetězových indexů.

Absolutní a relativní změnu lze vyjádřit podle následujících vztahů:

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1}$$

$$\text{Relativní změna} = \frac{\text{Ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1}}{\text{Ukazatel}_{t-1}} \text{ nebo } - \text{li } \frac{\text{Absolutní změna}}{\text{Ukazatel}_{t-1}}$$

2.1.2 Vertikální analýza

Při vertikální analýze se posuzují jednotlivé komponenty majetku a kapitálu, tzv. struktura aktiv a pasiv firmy. Z této struktury je zřejmé, jaké je složení prostředků potřebných pro výrobní a obchodní aktivity firmy a z jakých zdrojů byly pořízeny. Na schopnosti vytvářet, ale zároveň i udržet rovnovážný stav majetku a kapitálu je závislá ekonomická stabilita firmy¹.

Pomocí vertikální analýzy je prováděno procentní vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů. V případě rozvahy bývají jednotlivé položky vyjádřeny jako procento úhrnných aktiv, popřípadě celkového kapitálu. Analýzu lze aplikovat na výkaz zisku a ztráty, jako základ jsou uvažovány tržby. Výhodou této metody je její nezávislost na meziroční inflaci, a tak je možné srovnávat výsledky v různých letech. Její nevýhodou

---

¹ Sedláček, J. Účetní data v rukou manažera. Brno: Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-140-1

je, že neukazuje příčiny změny. Dále musí být uvažováno, že se změnou základny se automaticky mění procentní podíly jednotlivých položek.

Pro vertikální analýzu rozvahy lze použít následující vztah:

$$\% \text{ úhrnných aktiv (celkového kapitálu)} = \frac{\text{položka rozvahy}}{\text{celková aktiva(kapitál)}} \cdot 100(\%)$$

Pro vertikální analýzu výkazu zisku a ztráty můžeme použít obměnu předešlého vztahu:

$$\% \text{ tržeb} = \frac{\text{položka výkazu zisků a ztrát}}{\text{tržby}} \cdot 100(\%)$$

2.1.3 Analýza fondů finančních prostředků

K řízení finanční situace firmy, zejména pak jeho likvidity slouží rozdílové ukazatele, které bývají také označovány jako finanční fondy. Fondy v tomto případě nepředstavují zdroje krytí, ale jsou chápány jako shrnutí určitých stavových ukazatelů nebo jako rozdíl mezi souhrnem vybraných položek krátkodobých aktiv a krátkodobých pasiv.

V teorii se můžeme setkat s těmito typy rozdílových ukazatelů:

- čistý pracovní kapitál
- čisté pohotové prostředky
- čistý peněžně-pohledávkový finanční fond

Čistý pracovní kapitál (ČPK)

Čistým provozním kapitálem označujeme přebytek oběžných aktiv nad krátkodobými dluhy. Můžeme tedy říci, že jsou to oběžná aktiva krytá dlouhodobými zdroji krytí, dlouhodobým kapitálem. Jde tedy o volný kapitál, který zajišťuje potřebnou likviditu podniku a tím i hladký průběh hospodářské činnosti. Výši čistého pracovního kapitálu vyjadřujeme pomocí níže uvedeného vztahu, tedy jako rozdíl oběžných aktiv a krátkodobých cizích zdrojů:

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{Oběžná aktiva} - \text{Krátkodobé cizí zdroje}$$

Při výpočtu tohoto ukazatele lze krátkodobé dluhy vymezit různým způsobem podle doby jejich splatnosti. Je možné oddělit v blízké době splatné od závazků, s jejichž splatností lze počkat, čímž lze lépe odečíst část prostředků nezbytně nutnou na úhradu krátkodobých dluhů od části prostředků. Ta pak tvoří jakýsi finanční fond.¹

Čistý pracovní kapitál lze hodnotit dít ze dvou úhlů pohledu. Z pohledu manažera a z pohledu vlastníka. Pro manažera znamená čistý pracovní kapitál finanční jistotu a snížení finančního rizika. Majitel, který ale požaduje co nejvyšší zhodnocení svého majetku, se dívá na tuto problematiku jinak. Čistý pracovní kapitál vnímá jako rozdíl dlouhodobých zdrojů a stálých aktiv. Vidí tedy část dlouhodobých zdrojů, která financuje krátkodobý majetek. Tato část by měla být podle zlatého pravidla financování nahrazena levnějšími zdroji – krátkodobým kapitálem.

V případě, že je čistý pracovní kapitál záporný, jedná se o tzv. nekrytý dluh. Znamená to, že objem dlouhodobého kapitálu je menší než stálá aktiva a část stálých aktiv je kryta krátkodobým kapitálem. Existuje zde nebezpečí, že kvůli splácení krátkodobých závazků bude nutné prodat některá stálá aktiva.

Výše čistého pracovního kapitálu závisí na objemu tržeb, pohledávek a zásob. Jeho hodnotu lze snížit zkrácením doby zásobování, výroby, expedice nebo zkrácením doby inkasa (poskytováním skonta odběratelům).

I přesto, že lze čistý pracovní kapitál považovat za významný indikátor finančního postavení podniku, již z jeho výpočtu vyplývají nedostatky. Ukazatel například do oběžného majetku zahrnuje položky, které jsou málo likvidní (pohledávky po splatnosti, obtížně prodejné zásoby). Navíc je tento ukazatel značně variabilní a jeho hodnota se dá ovlivnit metodami oceňování majetku.

Čisté pohotové prostředky (ČPP)

Tento fond bývá používán pro sledování okamžité likvidity. Je vyjádřen jako rozdíl pohotových peněžních prostředků a okamžitě splatných závazků (viz. vztah níže).

---

¹ Sedláček, J. Účetní data v rukou manažera. Brno : Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-140-1

Z této formulace vyplývá, že ukazatel odstraňuje z výpočtu nelikvidní aktiva, čímž zvyšuje svou vypovídací hodnotu.

Pojmem pohotové finanční prostředky chápeme peníze v pokladně a peníze na běžných účtech. Můžeme sem ale zařadit i šeky, směnky, cenné papíry s krátkodobou splatností, krátkodobé vklady a zůstatkové účty nevyčerpaných neúčelových úvěrů.¹

Nevýhodou čistých pohotových prostředků ale je, že odsunem některých plateb můžeme hodnotu peněžně finančního fondu snadno ovlivnit.

$$\text{ČPP} = \text{Pohotové finanční prostředky} - \text{Okamžitě splatné závazky}$$

Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond (ČPF)

Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond je vyjádřen jako rozdíl oběžných aktiv snížených o zásoby a nelikvidní pohledávky a krátkodobých závazků. Z jeho výpočtu vyplývá, že je určitým kompromisem mezi čistým pracovním kapitálem a čistými pohotovými prostředky.

$$\text{ČPF} = \text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby} - \text{Nelikvidní pohledávky} - \text{Krátkodobé závazky}$$

2.1.4 Analýza cash flow

Tento výkaz má svůj teoretický původ v USA již počátkem minulého století. Jako pro praxi doporučený výkaz se však objevuje až v 60. letech a v roce 1971 se ve Spojených státech stává povinnou součástí účetní závěrky. V ČR se jedná o výkaz poměrně krátce užívaný, neboť byl poprvé sestaven až v roce 1993.

Smyslem výkazu je poskytnout uživatelům informace o schopnosti podniku vytvářet peněžní prostředky a o jejich užití. Podle účetních principů by se měly výnosy vykazovat v okamžiku vzniku a k nim by se měly přiřazovat související náklady, bez ohledu na s nimi spojené příjmy či výdaje. V důsledku toho se výnosy a náklady nemusí vždy shodovat se skutečnými příjmy a výdaji peněz. Skutečné pohyby peněz jsou skryty

---

¹ Kolář, P., Mrkvička, J. Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-219-2

na účtech a neumožňují posoudit příčiny peněžních toků. Proto vznikl výkaz cash flow, který pomáhá oddělit peněžní prostředky vyprodukované podnikem z vykázaných výnosů (zisku) a identifikovat hlavní zdroje a užití těchto peněz. Cash flow tedy chápeme jako skutečný pohyb peněžních prostředků podniku za určité období v souvislosti s jeho činností. Právě podle povahy této činnosti se podle oblastí řízení dělí na:

- a) cash flow provozní
- b) cash flow investiční
- c) cash flow finanční

Provozní cash flow

Provozní cash flow lze považovat za nejdůležitější část tohoto výkazu, protože provozní činnost představuje základní aktivity podniku. Právě z těchto činností čerpá podnik prostředky na úhradu obchodních závazků, úroků nebo například dividend. Provozní cash flow umožňuje zjistit, do jaké míry výsledek hospodaření za běžnou činnost odpovídá skutečně vydělaným penězům a jak je produkce peněz ovlivněna změnami pracovního kapitálu a jeho složkami.

Do provozní činnosti můžeme řadit¹:

- peněžní platby dodavatelům za materiál, zboží a služby,
- peněžní platby zaměstnancům (mzdy, pojištění),
- peněžní úhrady odběratelů za výrobky, zboží a služby,
- peněžní příjmy za zprostředkovatelskou činnost, atd.

Investiční cash flow

Investiční oblast nám ukazuje nejen výdaje týkající se pořízení investičního majetku a strukturu těchto výdajů, ale také rozsah příjmů z prodeje investičního majetku, který je vykazován právě v tomto účetním výkazu². Zde je zřejmá provázanost

---

¹ Sedláček, J. Cash flow. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-875-9

² Růžičková, P. Finanční analýza. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2481-2

s rozvahou. Zjistíme-li v rámci horizontální analýzy významné změny v oblasti dlouhodobého majetku, je možné na základě cash flow tyto výsledky lépe interpretovat.

K peněžním tokům z investiční činnosti lze řadit:

- peněžní příjmy plynoucí z prodeje dlouhodobého majetku,
- platby za pořízení dlouhodobého majetku,
- platby související s poskytnutím úvěrů, půjček či finančních výpomocí, atd.

Finanční cash flow

Finanční cash flow hodnotí vnější financování, zejména pohyb dlouhodobého kapitálu – splácení a přijímání dalších úvěrů, peněžní toky související s pohybem vlastního jmění. Na základě tohoto výkazu lze odvodit případnou potřebu dalších peněžních prostředků, které musí podnik získat od věřitelů či vlastníků.

Mezi finanční cash flow patří:

- peněžní příjmy z emise akcií, dluhopisů, apod.
- příjmy z přijatých úvěrů, půjček, finančních výpomocí,
- splátky úvěrů, půjček, finančních výpomocí,
- výplaty dividend, podílů na zisku,

2.1.4.1 Metody vykazování cash flow

V účetní teorii se vyskytují dva odlišné přístupy ke zjišťování cash flow. Jsou to:

1. přímá metoda
  - a) čistá přímá metoda
  - b) nepravá přímá metoda
2. nepřímá metoda

Čistá přímá metoda

Tato metoda je založena na vykazování skutečných příjmů a výdajů, které jsou uspořádány podle hlavních titulů. Metoda vychází přímo ze změn stavů peněžních prostředků a jejich ekvivalentů, které jsou vyvolány finančně účinnými hospodářskými transakcemi.

Čistá přímá metoda je však v praxi hůře realizovatelná, protože pro její sestavení by bylo potřeba vytvořit nové syntetické účty příjmů a výdajů (podobně jako je tomu u výsledkových účtů). Struktura výkazu cash flow sestaveného přímou metodou v provozní činnosti je vložena v příloze k této práci.

Nepřímá přímá metoda

Nepřímá přímá metoda se zakládá na transformaci výnosově nákladových dat na příjmově výdajové. Spočívá v tom, že náklady a výnosy převzaté z výkazu zisku a ztráty jsou upraveny o změny aktiv a pasiv na příjmy a výdaje.

Nepřímá metoda

Je založena na modifikaci salda nákladů a výnosů. To se upravuje o nepeněžní položky a o změny položek rozvahy, vyjadřujících rozdíl mezi toky výnosů a nákladů. Za nepeněžní operace jsou považovány náklady, které nejsou v běžném období výdaji a výnosy, které nejsou v běžném období příjmy.

Tuto metodu sice nelze použít pro výpočet investičního a finančního cash flow, přesto je ale díky své jednoduchosti upřednostňována. Struktura výkazu, který využívá po výpočet nepřímou metodu, je uvedena v příloze k této práci.

2.2 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou jednou z nejrozšířenějších metod finanční analýzy, protože umožňují získat rychlý obraz o základních finančních charakteristikách firmy. Lze sestavovat ukazatele podílové, které dávají do poměru část celku a celek (například podíl vlastního kapitálu na celkovém kapitálu podniku) a nebo jako ukazatele vztahové, které dávají do poměru samostatné veličiny (například poměr zisku a celkových aktiv).

Cenným rysem analýzy je, že pomáhá srovnat výsledky několika období a na základě nich pak vyhodnotit vývojový trend hospodaření. Je možno ji ale použít pro komparativní analýzu a také jako vstupní údaje pro matematické modely.

Nevýhodou poměrové analýzy může být její nízká schopnost vysvětlovat jevy a důvod změn ukazatele. Tento problém však lze částečně vyřešit například pomocí pyramidových soustav ukazatelů.

Další nevýhodou poměrové analýzy je skutečnost, že některému z ukazatelů může být přikládán příliš velký význam. Chybou by také bylo hodnotit výsledky pouze na základě doporučených hodnot, které uvádí teorie. Podniky z různých odvětví se často liší například kapitálovou strukturou, výkonovou spotřebou nebo velikostí marže, a tak hodnoty, které jsou v některém odvětví velmi dobré, mohou být v odvětví jiném stěží uspokojivé. Proto by se během hodnocení výsledků mělo k těmto specifikům přihlížet.

Cenným zdrojem informací mohou být analýzy Ministerstva průmyslu a obchodu či informace poskytované Českým statistickým úřadem. Ty uvádí doporučené hodnoty ukazatelů finanční analýzy pro každé z hospodářských odvětví. Pro oblast zemědělství mohou být také výchozí informace zveřejněné Ministerstvem zemědělství v Zelených zprávách a ve zprávě Zemědělec. Tyto informace lze použít pro prostorové srovnání, tedy pro srovnání dosažených podnikových výsledků s průměrem v odvětví.

Podle oblastí finanční analýzy se poměrové ukazatele člení na:

1. Ukazatele rentability
2. Ukazatele aktivity
3. Ukazatele zadluženosti
4. Ukazatele likvidity
5. Ukazatele tržní hodnoty
6. Ukazatele produktivity
7. Ukazatele na bázi finančních fondů a cash flow

2.2.1 Ukazatele ziskovosti (rentability)

Rentabilitou se rozumí měřítko schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, popřípadě dosahovat zisku pomocí investovaného kapitálu¹. Obecně je rentabilita vyjadřována jako poměr zisku a investovaného kapitálu, tedy podle následujícího vztahu:

$$\text{Rentabilita} = \frac{\text{Zisk}}{\text{Vložený kapitál}}$$

Do čitatele dosazovaný zisk může nabývat různých hodnot v závislosti na tom, jaké položky jsou do jeho výpočtu zařazeny. Rozeznávají se různé kategorie zisku :

- EAT *Earnings after Taxes* – zisk po zdanění
- EBT *Earnings before Taxes* – zisk před zdaněním
- EBIT *Earnings before Interest and Taxes* – zisk před odpočtem úroků a daní
- EBDIT *Earnings before Depreciation, Interest and Taxes* – zisk před odpočtem odpisů, úroků a daní

Z uvedeného modelu výpočtu vyplývá, že je poměřován zisk, který byl realizován v průběhu celého účetního období s hodnotami vloženého kapitálu vykázanými k rozvahovému dni. Proto, aby měl ukazatel vyšší vypovídací schopnost, můžeme hodnotu kapitálu nahradit aritmetickým průměrem počátečního a konečného stavu. Pro výsledné hodnoty ukazatelů rentability platí, že čím vyšších hodnot podnik dosáhne, tím lépe. Dále by ukazatele rentability by měly mít v časové řadě rostoucí tendenci.

---

¹ Grünwald, R. Holečková, J. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: VŠE, 2004. ISBN 80-245-0684-X

V praxi se nejvíce využívají ukazatele :

- rentabilita celkového kapitálu
- rentabilita vlastního kapitálu
- rentabilita tržeb
- rentabilita nákladů

Rentabilita celkového kapitálu ROI (Return on Investment)

Rentabilita celkového kapitálu vyjadřuje celkovou efektivnost podniku, nezávisle na zdroji financování.

Čítec zlomku není teorií zadán jednoznačně, často je používán EBIT, zisk před zdaněním EBT, ale i zisk po zdanění. Tyto kategorie představují různé formy celkového zisku, kterého bylo dosaženo použitím celkového vloženého kapitálu.

Pro výpočet ukazatele se však přikláním k následujícímu vztahu¹, který lépe vystihuje rentabilitu jak z pohledu akcionáře, tak věřitele. Dosazením kategorie zisku EBIT, tj. včetně úroků je vyloučena závislost na typu financování a ceně těchto zdrojů.

$$ROI = \frac{EBIT \cdot (1-t)}{\text{Celková aktiva}}, \text{ kde } t \text{ značí daň z příjmu právnických osob}$$

Rentabilita celkových vložených aktiv ROA (Return on Assets)

Rentabilita aktiv poměruje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financována. V případě zisku obvykle

---

¹ Kolář, P., Mrkvička, J. Finanční analýza. Praha: ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-219-2

dosazujeme EBIT (zisk před úroky a daněmi). Do jmenovatele jsou dosazována celková aktiva.

Tento ukazatel měří hrubou produkční sílu aktiv firmy před odpočtem daní a finančních nákladů, čímž je užitečný pro komparaci firem činných v odlišných daňových podmínkách a s různým podílem cizích zdrojů v kapitálové struktuře.

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{Celková aktiva}}$$

Rentabilita vlastního kapitálu ROE (Return on Equity)

Rentabilita vlastního kapitálu je ukazatel, který bývá klíčovým hlavně pro vlastníky (akcionáře, společníky), kteří prostřednictvím tohoto ukazatele sledují, zda podnik náležitě využívá jimi vložený kapitál s intenzitou odpovídající riziku investice. Za vlastní kapitál označujeme výnos z prodeje akcií na primárním trhu, nerozdělený zisk (popřípadě ztrátu) a fondy tvořené ze zisku.

V případě zisku v čitateli dosazujeme EAT (Zisk po zdanění), protože zisk je vlastníkům vyplácen až po zdanění a daň logicky není součástí jejich výdělku.

Zhodnocení kapitálu by mělo být tak velké, aby pokrylo obvyklou výnosovou míru a rizikovou prémii. Rozhodně by měla být hodnota ROE vyšší než míra výnosu státních cenných papírů (obligací, pokladničních poukázek).

$$ROE = \frac{EAT}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Rentabilita dlouhodobých zdrojů ROCE (Return on Capital Employed)

Rentabilita dlouhodobých zdrojů poskytuje informace o výnosnosti dlouhodobých zdrojů podniku. V čitateli uvažujeme zisk po zdanění a zdaněné úroky z dlouhodobého cizího kapitálu. Čistý zisk je odměnou akcionářům podniku, úroky představují úhradu

věřitelům za zapůjčený kapitál. Jelikož jsou ale daňově uznatelným nákladem, zahrnuje se do výpočtu jmenovatele jenom jejich část.

Do jmenovatele dosazujeme dlouhodobé dluhy, za které lze považovat emitované obligace a dlouhodobé úvěry spolu s vlastním kapitálem. Jsou to tedy veškeré dlouhodobě do podniku investované prostředky a ukazatel tak vyjadřuje efektivnost jejich zhodnocení.

$$ROCE = \frac{EAT + u \cdot (1 - t)}{\text{Dlouhodobé závazky} + \text{Vlastní kapitál}}, \text{ kde } u \text{ jsou úroky; } t \text{ je daň z příjmu právnických osob}$$

Rentabilita tržeb ROS (Return on Sales)

Tento ukazatel charakterizuje zisk vztažený k tržbám, čili vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb (říká, kolik dokáže podnik vyprodukovat „efektu“ na 1 Kč tržeb). Tržby ve jmenovateli nejčastěji zahrnují tržby vztahující se k provoznímu hospodářskému výsledku. Pro srovnání různých firem, aby nedošlo k vlivu rozdílné skladby kapitálu, bývá do jmenovatele dosazována kategorie zisku EBIT.

$$ROS = \frac{EBIT}{\text{tržby}}$$

2.2.2 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří schopnost podniku využívat investované finanční prostředky a porovnává vázanost složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv. Nejčastěji vyjadřují obratovost těchto složek nebo dobu obratu.

Správné řízení aktiv v podniku je velmi důležité, protože má vliv na výši hospodářského výsledku. Vlastní-li podnik nadbytečné množství aktiv, vznikají mu zbytečné náklady na jejich údržbu nebo skladování. Naopak, má-li podnik aktiv nedostatek, musí se vzdát potenciálních podnikatelských příležitostí, čímž přichází o výnosy, které by mohl získat.

V teorii se setkáváme hlavně s těmito ukazateli aktivity:

- obrat celkových aktiv
- obrat zásob, doba obratu zásob
- obrat pohledávek, doba obratu pohledávek
- obrat krátkodobých závazků, doba obratu krátkodobých závazků

Obrat celkových aktiv (Total Assets Turnover)

Obrat celkových aktiv udává intenzitu využití aktiv za sledované období (za rok). Počítá se jako podíl tržeb a celkových aktiv. Lze říci, že čím vyšší je tento ukazatel, tím více je firma efektivní. Nabývá-li tento ukazatel v porovnání s odvětvovým průměrem dlouhodobě spíše nižších hodnot, vypovídá to o tom, že by podnik měl zvýšit tržby nebo odprodat některá aktiva.

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Celková aktiva}}$$

Obrat zásob (Inventory Turnover), doba obratu zásob

Tento ukazatel vyjadřuje je definován jako poměr tržeb a průměrného stavu zásob. Výsledkem je počet obrátek zásob za příslušné období nebo-li hodnota, kolikrát se zásoby ve sledovaném období přemění na jiné firmy oběžného majetku až po jejich prodej a nákup nových zásob.

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Průměrný stav zásob}}$$

Doba obratu zásob je odvozeným ukazatel. Ze vztahu pro její výpočet vyplývá, že poměříme počet dní sledovaného období (365 nebo 360) s počtem obrátek za toto období. Výsledkem je již zmiňovaná doba obratu, která informuje o tom, jak dlouho jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{365(360)}{\text{Obrat zásob}}$$

Platí, že čím vyšších hodnot obratu zásob a čím nižších hodnot doby obratu zásob podnik dosahuje, tím lépe. V současnosti firmy preferují zásobovací politiku systémem Just in Time, ale samozřejmě existují i odvětví, která ke své činnosti potřebují určitou míru zásob k zachování plynulé výroby.

Obrat pohledávek (Accounts Receivable Turnover), doba obratu pohledávek

Ukazatel opět udává počet obrátek za období, tzn. jak rychle se pohledávky přemění na hotovost. Jeho hodnotu spočítáme jako podíl tržeb a pohledávek. Obrat pohledávek tedy vyjadřuje rychlost inkasa pohledávky.

Doplňkovým ukazatelem je doba obratu pohledávek, kterou stanovíme jako podíl počtu dní sledovaného období a počtu obrátek. Ukazatel vyjadřuje, za jak dlouho jsou v podniku průměru inkasovány pohledávky.

$$\text{Obrat pohledávek} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Pohledávky}} \quad \text{doba obratu pohledávek} = \frac{365}{\text{Obrat pohledávek}}$$

Dobu obratu pohledávek pak hodnotíme ve vztahu s běžnou dobou splatnosti faktur. Podle toho pak můžeme vyvozovat závěry týkající se platební morálky odběratelů. Příliš vysoká hodnota doby obratu pohledávek vede k vyšším kapitálovým nákladům a zvýšené administrativě spojené s vymáháním těchto pohledávek.

Obrat krátkodobých závazků (Accounts Payable Turnover), doba obratu krátkodobých závazků

Ukazatel vypovídá o platební morálce firmy vůči jejím dodavatelům. Vztah pro obrat krátkodobých závazků je stejně jako u předchozích ukazatelů dán podílem, do kterého v tomto případě dosazujeme krátkodobé závazky a tržby. Doba obratu je vyjádřena jako podíl 365 (360) a počtu obrátek za sledované období.

$$\text{Obrat krátkodobých závazků} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Doba obratu} = \frac{365(360)}{\text{Obrat krátkodobých závazků}}$$

2.2.3 Ukazatele zadluženosti

Pojmem zadluženost je vyjádřena skutečnost, že podnik používá k financování svých aktiv a činností cizí zdroje (dluh). Ihned v úvodu této části hodnocení zadluženosti firmy je třeba uvést, že vysoká zadluženost nemusí být negativní charakteristikou a využívání cizího kapitálu může do určité míry vést k lepší celkové rentabilitě, čímž roste tržní hodnota firmy.

Používání cizích zdrojů (finanční páky) je ovlivněno jak výnosností kapitálu akcionářů, tak rizikem. Podnik používá cizí kapitál s tím, že výnos, který jím získá a rovněž výnosnost celkového vloženého kapitálu bude vyšší než jsou náklady spojené s jeho použitím, tj. úrok placený z cizího kapitálu.¹ Finanční páka ale působí oběma směry, a tak v nepříznivých podmínkách, kdy jsou tržby menší a náklady stejné, může podnik vykazovat potíže se splácením svých závazků².

Používá se několik ukazatelů zadluženosti, které jsou odvozeny z rozvahy a ukazatele zobrazující vzájemné vztahy mezi položkami závazků a vlastního kapitálu:

- Celková zadluženost (ukazatel věřitelského rizika, Debt Ratio)
- Koeficient samofinancování (Equity Ratio)
- Ukazatel poměru dluhu k vlastnímu kapitálu (Debt-Equity Ratio)
- Ukazatel úrokového krytí (Interest Coverage)
- Krytí fixních poplatků (Fixed Charge Coverage)

¹ Valach, J. Finanční řízení podniku. Praha : Ekopress, 1999. ISBN 80-861119-21-1

² Jindřichovská, I. Blaha, Z.S. Jak posoudit finanční zdraví firmy. Praha : Management Press, 1995.

- Ukazatel krytí dluhové služby (Debt-Service Coverage)

Celková zadluženost (Debt Ratio)

Ukazatel celkové zadluženosti vypočteme jako vztah cizího kapitálu a celkových aktiv. Tím vyjadřuje, jaký podíl finančních prostředků věřitelé poskytli společnosti. Hodnoty tohoto ukazatele však nelze posuzovat samy o sobě. Úroveň zadluženosti podniku by se měla klasifikovat v kontextu s výnosností celkového vloženého kapitálu a se strukturou cizího kapitálu¹.

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celková aktiva}}$$

Koeficient samofinancování (Equity Ratio)

Koeficient samofinancování je doplňkem k ukazateli celkové zadluženosti. Vyjadřuje podíl, v jakém jsou celková aktiva podniku financována z vlastních zdrojů. Převrácenou hodnotou tohoto ukazatele je finanční páka.

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}}$$

$$\text{Finanční páka} = \frac{\text{Celková aktiva}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Koeficient zadluženosti (Debt - Equity Ratio)

Tento ukazatel nemá samostatnou vypovídací schopnost, proto je často kombinován s ukazatelem celkové zadluženosti nebo koeficientem samofinancování. Je

---

¹ Valach, J. Finanční řízení podniku. Praha : Ekopress, 1999. ISBN 80-861119-21-1

vyjádřen podílem cizích zdrojů a vlastního kapitálu. Proto stejně jako zadluženost roste spolu s proporcí dluhů ve finanční struktuře firmy¹.

Převrácenou hodnotou je ukazatel míra finanční samostatnosti.

$$\text{Koeff. zadluženosti} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Ukazatel úrokového krytí (Interest Coverage)

Ukazatel vyjadřuje, kolikrát vytvořený zisk (před odpočtem úroků a daní) převyšuje úrokové platby. Vztah je logicky dán poměrem zisku EBIT a nákladových úroků. Podle teorie² by měl ukazatel nabývat hodnot alespoň 3. Nižší hodnoty by pro podnik znamenaly velmi vážné problémy. Proto se za bezproblémovou hodnotu považují výsledky vyšší (přibližně 8).

Pokud se podnik nachází v tíživé finanční situaci, používá se ukazatel úrokové krytí II, za které je označován podíl provozního cash flow a nákladových úroků.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Nákladové úroky}}$$

Krytí fixních poplatků (Fixed Charge Coverage)

Tento ukazatel je sestaven na podobné bázi jako předchozí (ukazatel úrokového krytí). Je však rozšířen o stálé platby za používání cizích aktiv (například leasingové splátky), což jsou závazky, které přímo nevyplývají z rozvahy.

---

¹ Celková zadluženost však roste lineárně (nabývá maximálních hodnot 1, nebo-li 100%), kdežto koeficient zadluženosti roste exponenciálně a nemá limitu, teoreticky tedy dosahuje hodnot nekonečna.

² Sedláček, J. Účetní data v rukou manažera. Brno : Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-1401
Růžičková, P. Finanční analýza. Praha : Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2481-2

$$\text{Krytí fixních poplatků} = \frac{EBIT + \text{Leasingové splátky}}{\text{Nákladové úroky} + \text{Leasingové splátky}}$$

Ukazatel krytí dluhové služby (Debt-Service Coverage)

Tento ukazatel je dalším rozšířením úrokového krytí. Zohledňuje totiž nejen schopnost podniku platit úroky, ale splácet i jistinu úvěru. Krytí dluhové služby lze vyjádřit podle následujícího vztahu:

$$\text{Krytí dluhové služby} = \frac{EBIT}{\text{Nákladové úroky} + \frac{\text{Roč. splátka úvěru}}{1 - \text{sazba daně}}}$$

Splátky úvěru jsou upraveny sazbou daně, protože nejsou daňově uznatelným nákladem. Aby byl podnik schopen dostát svým závazkům, měl by vykazovat hodnoty ukazatele vyšší než 1.

2.2.4 Ukazatele likvidity

Pomocí ukazatelů likvidity lze charakterizovat schopnost podniku dostát svým závazkům. Obecně vzato tyto ukazatele poměřují to, čím podnik může platit (čítatel) s tím, co musí zaplatit (jmenovatel).¹

Stejně jako u hodnocení ukazatelů zadluženosti, i zde se můžeme setkat s dvěma úhly pohledu na hodnocení těchto indikátorů. Vlastníci podniku budou preferovat spíše nižší hodnoty ukazatelů likvidity, protože oběžná aktiva pro ně představují neefektivní vázanost finančních prostředků. Naproti tomu management firmy preferuje nižší riziko

---

¹ Sedláček, J. Finanční analýza podniku. Brno : Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6

a vyšší hodnoty ukazatelů, které znamenají větší naději na zachování platební schopnosti podniku.

Na základě rozčlenění oběžných aktiv podle stupně jejich likvidity se setkáváme se třemi úrovněmi ukazatelů krátkodobé likvidity:

- ukazatel běžné likvidity (Current Ratio)
- ukazatel pohotové likvidity (Quick Ratio)
- ukazatel peněžní likvidity (Cash Ratio)

Ukazatel běžné likvidity (Current Ratio)

Konstrukce ukazatele vychází z logické úvahy, že pro krytí krátkodobých závazků jsou v normální situaci určeny položky oběžných aktiv¹. Můžeme ji tedy vyjádřit podílem oběžných aktiv a krátkodobých závazků.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobá pasiva}}$$

Běžná likvidita tedy vyjadřuje, kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky společnosti. Doporučené jsou hodnoty na úrovni 1,5 případně 2.

Ukazatel poskytuje informace krátkodobým věřitelům podniku z hlediska ochrany jejich investic. Informační schopnost ukazatele je ale velmi ovlivněna strukturou oběžných aktiv, zejména jejich likvidností. Stejně tak není brána v úvahu struktura pasiv.

Z toho plynou značná vypovídací omezení tohoto ukazatele, které lze shrnout do následujících bodů:

- Výši ukazatele lze záměrně ovlivnit k datu účetní závěrky odložením některých plateb
- Ukazatel je vypočítán jednorázově, čímž vyjadřuje platební schopnost pouze k určitému datu, ne v průběhu sledovaného období
- Likvidita podniku závisí více na budoucích peněžních tocích než na výši rozvahových zůstatků. Neexistuje mezi nimi žádná funkční závislost.

---

¹ Kolář, P., Mrkvička, J. Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-219-2

Ukazatel pohotové likvidity (Quick Ratio)

Tento ukazatel odstraňuje z předchozího vztahu vliv nejméně likvidní položky a to zásob. Při výpočtu tohoto ukazatele by však měly být vzaty v úvahu i nelikvidní pohledávky. To znamená, že by měla být do ukazatele dosazena pouze výše pohledávek očištěná o jejich nedobytnou nebo jinak pochybnou část.¹

Z analytických důvodů je vhodné porovnat tento ukazatel s běžnou likviditou. Je-li hodnota ukazatele pohotové likvidity výrazně nižší, znamená to, že podnik má ve své struktuře vázáno nadměrné množství zásob.

Jelikož jsou z oběžných aktiv vyjmuty zásoby, je obecně přijímána nižší výsledná hodnota. Měla by se pohybovat na úrovni 1.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobá pasiva}}$$

Ukazatel peněžní likvidity (Cash Ratio)

Ukazatel peněžní likvidity měří schopnost podniku hradit právě splatné dluhy. Pro jeho výpočet proto nedosazujeme krátkodobé pohledávky, protože je podnik nemá k dispozici okamžitě a do čitatele řadíme pouze peněžní prostředky a jejich ekvivalenty.

Hodnoty, které by měl tento druh likvidity nabývat se pohybují v intervalu od 0,2 do 0,5.

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{\text{Peněžní prostředky} + \text{Ekvivalenty peněžních prostředků}}{\text{Krátkodobá pasiva}}$$

---

¹ Kolář, P., Mrkvička, J. Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-219-2

2.2.5 Ukazatele tržní hodnoty

Ukazatele tržní hodnoty se od výše uvedených poměrových ukazatelů odlišují tím, že pracují s tržními hodnotami a dalšími vstupy mimoúčetního charakteru. Je tedy pochopitelné, že svůj význam mají hlavně v případě akciových společností s veřejně obchodovatelnými akciemi.

Mezi významné ukazatele řazené do této kategorie:

- účetní hodnota akcie
- zisk na akcii
- dividenda na akcii
- dividendový výplatní poměr
- poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii
- poměr tržní ceny akcie k účetní hodnotě akcie

Účetní hodnota akcie (Book Value per Share)

Ukazatel vyjadřuje uplynulou výkonnost firmy. Vztah vyjadřující jeho hodnotu je dán poměrem vlastního kapitálu (sníženého o hodnotu prioritních akcií) a počtu emitovaných kmenových akcií.

Jelikož se účetní hodnota akcie od tržní hodnoty liší, lze tento ukazatel považovat pouze za indikativní a lze jej pokládat za minimum, pod něž by tržní hodnota akcie neměla klesnout.

$$\text{Účetní hodnota akcie} = \frac{\text{Vlastní kapitál} - \text{Prioritní akcie}}{\text{Počet emitovaných kmenových akcií}}$$

Zisk na akcii (Earnings per Share, EPS)

Ukazatel již podle svého názvu informuje akcionáře o tom, jaká výše čistého zisku (po výplatě prioritních dividend) připadá na kmenovou akcii. Tento indikátor je z hlediska investorů chápán jako jeden z hlavních faktorů při investičním rozhodování. Na druhou stranu je ale zapotřebí si uvědomit, že část zisku firma reinvestuje, a tak z výše tohoto ukazatele nelze odvozovat výši dividendy.

$$EPS = \frac{\text{Čistý zisk} - \text{Dividendy z prioritních akcií}}{\text{Počet emitovaných kmenových akcií}}$$

Dividenda na akcii (Dividend per Share, DPS)

Ukazatel je jedním z indikátorů dividendové politiky podniku. Výše dividend se také liší v závislosti na investiční politice firmy. Obecně se dá říci, že firmy, které do budoucna plánují svou expanzi vyplácejí dividendy nízké nebo dokonce žádné. Jiné společnosti uvolňují vyšší dividendy a svůj růst financují prostřednictvím cizích zdrojů.

Dividendu na akcii lze vypočítat podílem dividend z kmenových akcií a jejich počtu:

$$DPS = \frac{\text{Dividendy z kmenových akcií}}{\text{Počet emitovaných akcií}}$$

Dividendový výplatní poměr (Dividend Payout Ratio)

Ukazatel dává do poměru dividendu na akcii a čistý zisk na akcii. Informuje tedy akcionáře o tom, jak velká část čistého zisku je vyplácena ve formě dividend.

$$\text{Dividendový výplatní poměr} = \frac{DPS}{EPS}$$

Poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii (Price-Earnings Ratio)

Ukazatel, jak lze již z názvu odvodit, je dán poměrem kurzu akcie (v čitateli) a zisku na akcii (ve jmenovateli). I přes rozšířenost a oblíbenost tohoto ukazatele je ale jeho interpretace stále komplikovaná. Lze ji vyjádřit jako:

- částku, kterou jsou investoři ochotni zaplatit za jednu korunu vykazovaných (minulých) zisků
- dobu návratnosti kapitálu investovaného do nákupu akcie za předpokladu zachování úrovně minulého zisku na akcii.¹

---

¹ Kolář, P., Mrkvička, J. Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-219-2

P/E Ratio lze považovat za významný indikátor celkového tržního ohodnocení podniku. Nabývá-li vyšších hodnot, může to znamenat, že investoři očekávají v budoucnu velký růst dividend, a nebo, že je akcie málo riziková, a tak se investoři spokojí s menším výnosem.

Jsou-li hodnoty P/E Ratia nízké, může to znamenat malý růstový potenciál firmy, vyšší rizikovost, ale i podhodnocení akcie trhem.

$$P / E \text{ Ratio} = \frac{\text{Tržní cena akcie}}{EPS}$$

Poměr tržní ceny akcie k účetní hodnotě akcie (Market to Book Ratio)

Tržní cena akcie nemusí být vztahována pouze k zisku na akcii, ale je možné ji poměřovat i s účetní hodnotou akcie. Ukazatel pak vyjadřuje, kolikrát vyšší hodnotu má podnik oproti v minulosti vloženému kapitálu.

Je-li jeho hodnota vyšší než 1, znamená to, že je tržní hodnota podniku vyšší než ocenění vlastního kapitálu v rozvaze. Pokud je hodnota nižší než 1, naznačuje to nízkou reprodukční schopnost podniku a firemních aktiv.

$$M/B \text{ Ratio} = \frac{\text{Tržní cena akcie}}{\text{Účetní hodnota akcie}}$$

2.2.6 Ukazatele produktivity

Provozní ukazatele se zaměřují na vnitřní hodnocení podniku. Jedná se především o hodnocení tokových veličin (hlavně nákladů), které důležitým způsobem ovlivňují výši hospodářského výsledku. Proto sledování jejich vývoje umožňuje snížit vynakládání některých nákladů a tím dosáhnout vyšší efektivity.

V literatuře se můžeme setkat s těmito ukazateli:

- Nákladovost
- Materiálová náročnost výnosů

- Nákladovost výnosů
- Struktura nákladů
- Produktivita dlouhodobého majetku
- Ukazatel stupně odepsanosti
- Mzdová produktivita

Nákladovost

Tento ukazatel vyjadřuje zatížení výnosů podniku celkovými náklady. Je tedy dán podílem nákladů a výnosů. Z hlediska vývoje ukazatele v čase by měla jeho hodnota klesat.

$$\text{Nákladovost} = \frac{\text{Náklady}}{\text{Výnosy (bez mimořádných)}}$$

Materiálová náročnost výnosů

Materiálová náročnost výnosů je dána podílem spotřeby materiálu a energie a výnosů. Vyjadřuje, do jaké míry jsou výnosy zatíženy výkonovou spotřebou.

$$\text{Materiálová náročnost výnosů} = \frac{\text{Spotřeba materiálu a energie}}{\text{Výnosy (bez mimořádných)}}$$

Produktivita dlouhodobého majetku

Ukazatel měří efektivitu využívání výrobních činitelů v podniku. Je dán podílem výnosů a výší dlouhodobého majetku v pořizovací ceně. Protože vyjadřuje, kolik výnosů spadá na jednu korunu vloženou do dlouhodobého hmotného majetku, měl by logicky nabývat co nejvyšších hodnot.

$$\text{Produktivita DHM} = \frac{\text{Výnosy (bez mimořádných)}}{\text{DHM v PC}}$$

Ukazatel stupně odepsanosti

Vyjadřuje, z kolika procent je dlouhodobý majetek odepsán. Tuto hodnotu získáme podílem dlouhodobého hmotného majetku v zůstatkových cenách a v pořizovacích cenách. Z vývoje ukazatele lze odvodit závěry o stárnutí podnikového majetku a o jeho opotřebovanosti.

$$\text{Stupeň odepsanosti DHM} = \frac{\text{DHM v zůstatkových cenách}}{\text{DHM v pořizovacích cenách}}$$

Mzdová produktivita

Ukazatel udává, jaké výnosy připadají na korunu vyplacených mezd. Tuto produktivitu však lze odvodit i pro přidanou hodnotu, čímž je z výpočtu odstraněn vliv nakupovaných surovin, energií a služeb.¹

$$\text{Mzdová produktivita} = \frac{\text{Výnosy (bez mimořádných)}}{\text{Mzdy}} \text{ nebo } \frac{\text{Přidaná hodnota}}{\text{Mzdy}}$$

2.2.7 Ukazatele na bázi cash flow

Tyto ukazatele se používají pro hlubší analýzu finanční situace firem. Vyjadřují potenciál firmy vytvářet finanční přebytky použitelné k financování potřeb. Využití cash flow (namísto různých kategorií zisku) v poměrové analýze umožňuje lepší zhodnocení situace podniku, protože cash flow odstraňuje již zmíněné vlivy účetních postupů (odpisy, tvorba rezerv, časové rozlišení) a je oproti zisku méně citlivý na inflační vývoj.

Teorie uvádí zejména následující ukazatele:

- Rentabilita tržeb
- Rentabilita obratu
- Rentabilita celkového kapitálu

---

¹ Sedláček, J. Finanční analýza podniku. Brno : Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6

- Stupeň oddlužení
- Úrokové krytí
- Likvidita z cash flow

Rentabilita tržeb

Porovnáním cash flow a tržeb je hodnocena finanční výkonnost firmy. Tento poměr je vhodným doplňkem k ukazateli ziskové rentability, protože je méně ovlivněn investičními cykly nebo stupněm odepsanosti majetku. Hodnotíme-li ukazatel v čase a jeho hodnota klesá, znamená to snížení vnitřního potenciálu firmy nebo zvýšený objem výnosů, nikoli však příjmů.

$$ROS = \frac{\text{Cash flow provozní}}{\text{Tržby}}$$

Rentabilita obratu

Tento ukazatel je paralelní s již uvedenou rentabilitou tržeb, má tedy i podobnou vypovídací schopnost. Protože opět není ovlivněn investičními cykly, ani odepsaností, je možné ho použít pro mezipodnikové srovnání, ale i pro srovnání v čase.

$$\text{Rentabilita obratu} = \frac{\text{Cash flow provozní}}{\text{Celkové výnosy}}$$

Rentabilita celkového kapitálu

Ukazatel rentability celkového kapitálu porovnává cash flow před započítáním úrokových nákladů k celkovému kapitálu firmy. Tento ukazatel je vhodné porovnat s průměrnou úrokovou mírou úvěrů, které podnik ke svému financování využívá. Je-li rentabilita celkového kapitálu vyšší, znamená to, že zadlužení podniku vede k růstu podniku. Je-li rentabilita nižší, znamená to, že podnik není schopen vyprodukovat takový objem prostředků, jaký potřebuje k úhradě svých úvěrů.

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{\text{Cash flow provozní}}{\text{celkový kapitál}}$$

Stupeň oddlužení

Tento ukazatel informuje o finanční síle podniku. Vyjadřuje, jak je podnik schopen dostát svým závazkům (i těm, které nejsou splatné) z vlastní finanční síly. Převrácená hodnota tohoto ukazatele je nazývána dobou návratnosti úvěru. Ta vyjadřuje, za jak dlouho by byl podnik schopen splatit úvěr ze svého provozního cash flow, kdyby se jeho budoucí cash flow neměnily.

$$\text{Stupeň oddlužení} = \frac{\text{Cash flow provozní}}{\text{Cizí kapitál} - \text{Finanční majetek}}$$

Úrokové krytí

Stejně jako u ukazatelů zadluženosti nás tento ukazatel informuje , kolikrát je podnik schopen uhradit své nákladové úroky.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{Cash flow provozní}}{\text{Úroky}}$$

2.3 Analýza soustav ukazatelů

Tato analýza představuje metody, které využívají rozborové postupy a vzájemně je kombinují. Podstatou soustavy poměrových ukazatelů finanční analýzy je z formálního hlediska sestavení jednoduchého modelu, jež zobrazuje vzájemné vazby mezi dílčími ukazateli vyššího řádu. Model pak vytváří souhrn ukazatelů, které lze postupně rozkládat na další dílčí ukazatele až k detailním hodnotám. Model, respektive funkční model, má 3 funkce¹:

- vysvětlit vliv změny jednoho nebo více ukazatelů na celé hospodaření firmy
- ulehčit a zpřehlednit analýzu dosavadního vývoje podniku

---

¹ Růžičková, P. Finanční analýza. Praha : Grada Publishing, 2008 ISBN 978-80-247-2481-2

- poskytnout podklady pro výběr rozhodnutí z hlediska firemních či externích cílů.

Soustavy jsou sestavovány proto, že každý z ukazatelů hodnotí stav podniku nebo jeho vývoj jediným číslem, ale ekonomický proces má mnoho vlastností, a proto jakýkoliv zásah do procesu vyvolá nejen požadovaný účinek, ale i řadu jiných důsledků.

2.3.1 Pyramidové soustavy ukazatelů

Pyramidové soustavy ukazatelů rozkládají aditivní nebo multiplikativní metodou vrcholový ukazatel. Jejich cílem je popsání vzájemné závislosti a dále analýza vazeb v rámci celého pyramidového rozkladu.

2.3.1.1 Du Pontův rozklad

Nejtypičtějším pyramidovým rozkladem je Du Pont rozklad, který byl poprvé využit chemickou nadnárodní společností Du Pont de Nomeurs. Tento diagram je zaměřen na rozklad rentability vlastního kapitálu (viz. Schéma 1). Tím poskytuje syntetický pohled na finanční situaci podniku a uvádí základní interakce mezi jednotlivými složkami financování.

Du Pont diagram znázorňuje, do jaké oblasti by mělo směřovat úsilí o zvyšování rentability. Ze schéma je zřejmé, že její vývoj je ovlivněn ziskovým rozpětím, obratem celkových aktiv a poměrem celkových aktiv k vlastnímu kapitálu.

Levá strana rozkladu odvozuje ziskovou marži¹. Je-li zisková marže nízká nebo dokonce klesá, měl by se podnik zaměřit na analýzu jednotlivých nákladových druhů (s cílem jejich snížení) nebo na analýzu trhu (s cílem zvýšení objemu prodeje).

V diagramu pracujeme také s rozkladem rentability celkových aktiv. Ten, jak vyplývá ze schéma 1, je vyjádřen součinem ziskové marže a obratu aktiv. Tento součin, nazývaný také jako Du Pont rovnice², hodnotí provozní výkonnost podniku.

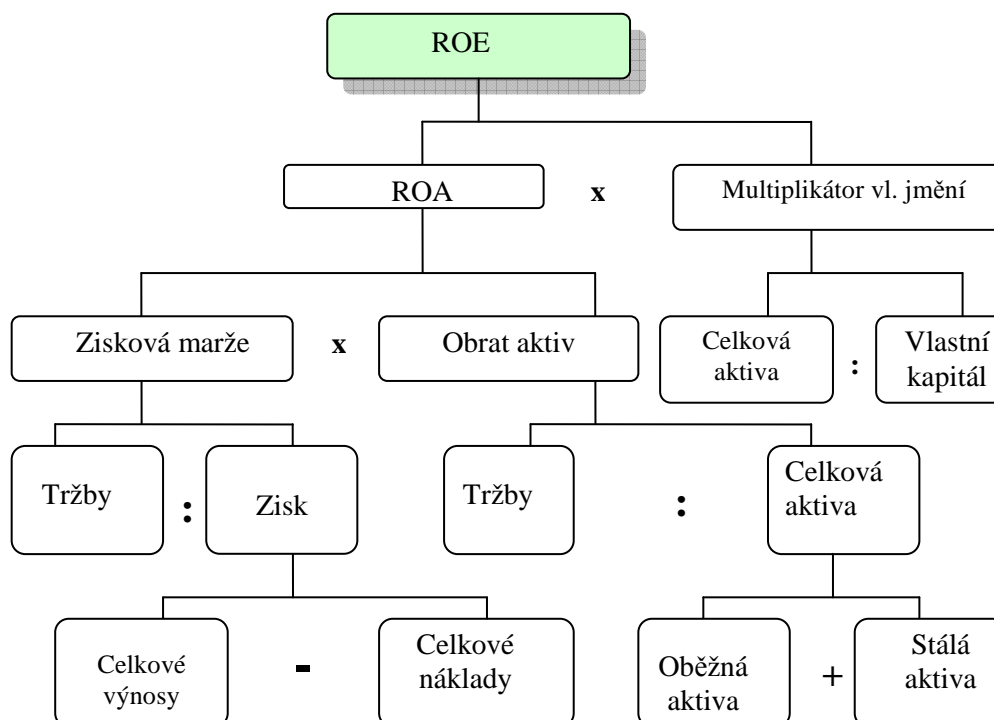
¹ Zisková marže je dána podílem číselného zisku a tržeb.

² $ROA = \text{zisková marže} * \text{obrat celkových aktiv} = \frac{\text{Zisk před zdaněním}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}$

(Sedláček, J. Účetní data v rukou manažera. Brno : Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-875-9)

Schéma 1: DuPontův rozklad

Zdroj : Sedláček, J. Finanční analýza podniku. Brno : Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6

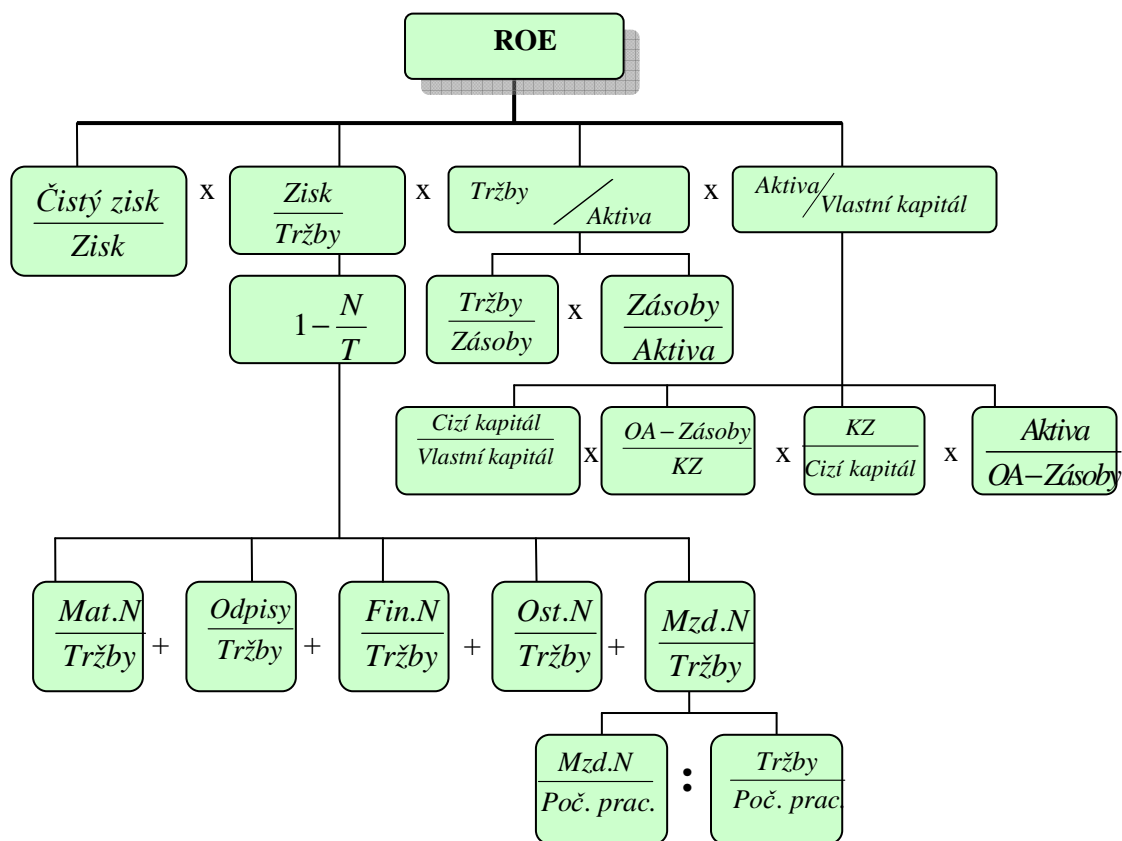
Pravá strana diagramu se zabývá ukazatelem multiplikátoru vlastního jmění nebo-li finanční pákou. Jejím efektem je, že je výnosnost vlastního kapitálu vyšší než výnosnost aktiv. Je tedy zřejmé, že čím vyšší bude tento ukazatel, tím vyšších hodnot ROE můžeme za určitých okolností dosáhnout.

2.3.1.2 Alternativní rozklad ROE podle Sedláčka (1999)

K hodnocení časového vývoje finanční situace podniku lze použít i rozklad podle Sedláčka. Ze schéma (Schéma 2) je patrné, že mezi ukazatele, které mají na ROE vliv patří daňové zatížení, zisková marže, obrat aktiv a finanční páka.

Na rozdíl od DuPontova schéma se zde setkáváme s vlivem nákladovosti. Ta je vyjádřena prostřednictvím jednotlivých nákladových druhů a pomáhá tak podniku lépe určit, na jakou oblast by se měl v jejím snižování více zaměřit. Obrat aktiv je určen obratem zásob a jejich podílem ve struktuře. Vliv finanční páky je zde odvozen ze vztahu koeficientu zadluženosti, pohotové likvidity a struktury cizích zdrojů.

Schéma 2 : Alternativní rozklad ROE podle Sedláčka (1999)

Zdroj : Sedláček , J. Účetní data v rukou manažera. Brno: Computer Press, 1999

2.3.1.3 Model INFA

Model INFA (IN Financial Analysis) byl sestaven na základě koncepce Shareholder Value (řízení hodnoty). Tento model umožňuje systematicky analyzovat faktory, které přispívají k tvorbě hodnoty a promítnout vliv jednotlivých rozhodnutí na hodnotu pro akcionáře. INFA nechápe podnik jako izolovaný systém, ale jako součást nejširšího okolí. Vychází z toho, že všechny vlivy působící na podnik se nakonec dříve nebo později promítnou do základních účetních dokumentů charakterizujících podnik.

Model byl sestaven ve spolupráci manželů Neumaierových a státní správy (konkrétně Ministerstvem průmyslu a obchodu). Primárně slouží k porovnání výsledků podniku s jinými firmami v odvětví. Na základě výsledku však může podnik identifikovat své přednosti, ale i problematické oblasti.

Ze schéma 3 vyplývá, že má tento pyramidový model dvě části. Vrchní část je tvořena produkční silou podniku, je tvořena vztahem:

$$ROA = \frac{EBIT}{Tržby} \cdot \frac{Tržby}{Aktiva}$$

Jelikož je do vztahu zahrnut zisk EBIT, vypovídá to o tom, že je tento vztah nezávislý na finanční a daňové politice podniku.

V dolní části znázorňuje pyramida dělení EBITu¹, které lze znázornit následujícím vztahem :

$$ROA = \frac{EBT}{Celková aktiva} + \frac{Nákladové úroky}{Celková aktiva}$$

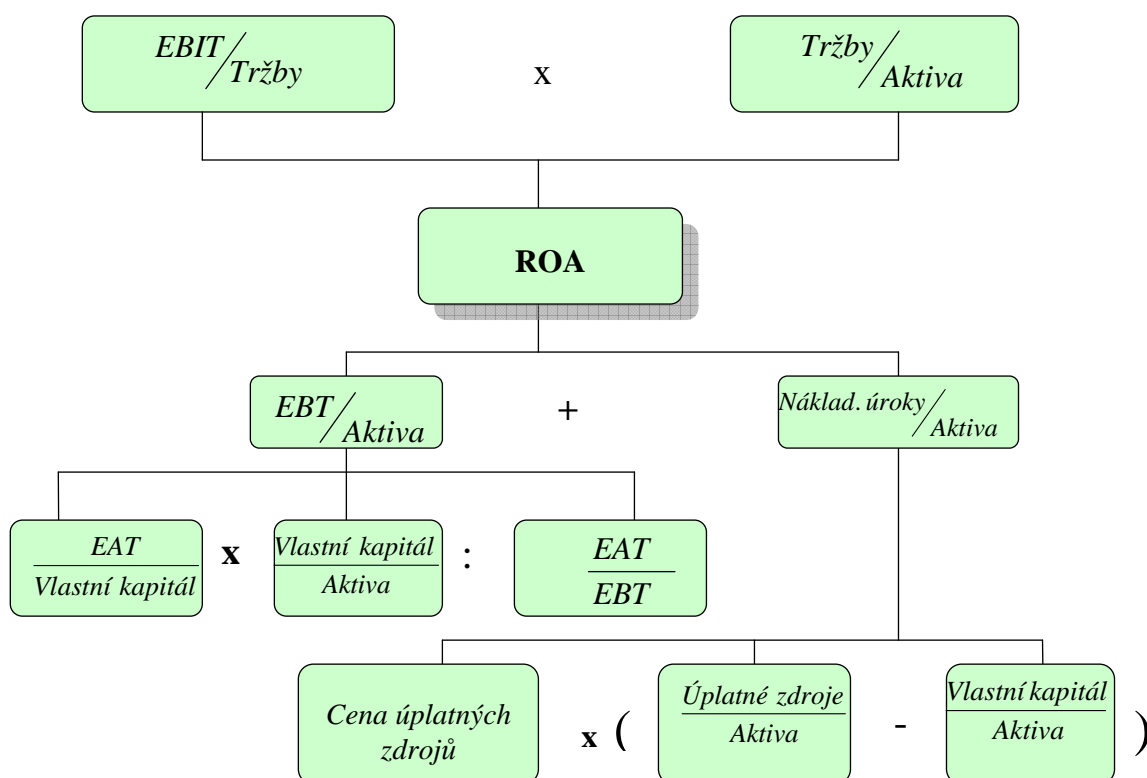
Na levé straně je zahrnuta rentabilita vlastního kapitálu, daňové zatížení a podíl vlastního kapitálu na aktivech, které odráží působení finanční páky. Pravá část hodnotí podíl úplatných zdrojů² na aktivech.

Schéma 3: Model INFA

---

¹Sedláček , J. Účetní data v rukou manažera. Brno: Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-140-1

² Za úplatné zdroje je považován vlastní kapitál, bankovní úvěry a dluhopisy.

Zdroj : Sedláček, J. Finanční analýza podniku. Brno : Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6

2.3.2 Bankrotní a bonitní modely

V současné době se k predikci i k diagnóze finanční situace firem používá celá řada výběrových soustav ukazatelů. Jejich cílem je nalézt jediný syntetický ukazatel, v němž by se soustředily všechny silné a slabé stránky finančního zdraví podniku a jeho výše by jednoznačně signalizovala schopnost nebo neschopnost podniku zabránit úpadku.¹

Podniky jsou hodnoceny z hlediska minulého a současného vývoje, ale hlavně z hlediska budoucího předpokládaného vývoje. Podle účelu, pro který byly vytvořeny se modely dělí na bankrotní a bonitní.

¹ Kolář, P., Mrkvička, J. Finanční analýza. Praha: ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-219-2

Bankrotní modely mají informovat uživatele o tom, zda je v dohledné době firma ohrožena krachem. Předpokladem tohoto výsledku je fakt, že firmy ohrožené úpadkem vykazují několik období před touto událostí symptomy, které jsou pro bankrot typické. Mezi nejčastější indikátory bankrotu patří problémy s běžnou likviditou, výší čistého pracovního kapitálu a nízké hodnoty rentability celkového vloženého kapitálu.¹

Bonitní modely si kladou za cíl informovat uživatele o finančním zdraví firmy, o tom, zda je podnik dobrý nebo špatný.

Problémem obou těchto ukazatelů je fakt, že většinou vycházejí z aplikace na zahraniční tržně vyspělé ekonomiky, a tak v českých podmínkách, i přesto, že dochází k jejich harmonizaci, nemusí vystihnout specifika jednotlivých firem a jejich podmínek.

2.3.2.1 Bankrotní modely

Altmanovo Z- skóre

Počátky tohoto modelu můžeme najít již v 60. letech minulého století. Profesor Altman aplikoval přímou statistickou metodu – diskriminační analýzu, pomocí níž určil váhy pro jednotlivé poměrové ukazatele, které následně zahrnul do svého modelu jako jednotlivé proměnné.

Diskriminační funkce, jejímž výsledkem je index Z, byla sestavena jak pro podniky s veřejně obchodovatelnými akciemi, tak pro ostatní podniky. Podle toho se také liší i kritérium pro hodnocení finanční situace.

Altmanovo Z-skóre pro podniky s obchodovatelnými akciemi

Výsledkem diskriminační analýzy pro podniky s veřejně obchodovatelnými akciemi je rovnice důvěryhodnosti, nazývaná také Z-skóre :

$$Z = 1,2 \cdot A + 1,4 \cdot B + 3,3 \cdot C + 0,6 \cdot D + 1,0 \cdot E \text{ , kde :}$$

A = čistý pracovní kapitál / celková aktiva

B = zisk po zdanění / celková aktiva

C = EBIT / celková aktiva

---

¹ Růžičková, P. Finanční analýza. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2481-2

$D = \text{tržní hodnota vlastního kapitálu} / \text{celkové dluhy}$

$E = \text{celkové tržby} / \text{celková aktiva}$

Kritérium úspěšnosti je následující : čím vyšší index Z , tím je podnik finančně zdravější. Podniky s indexem větším než 2,99 mohou být označeny jako finančně stabilní, kdežto podniky s indexem Z nižším než 1,81 jsou reálně ohroženy bankrotem. Pro podniky v intervalu 1,81 a 2,99 se nacházejí v tzv. šedé zóně a neexistuje pro ně statisticky průkazná prognóza.

Altmanovo Z-skóre pro ostatní podniky

Pro podniky, které nejsou kótované na kapitálovém trhu existuje jiná varianta Altmanova indexu :

$$Z_i = 0,717 \cdot A + 0,846 \cdot B + 3,107 \cdot C + 0,420 \cdot D + 0,998 \cdot E \quad , \text{ kde :}$$

$A = \text{ČPK} / \text{celková aktiva}$

$B = \text{zisk po zdanění} / \text{celková aktiva}$

$C = \text{EBIT} / \text{celková aktiva}$

$D = \text{základní kapitál} / \text{celkové dluhy}$

$E = \text{celkové tržby} / \text{celková aktiva}$

Logicky se mění i kritérium hodnocení a hraniční hodnoty jsou oproti předcházejícímu indexu nižší. Podniky s minimální pravděpodobností bankrotu mají index Z vyšší než 2,7. Podniky náchylné k bankrotu vykazují hodnoty indexu nižší než 1,2.

Altmanův model pro podmínky českých podniků

Aplikace Altmanova modelu na české podmínky je problematická, protože dosud neexistuje reprezentativní vzorek dat, na kterých by bylo možno fungování modelu, který byl primárně sestaven pro americkou ekonomiku, ověřit.

Proto se manželé Neumaierovi pokusili o modifikaci Altmanova modelu pro české podmínky a do tohoto modelu přidávají proměnnou postihující problematiku platební

neschopnosti českých podniků. Kritéria hodnocení jsou pak totožná s kritérii hodnocení původního Altmanova modelu. Rovnice pro výpočet indexu je následující :

$$Z_i = 1,2 \cdot A + 1,4 \cdot B + 3,7 \cdot C + 0,6 \cdot D + 1,0 \cdot E + 1,0 \cdot F, \text{ kde}$$

F = závazky po lhůtě splatnosti / výnosy

Praktické využití je však tímto doplňkovým ukazatelem značně limitováno, protože údaje o závazcích po lhůtě splatnosti nejsou povinnou součástí přílohy k účetní závěrce.

Index důvěryhodnosti „IN95“

Index důvěryhodnosti byl sestaven manželi Neumaierovi. Jeho snahou je vyhodnotit finanční zdraví českých firem v českém prostředí. Index 95 je výsledkem analýzy 24 významných matematicko-statistických modelů, které vznikly na základě modelů ratingu a praktických zkušeností při analýze finančního zdraví podniku.

Obdobně jako Altmanův model obsahuje IN95 standardní poměrové ukazatele z oblasti aktivity, výnosnosti, zadluženosti a likvidity. Každému ukazateli je přiřazena váha, která je váženým průměrem hodnot tohoto ukazatele v odvětví. Z toho vyplývá, že model zohledňuje specifika jednotlivých odvětví a vystihuje lépe jejich zvláštnosti.

Rovnice pro výpočet IN95 je následující:

$$IN95 = V_1 \cdot A + V_2 \cdot B + V_3 \cdot C + V_4 \cdot D + V_5 \cdot E + V_6 \cdot F, \text{ kde}$$

A = Aktiva / Cizí kapitál

B = EBIT / Nákladové úroky

C = EBIT / Celková aktiva

D = Celkové výnosy / celková aktiva

E = Oběžná aktiva / Krátkodobé závazky a úvěry

F = Závazky po lhůtě splatnosti / Výnosy

V₁-V₆ = váhy ukazatelů pro jednotlivá odvětví podle klasifikace OKEČ

Na rozdíl od Altmanova modelu jsou odlišné hodnoty vah pro jednotlivá odvětví ekonomiky, s výjimkou vah V_2 a V_5 , které jsou pro všechna odvětví totožné a činí :

$$V_2 = 0,11$$

$$V_5 = 0,1$$

Jsou to váhy, které přísluší ukazatelům úrokového krytí a běžné likvidity, a tak by měly být na dostatečné úrovni u všech podniků. Hodnoty ostatních vah pro jednotlivá odvětví jsou uvedeny v příloze k této práci.

Je-li hodnota $IN95$ vyšší než 2, můžeme předvídat uspokojivou finanční situaci. Pokud je hodnota menší nebo rovna 1, jedná se o podnik ohrožený vážnými finančními problémy. V intervalu mezi 1 a 2 se podnik nachází v šedé zóně.

Taflerův model

Tento model byl poprvé publikován v roce 1977. Model se zakládá na klíčových charakteristikách platební schopnosti podniku – ziskovosti, přiměřenosti pracovního kapitálu, finančního rizika a likviditě. Je sestaven podle následující diskriminační rovnice :

$$T = 0,53 R_1 + 0,13 R_2 + 0,18 R_3 + 0,16 R_4, \text{ kde:}$$

$$R_1 = \text{EBT} / \text{krátkodobé závazky}$$

$$R_2 = \text{oběžná aktiva} / \text{cizí kapitál}$$

$$R_3 = \text{krátkodobé závazky} / \text{celková aktiva}$$

$$R_4 = \text{finanční majetek} - \text{krátkodobé závazky} / \text{Provozní náklady} - \text{Odpisy}$$

Pokud je vypočtené T větší než 0 (je kladné), jedná se o firmu platebně schopnou s malou pravděpodobností bankrotu. Firmy, které dosahují výsledku funkce nižší než 0 se nacházejí v rizikové situaci a jejich finanční profil je podobný podnikům, které zkrachovaly.

2.3.2.2 Bonitní modely

Kralickuv Quick test

Tento test byl navržen v roce 1990. Tento test poskytuje rychlé a poměrně dobré ohodnocení firmy. Hlavním cílem je zahrnout do konstrukce ukazatele veškerý informační potenciál rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Proto se ve vztahu setkáváme se základními ukazateli finanční analýzy.

Kralicek pracuje s ukazateli uvedenými v tabulce 1. V té je mimo jiné uvedena i stupnice pro hodnocení.

Tabulka 1: Ukazatele pro výpočet Kralickova Quick testu a stupnice jejich ohodnocení

Ukazatel	Vztah	Hodnota podniku	Ohodnocení
Kvóta vlastního kapitálu	$\frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}}$	> 30% > 20% > 10% > 0% Negativní	1 2 3 4 5
Doba splácení dluhu z CF	$\frac{\text{Cizí kapitál} - \text{Krátk. fin. maj.}}{\text{CF provozní}}$	< 3 roky < 5 let < 12 let > 12 let > 30 let	1 2 3 4 5
Cash flow v % z tržeb	$\frac{\text{Cash flow}}{\text{Tržby}}$	> 10% > 8% > 5% > 0% Negativní	1 2 3 4 5
ROA	$\frac{\text{EAT}}{\text{Celková aktiva}}$	> 15% > 12% > 8% > 0% Negativní	1 2 3 4 5

Zdroj : Kolář, P., Mrkvička, J. Finanční analýza. Praha: ASPI, a.s., 2006

Kvóta vlastního kapitálu nebo-li také koeficient samofinancování vyjadřuje finanční nezávislost firmy a informuje tak o finanční struktuře firmy. Velmi vysoký podíl vlastního kapitálu může být příčinou poklesu rentability vlastního kapitálu. Jak již bylo uvedeno výše, není efektivní, aby byly téměř všechny potřeby financovány vlastním kapitálem.

Doba splácení dluhu z cash flow nás informuje o tom, za jak dlouhé časové období je podnik schopen uhradit své závazky.

Tyto dva zmíněné ukazatele pomáhají charakterizovat finanční stabilitu firmy, přičemž následující dva ukazatele jako je cash flow v procentech z tržeb a rentabilita celkového kapitálu zase analyzují výnosovou situaci zkoumané firmy.

Bonitu firmy pak můžeme oklasifikovat podle tabulky č.1. Jednoduše se porovná dosažený výsledek s uvedenými ukazateli a výsledná známka je pak jednoduchým aritmetickým průměrem známek získaných za jednotlivé ukazatele. Jak již bylo naznačeno, je možné oklasifikovat zvlášť výnosovou situaci a finanční stabilitu.

Index bonity

Indikátor bonity vychází z následující diskriminační funkce:

$$IB = 1,5 \cdot x_1 + 0,08 \cdot x_2 + 10 \cdot x_3 + 5 \cdot x_4 + 0,3 \cdot x_5 + 0,1 \cdot x_6, \quad \text{kde :}$$

$$x_1 = \text{CF} / \text{cizí zdroje}$$

$$x_2 = \text{Celková aktiva} / \text{cizí zdroje}$$

$$x_3 = \text{EBT} / \text{celková aktiva}$$

$$x_4 = \text{EBT} / \text{celkové výkony}$$

$$x_5 = \text{Zásoby} / \text{celkové výkony}$$

$$x_6 = \text{Celkové výkony} / \text{celková aktiva}$$

Pro hodnocení výsledku finanční situace vycházíme z následující stupnice:

Tabulka 2 : Klasifikace pro Index bonity

Méně než -2	Extrémně špatná
(-2 ; -1>	Velmi špatná
(-1 ; 0 >	Špatná
(0 ; 1>	Určité problémy
(1 ; 2>	Dobrá
(2; 3 >	Velmi dobrá
Více než 3	Extrémně dobrá

Zdroj: Sedláček, J. Účetní data v rukou manažera. Brno: Computer Press, 1999

Index IN99

Index vyjadřuje kvalitu podniku z hlediska jeho finanční výkonnosti. Tento model je výsledkem diskriminační analýzy a zakládá se na stejných ukazatelích, jako model IN95. Rozdíl mezi nimi je dán ve velikosti vah. Výsledná hodnota se porovnává s intervalem v tabulce (Tabulka 3), která slouží k oklasifikování podniku.

Index se počítá podle rovnice:

$$IN99 = - 0,017 \cdot A + 4,573 \cdot C + 0,481 \cdot D + 0,015 \cdot E, \text{ kde}$$

A = Aktiva / Cizí kapitál

C = EBIT / Celková aktiva

D = Celkové výnosy / celková aktiva

E = Oběžná aktiva / Krátkodobé závazky a úvěry

Tabulka 3 : Klasifikace pro model IN99

Interval	Klasifikace
IN > 2,07	Podnik dosahuje kladné hodnoty ekonomického zisku
1,42 ≤ IN ≤ 2,07	Situace není jednoznačná, ale podnik spíše tvoří hodnotu
1,089 ≤ IN < 1,42	Nerozhodná situace, podnik má přednosti, ale výraznější problémy
0,684 ≤ IN < 1,089	Podnik spíše netvoří hodnotu
IN < 0,684	Podnik ničí hodnotu

Zdroj : Sedláček, J. Finanční analýza podniku. Brno : Computer Press, 2007

2.3.2.3 Ostatní modely

Těmito modely jsou chápány takové soustavy ukazatelů, které současně sledují, zda podnik vytváří hodnotu nebo zda není ohrožen bankrotem. Do těchto modelů lze zahrnout index IN01 a jeho aktualizovanější verzi index IN05.

Index IN01

Index IN01 vznikl spojením indexů IN95 a IN99. Tento index lze vypočítat podle rovnice:

$$IN01 = 0,13 \cdot A + 0,04 \cdot B + 3,92 \cdot C + 0,21 \cdot D + 0,09 \cdot E, \text{ kde}$$

A = Aktiva / Cizí kapitál

B = EBIT / Nákladové úroky

C = EBIT / Celková aktiva

D = Celkové výnosy / celková aktiva

E = Oběžná aktiva / Krátkodobé závazky a úvěry

Pro hodnocení výsledku slouží následující tabulka :

Tabulka 4 : Klasifikace pro model IN01

Interval	Klasifikace
$IN > 1,77$	Podnik tvoří hodnotu
$0,75 < IN \leq 1,77$	Podnik netvoří hodnotu, ale také není bankrotující
$IN \leq 0,75$	Podnik spěje k bankrotu

Zdroj : Sedláček, J. Finanční analýza podniku. Brno : Computer Press, 2007

Index IN05

Jak již bylo uvedeno, tento model je aktualizovanou verzí indexu IN01. Jeho odlišnosti můžeme najít v rozdílných vahách a v jiném klasifikačním systému. Rovnice pro jeho výpočet je :

$$IN05 = 0,13 \cdot A + 0,04 \cdot B + 3,97 \cdot C + 0,21 \cdot D + 0,09 \cdot E,$$

Model tedy v diskriminační rovnici zachovává stejné poměrové ukazatele. Oproti indexu IN01 přikládá větší váhu rentabilitě celkových aktiv. V tabulce 5 je uvedena pozměněná klasifikace:

Tabulka 5 : Klasifikace pro index IN05

Interval	Hodnocení
IN > 1,77	Podnik tvoří hodnotu
0,75 < IN ≤ 1,77	Podnik netvoří hodnotu, ale také není bankrotující
IN ≤ 0,75	Podnik spěje k bankrotu

Zdroj : Sedláček, J. Finanční analýza podniku. Brno : Computer Press, 2007

3 Agrární politika

3.1 Současné postavení zemědělství a jeho úloha

Zemědělství zastává nenahraditelnou roli ve společenskoekonomickém kontextu. Přestože v poslední době zemědělství ztrácí svou pozici (z hlediska počtu zaměstnanců v odvětví i podílu na HDP), stále hraje nezastupitelnou roli z hlediska produkce potravin, zajišťuje ekologické, krajinytvorné a infrastrukturní funkce. Proto nelze budoucnost zemědělství oddělit od rozvoje celé ekonomiky a společnosti.

Jak již bylo zmíněno, podíl zemědělství na HDP klesá a v současné době je jeho podíl přibližně 2,11% HDP (údaj za rok 2007). V zemědělství podnikají hlavně velké podniky (právnícké osoby), které obhospodařují více než 70% celkové zemědělské plochy. Fyzické osoby se na podnikání v zemědělství podílejí přibližně 13%.

Z analýz¹ dále vyplývá, že počet zaměstnanců (přibližně 130 000) v tomto odvětví neustále klesá nejen z hlediska plánovaného snižování jejich počtu v důsledku vyšší mechanizace a zvýšení technické úrovně vybavení. Odliv pracovníků je způsoben hlavně jejich stárnutím. V současnosti je více než třetina zaměstnanců a polovina vedoucích pracovníků starší 55 let. Přesto však nelze uvažovat s generační obměnou, protože práce v zemědělství ztrácí svou bývalou prestiž a je nedostatečně finančně hodnocena.

V České republice je obhospodařováno přibližně 4200 tis. ha zemědělské plochy, z nichž 3 000 tis. ha připadá na ornou půdu. Zemědělská produkce neustále roste a v roce 2007 byla její hodnota 113,8 mld. Kč. Největší podíl na tomto růstu měla rostlinná produkce, která vzrostla oproti roku 2006 o 33,9% na hodnotu 65,5 mld. Kč. Tento růst byl způsoben vyšší sklizní a růstem cen zemědělských výrobků. Živočišná produkce oproti roku 2006 stoupla pouze o 3,4% na hodnotu 48,3 mld. Kč.

Z hodnocení finančního hospodaření v zemědělství vyplývá, že průměrná rentabilita celkového kapitálu se pohybuje na velmi nízkých hodnotách. V roce 2005 činila rentabilita celkového kapitálu 3,26%, v roce 2006 se zvýšila na 3,36%. Průměrná zadluženost zemědělství stabilně dosahuje úrovně 40%. Shrňme-li hospodářské výsledky celého odvětví, vidíme, že je zemědělství ziskové – v roce 2007 dosáhli čeští

---

¹ Zelená zpráva 2005 a 2006, zprávy Zemědělec 2005,2006,2007

zemědělci zisku 13,7 mld. Kč. Je ale nutné zmínit, že velký podíl na tomto výsledku mají státní i evropské dotace, které ve zmiňovaném roce dosáhly celkem 34,5 mld. Kč.

Za zahraniční obchod je po vstupu do EU považován pouze obchod se třetími zeměmi (nečleny EU). Přesto je v rámci Intrastatu tato agrární obchodní činnost v oblasti EU sledována a do zahraničního obchodu zahrnuta. Největší agrární vývoz je uskutečňován ve vztahu k Německu, Polsku a Slovensku. Hlavními agrárními dovozci pro naši republiku jsou tytéž země.

Z následující tabulky (viz. Tabulka 6) vyplývá, že vývoz, i přesto, že jeho hodnoty rostou, nedokáže plně pokrýt dovážené agrární produkty, a proto je obchodní bilance záporná.

Tabulka 6 : Agrární zahraniční obchod ČR

Agrární zahraniční obchod ČR (v mil. Kč)						
Druh operace / období	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Dovoz (v mil. Kč)	74,08	93,42	102,77	112,40	116,20	130,10
Vývoz (v mil. Kč)	48,62	61,3	77,83	78,50	96,6	106,9
Bilance (v mil. Kč)	-25,46	-32,12	-24,94	-33,90	-19,60	-23,20

Zdroj : Tabulka byla zhotovena na základě informací uvedených ve zprávě Zemědělství a MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <<http://194.228.52.167/Index.aspx?typ=2&ch=72&ids=2535&val=2535>>

V současné době lze v České republice vysledovat také vzestup ekologického zemědělství (Tabulka 7: Vývoj ekologického zemědělství v ČR). Počet ekologicky hospodařících farem v České republice vzrůstá každoročně o desítky procent. Velký vliv na tento rozvoj má nejen propagovaný zdravější životní styl, ale také celá řada dotačních programů pro nově začínající, ale i již hospodařící ekologické zemědělce.

Pravidla ekologického zemědělství jsou upravena zákonem (Zákon 242/2000 Sb.), ale i evropskou legislativou (Rada EHS 2092/91), což zajišťuje dostatečnou garanci spotřebiteli. Ministerstvo zemědělství dotuje ekologické zemědělství již od roku 1990 dotacemi na obhospodařovanou plochu. Od roku 2007 však ministerstvo zařadilo do podpory nové nástroje včetně informování spotřebitele. V současné době mohou ekologičtí zemědělci čerpat dotace v rámci Programu rozvoje venkova 2007-2013

v rámci Osy II.- Zlepšování životního prostředí a krajiny (dotace na plochu) a je jim poskytováno zvýhodnění v rámci Osy I.- Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a Osy III. – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova.

Tabulka 7 : Vývoj ekologického zemědělství v ČR

Rozsah ekologického zemědělství v období 1990-2008						
	1990	1995	2000	2006	2007	k 30.6.2008
Počet ekofarem	3	181	563	963	1318	1766
Výměra zem. plochy v ekozemědělství (ha)	480	14 982	165 699	281 535	312 890	333 727
Podíl ekozemědělství na celk. výměře	0%	0,4%	3,9%	6,6%	7,4%	7,8%
Počet výrobců biopotravin	-	-	-	152	253	375

Zdroj : Tabulka byla zhotovena na základě informací uvedených ve zprávě Zemědělství 2007 a v Ročence Ekologického zemědělství 2008

3.2 Důvody regulace zemědělství

Z důvodu nepříznivého vývoje se zemědělství stalo nejvíce regulovaným a podporovaným státem ve většině vyspělých států. Smyslem regulace je dosažení těchto cílů¹:

- ochrana zemědělců před cenovými výkyvy, převážně způsobenými vnějšími faktory,
- udržení vlastní potravinové soběstačnosti,
- udržení tradiční venkovské struktury,
- udržení a zvýšení kvality venkovského prostředí.

Z uvedených argumentů vyplývá, že ekonomicky opodstatněná je pouze ochrana zemědělců před cenovými výkyvy, jejímž důvodem je velká nestabilita trhu zemědělských produktů. Poptávka po nich zboží vnímá jako základní životní potřebu, tím pádem je málo elastická. Nabídka je ale z velké části závislá na vnějších faktorech a do poslední chvíle existuje nejistota ohledně celkové produkce. Spojením tohoto typu

¹ König, P., Lacina, L. a kol. Rozpočet a politiky Evropské unie. Praha: C.H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-846-0

nabídky a poptávky vzniknou značné cenové výkyvy. Ty jsou navíc podpořeny strukturou výrobců, která se blíží dokonalé konkurenci. Výrobci nemají dostatek informací o změnách nabídky a poptávky, čímž se tato nestabilita ještě více prohlubuje.

Základními přístupy regulace zemědělskopotravinářského trhu jsou následující¹:

- regulace nabídky
- regulace cen
- regulace poptávky

S regulací nabídky (výroby) se lze setkat v různých formách jako jsou například výrobní kvóty, restrikce využívání výrobních faktorů nebo regulace zásobování vnitřního trhu prostřednictvím celních a netarifních opatření v oblasti zahraničního obchodu. Touto problematikou se zabývá Státní fond tržní regulace, který²:

1. vydává seznam produktů rostlinné a živočišné výroby, u nichž uplatňuje regulaci,
2. provádí nákup, úpravu, zpracování, skladování a prodej zemědělsko potravinářských výrobků,
3. tuto činnost dále provádí i prostřednictvím jiných fyzických či právnických osob, jejichž seznam je zveřejněn,
4. poskytuje dotace z fondu, atd.

Regulace cen znamená modifikaci její úrovně tak, aby vedla k rozšíření, udržení nebo omezení stávajícího rozsahu nabídky nebo poptávky.³ V současné době se používá pouze stanovení garantovaných cen pro nákup vybraných zemědělských produktů.

Regulace poptávky se používá pouze okrajově. Nejčastěji prostřednictvím reklamy a propagace potravinářských výrobků, u nichž je větší nabídka než poptávka a dále prostřednictvím ekonomické podpory spotřebitelů, která má v současnosti podobu sociálních opatření.

---

¹ Svatoš, M. Ekonomika agrárního sektoru. Praha: ČZU, 2008. ISBN 978-80-213-1846-5

² Svatoš, M. Ekonomika agrárního sektoru. Praha: ČZU, 2008. ISBN 978-80-213-1846-5

³ Svatoš, M. Ekonomika agrárního sektoru. Praha: ČZU, 2008. ISBN 978-80-213-1846-5

3.3 Národní dotace do zemědělství a podpora z EU

V rámci Společné zemědělské politiky se v EU uplatňují tři zásady - společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze zemí Unie na úkor vnější konkurence a finanční solidarita - financování ze společného fondu, do něhož všichni přispívají.¹

Zprostředkovatelem dotací pro zemědělství České republiky je Státní zemědělský intervenční fond. V rámci společné zemědělské politiky je možné čerpat dotace z těchto fondů:

- Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF)²
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)³

3.3.1 Dotace a jejich účtování

Ještě před podrobnější charakteristikou jednotlivých dotací je potřeba nastínit, v jaké podobě jsou dotace podniku poskytovány a jak se projevují v ekonomice podniku. Dotace rozlišujeme na dotace investiční a na dotace nákladů.

Investiční dotace se odečítá od účetní hodnoty pořízeného aktiva. Zaúčtování dotace probíhá podle systému uvedeného v tabulce 8.

Tabulka 8 : Způsob účtování investičních dotací⁴

Příjem dotace	MD 22	D 346,7
Pořízení aktiva	MD 04	D 22
Zaúčtování dotace	MD 346,7	D 04
Zařazení aktiva	MD 02	D 04

Zdroj : Vlastní úprava, obecně uznávaný způsob zaúčtování dotace

¹ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o_nas~nase_cinnosti>

² Více informací o fondu je uvedeno v příloze k této práci

³ Více informací o fondu je uvedeno v příloze k této práci

⁴ Účetní osnova uvedena v příloze

Je tedy jasně patrné, že ve výkazu zisku a ztráty se tedy dotace vůbec neprojeví.

Provozní dotace (dotace nákladů) slouží k pokrytí vynaložených provozních nákladů. Zaúčtovat tuto dotaci lze opět podle způsobu uvedeného v tabulce 9. Podnik však může obdržet také dotaci na subvencování zaplacených úroků (např. jak uvedeno dále u programů PGRLF), která je zaúčtována namísto účtu 64 na účet 66.

Tabulka 9 : Způsob účtování dotace nákladů

Příjem dotace	MD 22	D 34
Vznik nákladu, na jehož úhradu byla dotace poskytnuta	MD 5, (562)	D 2,3
Čerpání dotace	MD 34	D 64, (668)
Případné vrácení dotace, popř. její části	MD 34	D 22

Zdroj : Vlastní úprava, obecně uznávaný způsob zaúčtování dotace

Z účtování je tedy patrné, že se dotace ve výsledku hospodaření projeví a sice jako ostatní provozní výnos, což znamená, že zvyšuje dosažený výsledek hospodaření.

3.3.2 Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)

Horizontální plán rozvoje venkova byl pro Českou republiku schválen Evropskou komisí v květnu 2004, s platností do konce roku 2006. Od 28. března 2008 probíhají výplaty dotací na tato opatření z Programu rozvoje venkova, který byl schválen na období 2007-2013 a rámcově tedy na HRDP navazuje.¹

Legislativně je program upraven články Nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, 1260/1999, 438/2001, 445/2002, metodickými pokyny a materiály týkajícími se předběžných hodnocení (The MEANS Collection) a dokumentu Evaluation of Rural Development Programmes 2000 -2006 Supported From The European Agriculture Guidance and Guarantee Fund, Guidelines, Directorate General for Agriculture, 1999.

¹ *BUSINESSINFO.CZ [online]. 2008. Praha : CzechTrade, 1997-2009 , 12.1.2009 [cit. 2009-01-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/duben-2008/szif-maxim-vycerpal-horizontalni-plan/1001717/48427/?rtc=1>>.*

Prioritou HRDP je trvale udržitelný rozvoj zemědělství, venkova a přírodních zdrojů. Tento cíl byl rozdělen do 5 dílčích opatření¹:

- Předčasné ukončení zemědělské činnosti,
- Méně příznivé oblasti a oblasti s enviromentálními omezeními,
- Agroenviromentální opatření,
- Lesnictví,
- Zakládání skupin výrobců

3.3.3 Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a prováděcími pravidly uvedené normy.

Jeho záměrem je dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, to znamená, měl by vést k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření.²

Program dále umožňuje vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost v základních potravinářských komoditách, rozšiřuje a diverzifikuje ekonomické aktivity ve venkovském prostoru s cílem rozvoje podnikání, vzniku nových pracovních míst s cílem snížení míry nezaměstnanosti na venkově a posílení sounáležitosti obyvatel na venkově.

Program rozvoje venkova kalkuluje pro období 2007-2013 s 93 miliardami Kč, z nichž 73 miliard korun by mělo být poskytnutých z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova – EAFRD a půjde o dvoustupňové programování ve 4 osách.³

V období 2007-2013 by se chtěla Česká republika věnovat cíli uchování venkovské krajiny a ochraně životního prostředí (Osa II), dále Ose I s cílem zvýšení konkurenceschopnosti zemědělsko-potravinářského odvětví, restrukturalizaci

---

¹ Rozpracování jednotlivých opatření je uvedeno v příloze k této práci.

² STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-09. Dostupný z WWW: <http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/eafrd/1180428724933.pdf>

³ Osy a jejich další členění jsou uvedeny v příloze k této práci.

a modernizaci a přenosu znalostí na venkově. Relativně nejmenší váha se bude přisuzovat intervenční Ose III, jejímž cílem, jak již bylo uvedeno, je zlepšování života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova, protože se předpokládá, že tato oblast bude financována zejména prostřednictvím národních dotací.

3.3.4 Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ)

Program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je programový dokument, který představuje základní rámec pro poskytování projektových podpor do českého zemědělství. Vychází z nařízení Rady ES (1257, 1260 a 1263/1999), nařízení Komise ES (445/2002 a 963/2003) a ze Smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii.

Program navazuje na předvstupní program SAPARD a je rozšířen jak obsahově, tak i z finančního hlediska. Financování programu vychází ze strukturálních fondů EAGGF (European Agricultural Guidance and Guarantee fund) a FIFG (Financial Instrument for Fisheries Guidance). Na realizaci tohoto programu se podílí Ministerstvo zemědělství spolu se Státním zemědělským intervenčním fondem.

Účelem zpracování OP Zemědělství je podpora zemědělské prvovýroby a zpracování zemědělských produktů, podpora lesního a vodního hospodářství, a zajištění trvale udržitelného rozvoje venkova.¹

Cílem tohoto programu je podpora trvalého hospodářského růstu, ale i růstu kvality života obyvatel, založená na²:

- zvyšování konkurenceschopnosti odvětví,
- zajištění zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů,
- snižování rozdílů v sociálních podmínkách,
- zachování kulturní krajiny,
- ochraně a zlepšování životního prostředí.¹

---

¹ *MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=2&ids=3166&val=3166>>*

² *MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <http://www.mze.cz/attachments/OP_kostka_web.pdf>*

Program je sestaven ze tří základních priorit a sedmi opatření, která jsou dále detailněji rozpracována.²

3.3.5 Přímé platby

Přímé platby na plochu jsou poskytovány ve formě jednotné platby na plochu (SAPS), doplňkové platby TOP-UP a dále jako podpora méně příznivých oblastí a oblastí s ekologickými omezeními LFA.

Jednotná platbu na plochu (SAPS)

Žadatelem o tuto platbu může být fyzická, ale i právnická osoba, která obhospodařuje plochu, která je vedena v evidenci LPIS³.

Žádost o poskytnutí dotace v rámci jednotné platby na plochu je možné podat na následující kultury:

- Orná plocha,
- Travní porost,
- Vinice,
- Chmelnice,
- Ovocný sad,
- Školka,
- Zelinářská zahrada,
- Jiná kultura⁴.

---

¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=2&ids=3166&val=3166>>

² Priority jsou dále rozvedeny v příloze k této práci

³ LPIS je geografický systém evidence půdy založený na uživatelských vztazích, legislativně upraven Zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství v platném znění.

⁴ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <http://www.mze.cz/attachments/Prirucka_SAPS,TopUp,LFA_2005.pdf>

Pro obdržení této podpory je nutné, aby byla dodržena minimální výměra, která činí v součtu všech půdních bloků 1hektar. Zemědělská plocha, která je předmětem podpory musí být vedena na žadatele v období od data podání žádosti do 31.8 kalendářního období, ve kterém je podpora žádána. Žadatelovou povinností je plochu obhospodařovat v souladu se zemědělskými a enviromentálními podmínkami.

Výše SAPS pro rok 2008 byla 3 072,7 Kč na hektar zemědělské půdy.

Doplňková platba k jednotné platbě na plochu (TOP-UP)

Žadatel o tuto platbu je shodný jako v případě platby SAPS. Proto pro poskytnutí této podpory musí žadatel splnit všeobecné podmínky platné pro jednotnou platbu na plochu. Platí, že pokud nebude žadateli uznána jednotná platba na plochu SAPS, nemá nárok na získání podpory TOP-UP.

Platba TOP-UP se poskytuje v těchto oblastech:

- htpěstování lnu na vlákno na zemědělské půdě vedené v evidenci LPIS jako druh zemědělské kultury orná půda,
- pěstování chmele na zemědělské půdě vedené v evidenci LPIS jako chmelnice,
- platba na chmel dle stavu v evidenci LPIS k 31.3.2007,
- chov přežvýkavců na hospodářstvích evidovaných v ústřední evidenci dle plemenářského zákona k 31.3.2007,
- platba na přežvýkavce dle stavu v ústřední evidenci vedené dle plemenářského zákona,
- platba na zemědělskou půdu vedenou v evidenci LPIS,
- platba na chov krav bez tržní produkce mléka na hospodářstvích registrovaných v ústřední evidenci podle plemenářského zákona,
- platba na brambory pro výrobu škrobu.¹

---

¹ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW: <http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/03_agro_envi/1208786820843.pdf>

Pro shrnutí problematiky přímých plateb na plochu je zařazena ještě tabulka 10, dokumentující vývoj těchto plateb během sledovaného období. Výše sazeb je částečně ovlivněna výši směnného kurzu české koruny vůči euru. Přesto je jasně patrný trend stoupající jednotné platby na plochu a klesající trend výše doplňkové sazby na plochu.

Tabulka 10 : Vývoj sazeb SAPS a TOP-UP v letech 2005-2008

	2005	2006	2007	2008
SAPS	2110,7	2517,8	2791,5	3072,7
TOP-UP				
Plodiny na orné půdě	2314,9	2240,4	1755,1	1314,4
Přežvýkavci	2006,6	2581,6	2548,9	1669,4

Zdroj : STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-09. Dostupný z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/saps-01>> a odkazy k příslušným rokům

3.3.5 Leader ČR

Program LEADER ČR je zaměřen především na nové formy zlepšování kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví¹. Je to doplňkový program ke stávajícím národním podporám a prostředkům z Evropské unie, jehož hlavním zaměřením jsou specifické cíle, které nejsou v rámci těchto podpor řešeny. Příjemci prostředků z tohoto programu jsou místní venkovská partnerství, která realizují společné rozvojové strategie a záměry a dále místní subjekty s konkrétními projekty.

Hlavním cílem programu je podpora inovací a investic sloužících k dlouhodobému rozvoji potenciálu venkova.

Program je financován prostředky ze státního rozpočtu na základě zákona o rozpočtu České republiky. Z uvedených cílů vyplývá, že z programu LEADER ČR je možné realizovat různé investiční projekty, například:

- nákup zemědělských strojů,
- pořizování nových strojů a technologie pro obnovu a údržbu přírodních lokalit nebo kulturního dědictví,

¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=2&ids=3171&val=3171>>

- rehabilitace přírodních lokalit,
- rozvoj podmínek pro růst cestovního ruchu, atd.¹

V oblasti zemědělství lze projekty vhodné k financování blíže specifikovat. Jedná se například o:

- obnovu hospodářských budov, jejich rekonstrukci či modernizaci,
- obnova a budování nových ploch pro podnikatelské činnosti (výstavba skladů, dílen,...),
- zřizování a strojové vybavení dílen,
- pořizování technologií k úsporám paliv a energie, apod.

Podpora je poskytnuta formou přísně účelové investiční dotace. V případě zemědělského podniku (podnikající fyzické nebo právnické osoby) program pokrývá až 40% hrubého ekvivalentu příspěvku, který je možné na základě velikosti podniku dále navýšit. U středních podniků lze limit dále zvýšit o 10%, u malých podniků až o 20%.

Celkové přijatelné náklady na projekt jsou v rozmezí 100 000 – 2 000 000 Kč. Minimální výše poskytnuté dotace je 50 000, maximální poskytnutá částka je 1 000 000 Kč.

Obecné podmínky pro poskytnutí těchto dotací jsou:

- území působnosti místní akční skupiny se nachází na území ČR, kromě katastrálního území hlavního města Prahy a měst s více než 25 000 obyvateli,
- nesmí dojít k překryvu mezi Programem rozvoje venkova 2007-2013 ve IV. Ose a Programem Leader ČR,
- maximálně 10% z výše dotace smí být využito na krytí neinvestičních nákladů,
- z programu jsou na základě nařízení Komise č.1628/2006 vyloučeny projekty na podporu primárních zemědělských produktů,

---

¹ *MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-15. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/index.aspx?ch=74&typ=1&val=42446&ids=3171>>*

- vyloučené je financování činností spojených s vývozem do třetích a členských států spojené se zaváděním a provozováním distribučních sítí. (není povolené ani financování vývozních aktivit),
- dotace je přísně účelová a čerpání je poskytnuto pouze na financování projektu, na který byla poskytnuta, atd.¹

Majetek financovaný tímto programem musí být ve vlastnictví žadatele po dobu nejméně 5 let. Po tuto dobu musí být řádně pojištěn a nesmí být použit jako zástava.

Žádost o poskytnutí podpory záměru MAS se předkládá na předepsaném formuláři spolu se Záměrem MAS, který je podle předpisu vhodně strukturován. Tyto žádosti se pak předkládají ve lhůtě stanovené programem na Ministerstvo zemědělství, odbor Koncepce rozvoje venkova.²

Kontrolní činnost je pak prováděna v souladu se zákonem 320/2001 Sb. prostřednictvím Zemědělské agentury. Kontrola může být provedena před poskytnutím dotace, ale i při realizaci projektu.

3.3.6 Národní dotace podle Zásad

Cílem podpůrných a dotačních programů podle Zásad (kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2009 na základě §2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů) je udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru a zajištění konkurenceschopnosti českého zemědělství jak na domácích, tak evropských trzích. V Zásadách jsou upraveni možní žadatelé, ale i mezní termíny, ve kterých lze o jednotlivé dotace požádat. V případě, že žadatel splňuje všechny podmínky v Zásadách uvedené, je dotace Ministerstvem zemědělství poskytnuta.

---

¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=1&val=41287&ids=0&katId=3122>>

² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=1&val=41287&ids=0&katId=3122>>

Programy a jejich struktura se každoročně mění. Nejčastěji jsou poskytovány neinvestiční dotace směřující do podpory včelařství (schválená výše podpory na rok 2009 je 70 mil. Kč), dále například dotace na podporu genetického potenciálu hospodářských zvířat (neinvestiční dotace pro rok 2009 180 mil. Kč), národních statků (neinvestiční dotace pro rok 2009 65 mil. Kč). Podpora směřuje také do oblasti vzdělávání a poradenství.

3.3.7 Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (dále PGRLF) je jedním z pilířů dotační politiky Ministerstva zemědělství¹. Působí v oblasti národní pomoci, tzv. state aid. Jeho hlavním předmětem činnosti je :

- subvencování části úroků z úvěrů subjektům podnikajícím v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a zpracování zemědělské výroby (Program Půda),
- finanční podpora pojištění (subvence části již zaplaceného pojištění plodin a hospodářských zvířat),
- řešení ničivých následků přírodních katastrof (například povodní).

V rámci PGRLF jsou spuštěny 2 programy – již zmíněný program Půda a program Zemědělec, určený pro investiční dotace především do zemědělského vybavení.

Počátkem března 2009 byly vládou schváleny další tři dotační programy směřující do podpory provozní činnosti:

- **Provoz**, jehož hlavním cílem je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely u zemědělských prvovýrobců a podnikatelů zabývajících se hospodařením v lese.²

---

¹ *PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, a.s. [online]. 2006. c2006 , 21.3.2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: < <http://www.pgrlf.cz/pgrlf/pgrlf.php> >.*

² *PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, A.S. [online]. 2006. c2006 , 21.3.2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: < http://www.pgrlf.cz/provozni/provoz_program.php >.*

- **Zpracovatel – Provoz**, cílem programu je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely u provozující činnosti v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby.¹
- **Podpora krátkodobého financování** cílem programu je opět přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů u zemědělských prvovýrobců způsobených dlouhou dobou splatnosti faktur ze strany zpracovatelů zemědělských produktů a tím také částečně umožnit zpracovatelům disponovat s finančními prostředky bez nutnosti čerpání provozních úvěrů.²

---

¹ *PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, A.S. [online]. 2006. c2006 , 21.3.2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: < http://www.pgrlf.cz/provozni/provzpr_program.php >.*

² *PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, A.S. [online]. 2006. c2006 , 21.3.2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: < http://www.pgrlf.cz/provozni/pkf_program.php >.*

4 Metodika práce

Hlavním cílem diplomové práce je vytvořit systém finanční analýzy zemědělského podniku v období 2005-2008. Ta zahrnuje zhodnocení jednotlivých ukazatelů poměrové analýzy a jejich vývoj v tomto období, ale také komplexní posouzení finanční situace podniku včetně návrhů na její zlepšení. Další část analýz zkoumá dopad dotací na hospodářský výsledek a jejich vliv na změnu základních ukazatelů poměrové analýzy.

Pro tvorbu této práce bylo nutné nastudovat problematiku finanční analýzy. To zahrnovala studium odborné literatury v knižní podobě, ale i informace získané z periodik ekonomického zaměření a studium informací zveřejněných na internetu. Protože je finanční analýza zaměřena na zemědělský podnik, bylo nutné zanalyzovat také stav současného agrárního sektoru a politiku, kterou se zemědělství v rámci Evropské unie ubírá.

Pro vyhotovení finanční analýzy bylo dále nutné provést kompletní charakteristiku podniku. Informace o podniku mi byly poskytnuty ve formě výkazů účetní závěrky - rozvahy, výkazu zisku a ztráty, výkazu cash flow a přílohy. Vedení podniku mi poskytlo i další důležité informace důležité pro správné zhotovení práce. Údaje potřebné pro porovnání vybraného podniku s výsledky, které vykazuje odvětví jsem čerpala prostřednictvím dat uveřejněných na internetových stránkách Zemědělské datové a účetní sítě ČR.

Podnikem poskytnutá data, ale i finanční informace od respondentů uvedené datové a účetní sítě, jsem převedla na elektronickou podobu a zpracovala pomocí programu Microsoft Excel. Postup při analýze byl totožný s osnovou literární rešerše k této práci. I přesto, že mi byly poskytnuty potřebné informace, nebylo technicky možné kvantifikovat všechny ukazatele uvedené v teoretické části. Jedná se hlavně o ukazatele tržních efektivit.

Ty nebylo možné zhodnotit, protože :

- základní kapitál společnosti je složen z mnoha akcií o různé nominální hodnotě,
- společnosti nemá na burze obchodovatelné akcie,

- společnost nevyplácí dividendy.

4.1 Metodika výpočtu jednotlivých ukazatelů

V této části uvádím detailní výpočty jednotlivých analýz. Jelikož data vycházejí z různých výkazů, jsou jednotlivé položky značeny následovně : první písmeno ve vztahu značí druh výkazu - pro rozvahu používám písmeno R, pro výkaz zisku a ztráty V a pro výkaz cash flow CF. Za písmenem uváděné číslo značí řádek výkazu, v případě cash flow jsou namísto čísla řádku uváděny písemné zkratky používané v jeho struktuře.

Pro názornou ukázkou uvádím příklad :

R001 = Aktiva celkem

V01 = Tržby za prodej zboží

CF A*** = Čistý peněžní tok z provozní činnosti

4.1.1 Metodika výpočtu finančních fondů

V práci jsou analyzovány následující rozdílové ukazatele :

Čistý pracovní kapitál	$R031 - R102 - R116 - R117$
Čisté pohotovostní prostředky	$(R059 + R060) - \text{část } (R102 + R116 + R117)$
Čistý peněžně-pohledávkový fond	$R031 - R032 - \text{část } R048 - R102 - R116 - R117$

4.1.2 Metodika výpočtu poměrových ukazatelů

V následujícím oddílu uvádím vztahy pro výpočet poměrových ukazatelů, které byly charakterizovány již v teoretické části, ale z uvedeného vztahu přímo nevyplývala jejich přesná konstrukce.

Ukazatele rentability

Rentabilita celkového kapitálu	$\frac{(V61+V43)(1-DzP)}{R001}$, kde <i>DzP</i> je daň z příjmu
Rentabilita celkových aktiv	$\frac{V61+V43}{R001}$
Rentabilita vlastního kapitálu	$\frac{V60}{R068}$
Rentabilita dlouhodobých zdrojů	$\frac{V61+V43 \cdot (1-t)}{R068 + R086 + R091 + R115}$, kde <i>t</i> je zvláštní sazba daně
Rentabilita tržeb	$\frac{V61 + V43}{V01 + V05}$

Ukazatele aktivity

Obrat celkových aktiv	$\frac{V01 + V05}{R001}$
Doba obratu celkových aktiv	$\frac{365 \cdot R001}{V01 + V05}$
Obrat zásob	$\frac{V01 + V05}{R032}$
Doba obratu zásob	$\frac{365 \cdot R032}{V01 + V05}$

$$\text{Obrat pohledávek} \quad \frac{V01 + V05}{R048}$$

$$\text{Doba obratu pohledávek} \quad \frac{365 \cdot R048}{V01 + V05}$$

$$\text{Obrat krátkodobých závazků} \quad \frac{V01 + V05}{R102}$$

$$\text{Doba obratu krátkodobých} \quad \frac{365 \cdot R102}{V01 + V05}$$

závazků

Ukazatele zadluženosti

$$\text{Celková zadluženost} \quad \frac{R085}{R001}$$

$$\text{Koeficient samofinancování} \quad \frac{R068}{R001}$$

$$\text{Koeficient zadluženosti} \quad \frac{R085}{R068}$$

$$\text{Koeficient úrokového krytí} \quad \frac{V61 + V43}{V43}$$

Ukazatele likvidity

$$\text{Běžná likvidita} \quad \frac{R031}{R102 + R116 + R117}$$

$$\text{Pohotová likvidita} \quad \frac{R031 - R032}{R102 + R116 + R117}$$

Peněžní likvidita

$$\frac{R058}{R102+R116+R117}$$

Provozní ukazatele

Nákladovost

$$\frac{\sum_{i=A}^W \text{náklady}_i}{\sum_{j=I.}^{XII.} \text{výnosy}_j} = \frac{V02+V08+V12+V17+V18+V22+V24 + V25+V27+V29+V32+V38+V40+V41 + V43+V45+V47+V49+V54+V55+V59}{V01+V04+V19+V26+V28+V31+V33 + V37+V39+V42+V44+V46}$$

Materiálová náročnost

$$\frac{V08}{\sum_{j=I.}^{XII.} \text{výnosy}_j}$$

Mzdová produktivita

$$\frac{\sum_{j=I.}^{XII.} \text{výnosy}_j}{V12}$$

Ukazatele na bázi cash flow

Rentabilita tržeb

$$\frac{CF A^{***}}{V01 + V05}$$

Rentabilita obratu

$$\frac{CF A^{***}}{\sum_{j=I.}^{XIII} \text{výnosy}_j}$$

Rentabilita celkového kapitálu

$$\frac{CF A^{***}}{R001}$$

Stupeň oddlužení

$$\frac{CF A^{***}}{R085 - (R023 + R058)}$$

Úrokové krytí

$$\frac{CF A^{***}}{V43}$$

4.1.3 Metodika výpočtu soustav ukazatelů

4.1.3.1 Pyramidové soustavy

Při analýze syntetických ukazatelů se zkoumá, do jaké míry mají analytické ukazatele získané pyramidovým rozkladem vliv na tento ukazatel. Jedná se tedy o snahu kvantifikovat část změny syntetického ukazatele, která je dána změnou jednotlivých analytických ukazatelů.

Ze schémat uvedených v teoretické části této práce je patrné, že mezi ukazateli existují různé typy vazeb :

- aditivní vazby, kdy jsou ukazatelé spojeni součtem nebo rozdílem
- multiplikativní vazby, v nichž jsou ukazatelé spojeni součinem nebo podílem

Rozklad aditivní vazby

Existují-li mezi analytickými ukazateli aditivní vazby, lze jejich vliv kvantifikovat přímo absolutními přírůstky.

Je-li syntetický ukazatel tvořen součtem analytických ukazatelů :

$$Y = a + b + c ,$$

pak pro vyjádření jejich vlivu platí :

$$\Delta Y = \Delta a + \Delta b + \Delta c$$

$$\Delta Y = \Delta Y_a + \Delta Y_b + \Delta Y_c$$

Tento vliv pak lze zřetelněji pro jednotlivé analytické ukazatele vyjádřit podílem ve formě :

$$\Delta Y_a = \frac{\Delta a}{\Delta Y} , \text{ nebo-li změna syntetického ukazatele } Y \text{ vlivem analytického}$$

ukazatele a je rovna podílu změny analytického ukazatele a celkové změny rozkládaného ukazatele Y .

Jsou-li analytické ukazatele spojeny rozdílovou vazbou $Y = a - b$, pak pro rozdíl platí :

$$\Delta Y = Y_1 - Y_0 = (a_1 - b_1) - (a_0 - b_0) = (a_1 - a_0) + (b_0 - b_1)$$

$$\Delta Y = \Delta Y_a + \Delta Y_b$$

Rozklad multiplikativních vazeb

Při existenci multiplikativních vazeb můžeme pro jejich analýzu využít tři metody:

1. Metoda postupných změn
2. Logaritmická metoda
3. Metoda se zbytkem

Pro finanční analýzu jsem použila metodu postupných změn, protože výsledek hospodaření je střídavě vykázán ve formě zisku a ztráty. Index změny tohoto výsledku je záporný, a proto nelze použít logaritmickou metodu, která by vyjádřila vazby mezi ukazateli přesněji.

Metoda postupných změn spočívá v postupné změně jednotlivých analytických ukazatelů. Předpokladem je změna pouze jednoho z nich při zachování nezměněných hodnot dalších ukazatelů v základním období. Je-li změna syntetického ukazatele vlivem analytického ukazatele již kvantifikována, do dalších vztahů pak tento ukazatel vstupuje v hodnotách běžného období. Rozklad lze znázornit následovně :

$$X = a \cdot b \cdot c$$

$$\Delta X/a = \Delta a \cdot b_0 \cdot c_0$$

$$\Delta X/b = a_1 \cdot \Delta b \cdot c_0$$

$$\Delta X/c = a_1 \cdot b_1 \cdot \Delta c$$

Du Pontův rozklad

Jak vyplývá z již uvedeného schéma pyramidového rozkladu, syntetický ukazatel (rentabilita vlastního kapitálu) je tvořen multiplikativním vztahem analytických ukazatelů rentability celkových aktiv a finanční páky. V dalším stupni rozkladu lze rentabilitu celkových aktiv rozdělit na součin rentability tržeb a obratu aktiv.

Aby však tento vztah platil, musí být pro potřeby této práce částečně rozšířen o vliv daňového břemene (podíl čistého zisku a zisku před zdaněním). To musí být zařazeno z důvodu vztažení k odlišné kategorii zisku u rentability celkových aktiv a rentability vlastního kapitálu.

Použitý rozklad má tedy následující podobu :

$$ROE = \frac{EAT}{Vlastní\ kapitál} = \frac{EBT}{Celková\ aktiva} \cdot \frac{Celková\ aktiva}{Vlastní\ kapitál} \cdot \frac{EAT}{EBT}$$

Rozklad jednotlivých analytických ukazatelů pomocí metody postupných změn je následující :

$$\Delta ROE_{ROA} = \Delta ROA \cdot \frac{CA}{VK_0} \cdot \frac{EAT}{EBT_0}$$

Nebo-li změna rentability vlastního kapitálu vlivem změny rentability celkových aktiv je rovna součinu změny rentability celkových aktiv (ROA), finanční páky (podíl celkových aktiv CA a vlastního kapitálu VK) v základním období a daňového břemene (podíl zisku EAT a EBT) také v základním období.

$$\Delta ROE_{CA/VK} = ROA_1 \cdot \Delta \frac{CA}{VK} \cdot \frac{EAT}{EBT_0}$$

Změna rentability vlastního kapitálu vlivem změny finanční páky je rovna součinu rentability celkových aktiv v běžném období spolu se změnou finanční páky a hodnotou daňového břemena ze základního období.

$$ROE_{EAT/EBT} = ROA_1 \cdot \frac{CA}{VK_1} \cdot \Delta \frac{EAT}{EBT}$$

Změna rentability vlastního kapitálu vlivem daňového zatížení je rovna součinu hodnot rentability celkových aktiv a finanční páky v běžném období spolu s absolutní změnou daňového zatížení.

Alternativní rozklad podle Sedláčka

Hlavní rozdíl oproti DuPontovu rozkladu lze spatřovat v rozkladu rentability celkových aktiv již v prvním patře pyramidy na rentabilitu tržeb a obrát aktiv.

Vyjádření vlivu jednotlivých analytických ukazatelů na změnu rentability vlastního kapitálu je tedy obdobné :

$$ROE_{EAT/EBT} = \Delta \frac{EAT}{EBT} \cdot \frac{EBT}{T_0} \cdot \frac{T}{CA_0} \cdot \frac{CA}{VK_0}^1$$

$$ROE_{EBT/T} = \frac{EAT}{EBT_1} \cdot \Delta \frac{EBT}{T} \cdot \frac{T}{CA_0} \cdot \frac{CA}{VK_0}$$

$$ROE_{T/CA} = \frac{EAT}{EBT_1} \cdot \frac{EBT}{T_1} \cdot \Delta \frac{T}{CA} \cdot \frac{CA}{VK_0}$$

$$ROE_{CA/VK} = \frac{EAT}{EBT_1} \cdot \frac{EBT}{T_1} \cdot \frac{T}{CA_1} \cdot \Delta \frac{CA}{VK}$$

4.1.3.2 Způsob kvantifikace bankrotních a bonitních modelů

Z modelů, které jsou uvedeny v literární rešerši, mohu z důvodu absence některých informací kvantifikovat pouze některé. Překážkou k výpočtu indexu IN95 v roce 2005 byla absence dat závazků po lhůtě splatnosti.

V následujících odstavcích je uveden detailní výpočet jednotlivých modelů. Jelikož jsou k výpočtu využívány opět poměrové vztahy z dat účetní závěrky, používám pro znázornění stejných značek jako v metodice poměrové analýzy.

---

¹ CA= Celková aktiva; T = Tržby; VK = Vlastní kapitál

Altmanovo Z-skóre pro ostatní podniky

$$Z_i = 0,717 \cdot A + 0,846 \cdot B + 3,107 \cdot C + 0,420 \cdot D + 0,998 \cdot E$$

$$A \quad \frac{R031-R102}{R001}$$

$$D \quad \frac{R069}{R085}$$

$$B \quad \frac{V60}{R001}$$

$$E \quad \frac{V01+V05}{R001}$$

$$C \quad \frac{V61+V43}{R001}$$

Index IN95

$$IN99 = 0,24 \cdot A + 0,11 \cdot B + 21,35 \cdot C + 0,76 \cdot D + 14,57 \cdot E$$

$$A \quad \frac{R001}{R085}$$

$$D \quad \frac{\sum_{j=1}^{xiii} \text{výnosy}_j}{R085}$$

$$B \quad \frac{V61+V43}{V43}$$

$$E \quad \frac{R031}{R102+R116}$$

$$C \quad \frac{V61+V43}{R001}$$

$$F \quad \frac{\text{část } R085}{\sum_{j=1}^{xiii} \text{výnosy}_j}$$

Taflerův model

$$T = 0,53 R_1 + 0,13 R_2 + 0,18 R_3 + 0,16 R_4$$

$$R_1 \quad \frac{V61}{R102}$$

$$R_3 \quad \frac{R102}{R001}$$

$$R_2 \quad \frac{R031}{R085}$$

$$R_4 \quad \frac{R058-R102}{\sum_{i=A}^I \text{náklady}_i - V18}$$

Kralickuv Quick test

1. $\frac{R068}{R001}$	3. $\frac{CFA***}{V01+V05}$
2. $\frac{R085-R058}{CFA***}$	4. $\frac{V60}{R001}$

Index bonity

$$IB = 1,5 \cdot x_1 + 0,08 \cdot x_2 + 10 \cdot x_3 + 5 \cdot x_4 + 0,3 \cdot x_5 + 0,1 \cdot x_6$$

$x_1 \frac{CFA***}{R085}$	$x_4 \frac{V61}{V04}$
$x_2 \frac{R001}{R085}$	$x_5 \frac{R032}{V04}$
$x_3 \frac{V61}{R001}$	$x_6 \frac{V04}{R001}$

Index IN99

$$IN99 = -0,017 \cdot A + 4,573 \cdot C + 0,481 \cdot D + 0,015 \cdot E$$

A $\frac{R001}{R085}$	D $\frac{\sum_{j=1}^{xiii} \text{výnosy}_j}{R085}$
C $\frac{V61+V43}{R001}$	E $\frac{R031}{R102+R116}$

Index IN05

$$IN05 = 0,13 \cdot A + 0,04 \cdot B + 3,97 \cdot C + 0,21 \cdot D + 0,09 \cdot E$$

A $\frac{R001}{R085}$	D $\frac{\sum_{j=1}^{xiii} \text{výnosy}_j}{R001}$
B $\frac{V61+V43}{V43}$	E $\frac{R031}{R102+R116}$
C $\frac{V61+V43}{R001}$	

5 Aplikace analýzy na vybranou firmu

5.1 Charakteristika podniku

Předmětem hodnocení efektivity podnikatelského subjektu je zemědělské podnik. Z důvodu uveřejnění detailních účetních informací, ale i údajů interního charakteru si společnost nepřeje uveřejnit své jméno.

Podnik vznikl dne 13. září 1999 zápisem do Obchodního rejstříku u Městského soudu v Praze.

Předmětem podnikání je, jak již vypovídá název, je:

- zemědělská výroba,
- poskytování služeb pro zemědělství a zahradnictví,
- koupě zboží za účelem jeho prodeje (velkoobchod a maloobchod),
- silniční motorová doprava nákladní,
- pronájem a půjčování věcí movitých,
- nakládání s odpady,
- podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady,
- zprostředkovatelská činnost v oblasti obchodu, služeb a investic, atd.

Tento zemědělský podnik má právní formu akciové společnosti se základním kapitálem 76 443 tis. Kč, který je plně splacen. Kapitál se rozvržen následovně :

- 75 043 kmenových akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 1 000 Kč v listinné podobě,
- 20 ks kmenových akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 10 000 Kč v listinné podobě,
- 12 ks kmenových akcií na jméno ve jmenovité hodnotě 100 000 Kč v listinné podobě.

V roce 2008 podnik změnil majitele a stal se tak členem nejvýznamnějšího zemědělského holdingu v České republice.

Podnik hospodaří v oblasti Benešovska (Střední Čechy). Vykonává jak rostlinnou, tak živočišnou výrobu. Z hlediska podílu tržeb jsou obě činnosti zastoupeny přibližně stejnou částí. Podíl rostlinné výroby na celkových tržbách byl v roce 2008 44,7 %, živočišná výroba byla zastoupena 52,7 %. Zbylá část připadá na tržby z pronájmu nemovitostí.

Podnik hospodaří na 1269 ha zemědělské půdy, z níž 771 ha je řazeno do LFA oblasti. Nejčastěji pěstovanými plodinami jsou ječmen, kukuřice, řepka olejka a pšenice. Část této rostlinné produkce je podnikem využita ke krmným účelům, zbytek je prodán pro potravinářské využití.

Z hlediska živočišné výroby se podnik zaměřuje hlavně na chov dojnic s tržní produkcí mléka. Mléčná kvóta pro podnik byla v posledním roce 1 968 547 kg, tržby za mléko dosáhly 16,02 mil. Kč.

V letech 2005 a 2006 podnik provozoval i chov prasat. Z důvodů nízkých příchovek a celkové vyčerpanosti chovu podnik přešel na výkrm. Přesto vysoká nákladovost, nízké přírůstky a nízká výkupní cena vepřového masa vedla k tomu, že bude chov prasat na výkrm počátkem roku 2009 zrušen úplně.

V podniku v letech 2005 a 2006 pracovalo průměrně 34 zaměstnanců, z toho 5 řídících pracovníků. V roce 2007 došlo k omezení ztrátových činností a tím pádem i k propouštění, a proto se průměrný přepočtený stav pracovníků snížil na 26 zaměstnanců včetně 5 řídících pracovníků.

Podnik ve sledovaném období čerpal výhradně provozní dotace, které byly, jak vyplývá z tabulky 11 směřovány především na úhradu nákladů v rostlinné výrobě. Největší podíl dotací zahrnuje SAPS jednotná platba na plochu, která se každoročně vlivem rostoucí sazby na hektar zvyšuje.

Dotace TOP UP jsou čerpány za účelem pěstování plodin na orné půdě a na chov přežvýkavců. Jejich váha na celkových dotacích klesá hlavně z důvodu snížení sazby na hektar a na VDJ, která každoročně klesá.

Podnik dále čerpá dotace od Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu určené na kompenzaci pojištění rostlinné (35% pojištění) a živočišné výroby (20% pojištění). Podnik od fondu dále čerpá dotace na úhradu části úroků placených za úvěr na pozemky (Program Půda).

Dotace ze strany Ministerstva zemědělství jsou poskytovány na kontrolu užítkovosti, podporu ozdravování polních plodin, odstraňování kadavérů a ozdravovací program skotu.

Tabulka 11 : Přehled obdržných dotací v letech 2005-2008

Rok	Poskytovatel	Druh dotace	Dotace
2005	SZIF	SAPS jednotná platba na plochu	2 696 440,41
		TOP-UP celkem	3 258 849,16
		LFA vyrovnávací příspěvek	260 525,00
		AEO - Agroenvironmentální ošetření luk	236 755,20
	PGRLF	Podpora od PGRLF celkem	240 505,00
	MZE	8.B	96 250,00
		3.	89 805,00
2005 Dotace celkem			6 879 129,77
2006	SZIF	SAPS jednotná platba na plochu	3 205 633,77
		TOP-UP celkem	3 426 264,38
		LFA vyrovnávací příspěvek	255 414,00
		AEO - Agroenvironmentální ošetření luk	234 451,20
	PGRLF	Podpora od PGRLF celkem	167 824,00
	MZE	8.B	103 125,00
		8.E	24 320,00
3.		85 698,00	
2006 Dotace celkem			7 417 343,35
2007	SZIF	SAPS jednotná platba na plochu	3 530 549,95
		TOP-UP celkem	3 232 487,92
		LFA vyrovnávací příspěvek	234 560,94
		AEO - Agroenvironmentální ošetření luk	234 451,20
	PGRLF	Podpora od PGRLF celkem	57 716,00
2007 Dotace celkem			7 289 766,01
2008	SZIF	SAPS jednotná platba na plochu	3 900 854,25
		TOP-UP	2 506 583,30
		LFA vyrovnávací příspěvek	233 384,78
		AEO - Agroenvironmentální ošetření luk	234 336,00
	PGRLF	Podpora od PGRLF celkem	312 564,00
	MZE	8.B	72 862,00
		2.A.e	22 006,40
8.E		45 120,00	
2008 Dotace celkem			7 327 710,73

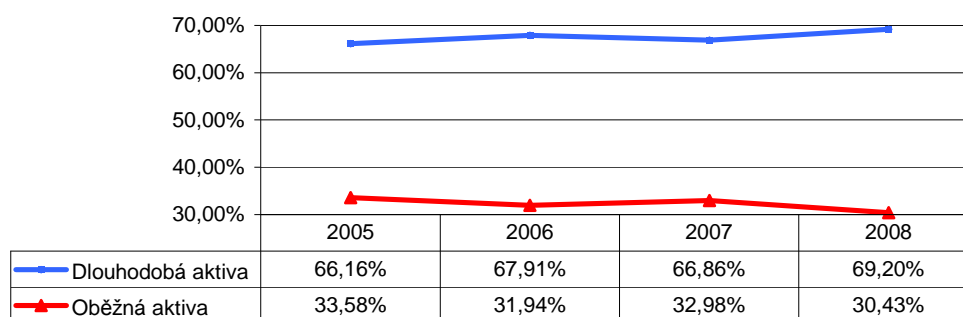
Zdroj : SPOLEČNÝ ZEMĚDĚLSKÝ REGISTR [online]. 2006. Ministerstvo zemědělství , c2006 , 2.2.2009 [cit. 2009-02-02]. Dostupný z WWW: <https://farmar.mze.cz/szr/SZR3PFV003.asp> pro podnik a příslušná období

5.2 Hodnocení vertikální a horizontální analýzy

5.2.1 Vertikální analýza rozvahy

Ze struktury aktiv je patrné, že největší podíl v rozvaze zastupuje ve všech analyzovaných obdobích dlouhodobý hmotný majetek, jehož podíl se pohybuje okolo 2/3 celkového majetku, logicky z toho vyplývá, že oběžný majetek zastupuje přibližně 1/3 celkových aktiv. Graf 1 znázorňuje přesné hodnoty podílu dlouhodobého a oběžného majetku na celkových aktivech.

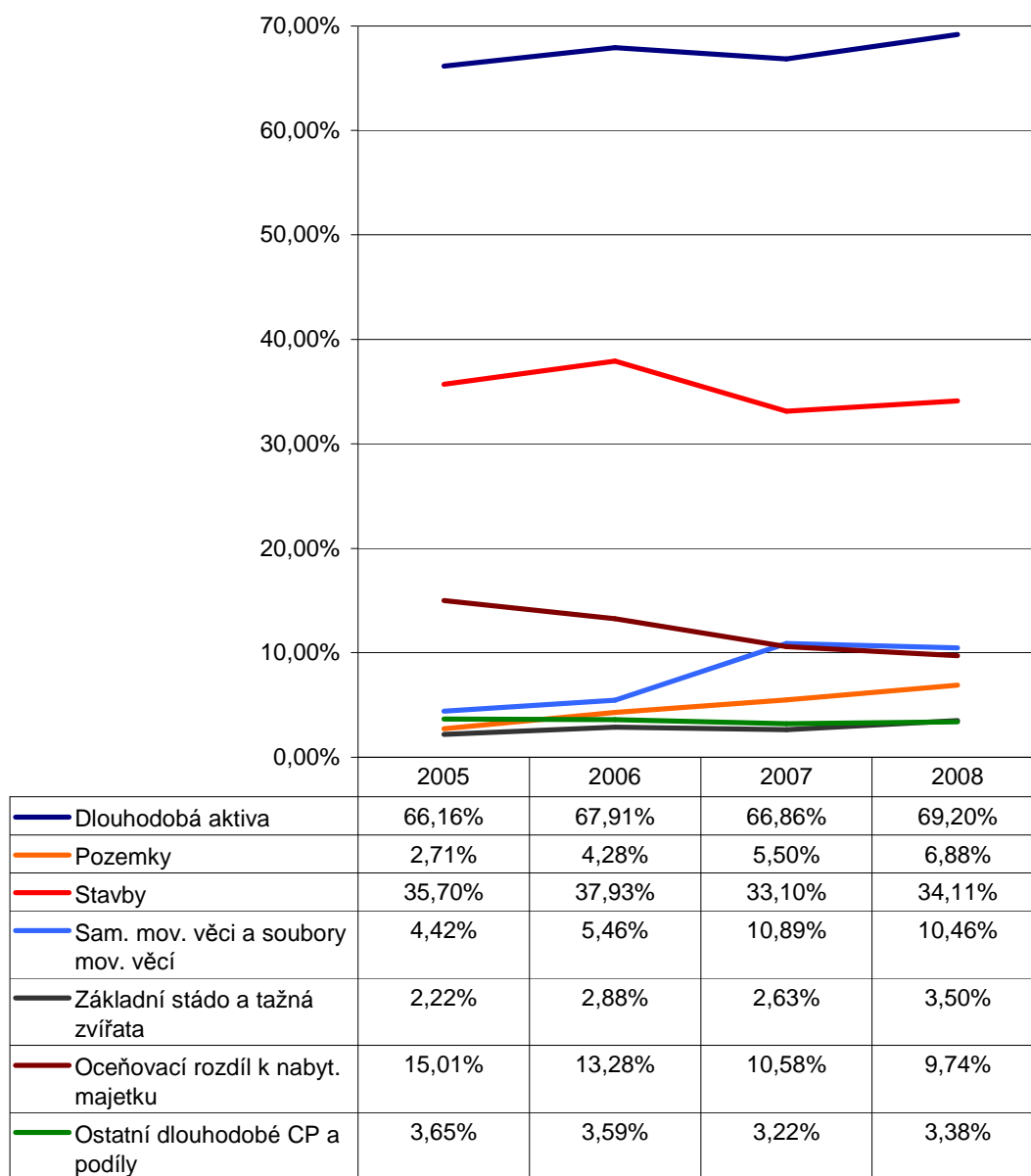
Graf 1 : Podíl dlouhodobých a oběžných aktiv na celkovém majetku a jejich vývoj

Zdroj : Vlastní úprava dat

Nejvýznamnější položkou dlouhodobého hmotného majetku jsou stavby, jejichž podíl na celkových aktivech se pohybuje okolo hodnoty 35%. Další významnou rozvahovou položkou jsou samostatné movité věci a soubory samostatných movitých věcí. V prvních dvou letech sledovaného období byl jejich podíl přibližně 5%, v posledních obdobích (2007, 2008) se podíl zdvojnásobil a vzrostl tak nad úroveň 10%. Třetí nejvýznamnější položkou je oceňovací rozdíl, který je postupně odepisován a v roce 2008 byl jeho podíl na celkových aktivech firmy 9,74%. Z analýzy dále vyplývá rostoucí podíl pozemků. Vývoj hodnot je zobrazen v grafu 2.

Graf 2 : Podíl jednotlivých položek dlouhodobých aktiv na celkových aktivech a jejich vývoj

Zdroj : Vlastní úprava dat

Významnými položkami oběžného majetku pro všechna období jsou zásoby, krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek.

Z grafu 3 vyplývá, že podíl zásob v prvních třech letech vykazuje klesající trend – z 22% na 18,8%, v roce 2008 byl podíl vyšší a sice 22,5%. Na výši zásob mají největší

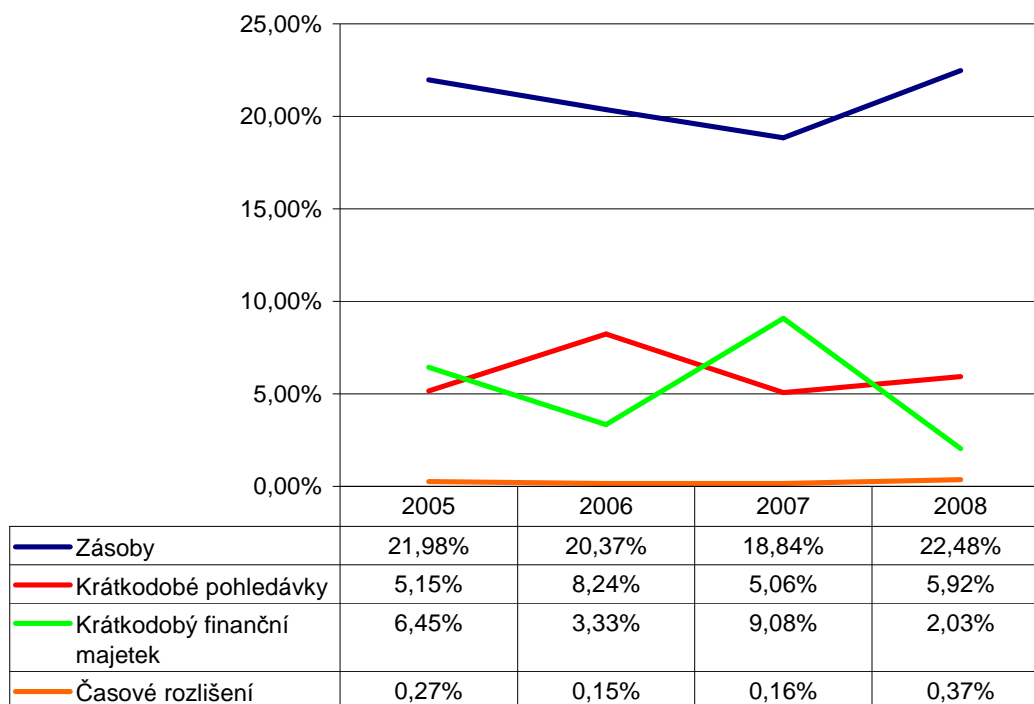
vliv ve všech obdobích rozvahové položky nedokončené výrobky a polotovary, výrobky a zvířata.

Krátkodobé pohledávky tvořené ze značné části pohledávkami z obchodních vztahů jsou v roce 2005, 2007 a 2008 na hodnotě 5% celkových aktiv, pouze v roce 2006 je jejich podíl vyšší a sice 8,2%.

Položka krátkodobý finanční majetek nevykazuje v období jednoznačný vývoj. Nejvyšší podíl na celkových aktivech připadl na rok 2007 (9,1%), o rok později naopak hodnota finančního majetku výrazně poklesla a tvoří 2% celkových aktiv.

Z vertikální analýzy je dále zřejmý nárůst časového rozlišení, jehož podíl vzrostl v posledním období na 0,37%. Tato hodnota je způsobena nárůstem leasingového financování.

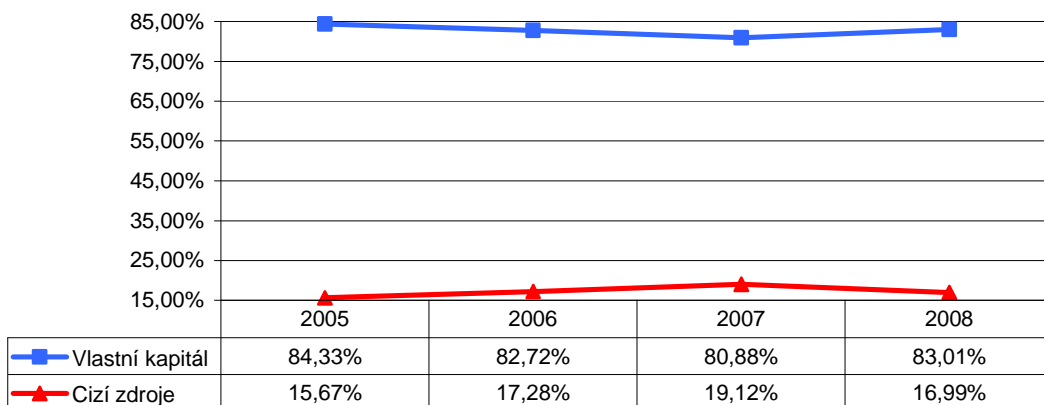
Graf 3 : Podíl vybraných položek oběžného majetku na celkových aktivech a jejich vývoj

Zdroj : Vlastní úprava dat

Na následujícím grafu (graf 4) je možné vyhodnotit podíl vlastního a cizího kapitálu na celkových pasivech firmy. Už ze základních informací je zřejmé, že celkový kapitál je v každém z roků financován minimálně 80% z vlastních zdrojů.

Graf 4 : Podíl vlastního a cizího kapitálu na celkových pasivech firmy a vývoj během období

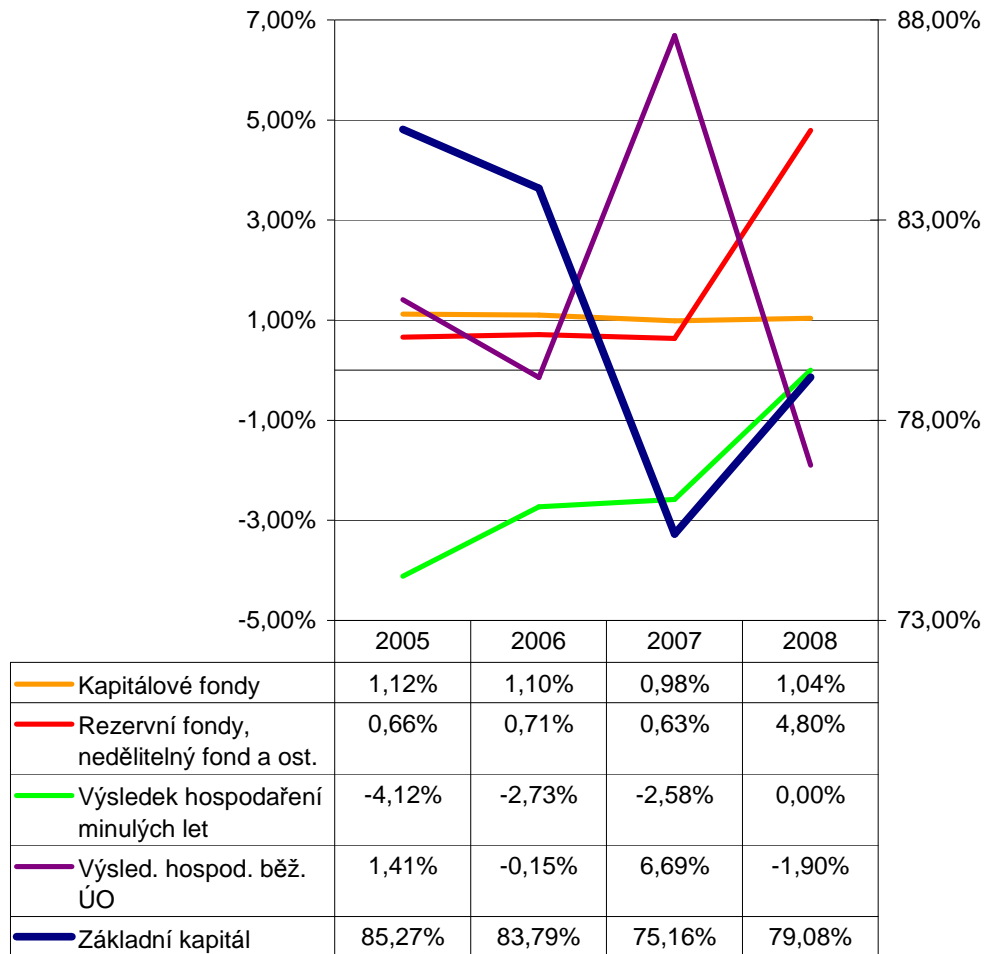

Zdroj : Vlastní úprava dat

Na výši vlastního kapitálu se nejvýznamněji podílí rozvahová položka základní kapitál, jehož hodnota variuje v závislosti na výši celkových pasiv v intervalu mezi 75,16% a 85,27%. Vývoj dalších položek je uvedený v grafu 5. Z důvodu velkého rozdílu v zastoupení složek vlastního kapitálu jsou hodnoty základního kapitálu uvedeny na vedlejší (pravé) ose.

Významný podíl ve vývoji podílu na celkových pasivech lze vysledovat pouze u rezervního fondu, který byl v posledním roce navýšen vlivem výjimečně dobrého výsledku hospodaření v roce 2007.

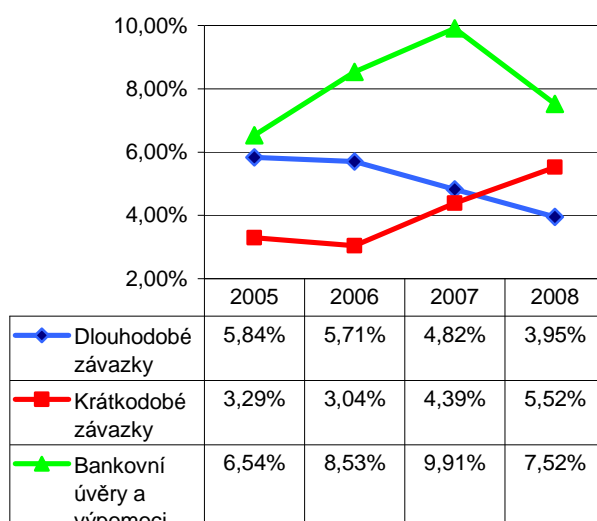
Graf 5 : Složení vlastního kapitálu a vývoj podílu těchto položek na celkových pasivech

Cizí zdroje, jak již bylo zmíněno, nepředstavují v celém období vyšší podíl než 20% celkových pasiv. Jejich struktura a vývoj jsou znázorněny na grafu 6. Je zřejmé, že největší podíl zastávají bankovní úvěry a výpomoci, které byly v posledním roce (2008) složeny výhradně z dlouhodobých bankovních úvěrů. Z grafu vyplývá i stoupající trend podílu krátkodobých závazků, které jsou z podstatné části tvořeny závazky z obchodních vztahů.

Graf 6 : Podíl cizích zdrojů na celkových pasivech a jejich vývoj

Zdroj : Vlastní úprava dat

5.2.2 Horizontální analýza rozvahy

Z tabulky 12 vyplývá, že největší změny celkových aktiv se udály mezi roky 2006, 2007 a 2008.

V roce 2007 byl nárůst aktiv 10,482 mil. Kč (11,49%). Hlavním důvodem této změny byl nárůst dlouhodobého hmotného majetku (o 6,052 mil, 10,32%), konkrétně samostatných movitých věcí a souboru movitých věcí. Tato položka vzrostla oproti roku 2006 o 6,097 mil. Kč, procentuálně vyjádřeno o 122,4%.

Hodnota oběžných aktiv vzrostla v roce 2007 o 4,4 mil. Kč (15,12%). Tento nárůst byl způsoben vyšším závěrečným stavem položky krátkodobého finančního majetku, na jehož výši se podílel především stav bankovních účtů. Prostředky zde uložené se zvýšily o 6,28 mil. Kč (o 214%) na hodnotu 9,208 mil. Kč. To sice podniku zajistí potřebnou schopnost dostát svým závazkům, ale na druhou stranu by část těchto peněz mohla být lépe využita investováním do různých forem cenných papírů, aniž by byla ohrožena likvidita podniku.

V roce 2008 celková aktiva poklesla o 5,04 mil. Kč (o 4,96%). Tento pokles způsobilo hlavně snížení oběžných aktiv o 4,127 mil. Kč (o 12,3%). Největší vliv na

tuto změnu měla opět rozvahová položka krátkodobého finančního majetku – bankovní účty, která poklesla o 7,3 mil. Kč (o 79,4%).

Tabulka 12 : Horizontální analýza rozvahy

	2008/2007		2007/2006		2006/2005	
	Absol. změn	Index	Absol.změn	Index	Absol. změ	Index
AKTIVA CELKEM	-5 040,00	0,95	10 482,00	1,11	1 578,00	1,02
B. Dlouhodobý majetek	-1 114,00	0,98	6 052,00	1,10	2 645,00	1,04
B. II. Dlouhodobý hmotný majetek	-1 114,00	0,98	6 052,00	1,10	2 645,00	1,05
B. II. Pozemky	1 060,00	1,19	1 687,00	1,43	1 471,00	1,60
2. Stavby	-686,00	0,98	-937,00	0,97	2 593,00	1,08
3. Sam. mov. věci a soubory mov. věcí	-962,00	0,91	6 097,00	2,22	1 021,00	1,26
5. Základní stádo a tažná zvířata	705,00	1,26	45,00	1,02	641,00	1,32
6. Nedokončený dlouh. hmotný maj.	1 116,00	2,21	507,00	2,22	-1 735,00	0,19
7. Oceňovací rozdíl k nabyt. majetku	-1 347,00	0,87	-1 347,00	0,89	-1 346,00	0,90
B. III. Dlouhodobý finanční majetek	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00
1. Podíly v ÚJ pod podstatným vlivem	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00
2. Ostatní dlouhodobé CP a podíly	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00
C. Oběžná aktiva	-4 127,00	0,88	4 406,00	1,15	-962,00	0,97
C.I. Zásoby	2 565,00	1,13	584,00	1,03	-1 121,00	0,94
C.I.I Materiál	196,00	1,26	-23,00	0,97	126,00	1,19
2. Nedokončená výroba a polotovary	1 383,00	1,27	638,00	1,14	-364,00	0,93
3. Výrobky	1 197,00	1,18	-1 170,00	0,85	-504,00	0,94
4. Zvířata	-211,00	0,97	1 139,00	1,21	-379,00	0,93
C.III. Krátkodobé pohledávky	580,00	1,11	-2 373,00	0,68	2 898,00	1,63
C.III.1 Pohledávky z obchod. Vztahů	623,00	1,14	475,00	1,12	686,00	1,20
6. Stát - daň. pohledávky	-132,00	0,55	-71,00	0,81	-423,00	0,46
7. Krátkodobě poskytnuté zálohy	-8,00	0,27	2,00	1,22	-18,00	0,33
8. Dohadné účty aktivní	0,00	1,00	-2 555,00	0,11	2 590,00	10,74
9. Jiné pohledávky	97,00	x	-224,00	0,00	63,00	1,39
C.IV. Krátkodobý finanční majetek	-7 272,00	0,21	6 195,00	3,04	-2 739,00	0,53
C.IV.1 Peníze	40,00	2,43	-82,00	0,25	30,00	1,38
2. Účty v bankách	-7 312,00	0,21	6 277,00	3,14	-2 769,00	0,51
D.I. Casové rozlišení	201,00	2,27	24,00	1,18	-105,00	0,56
D.I. 1. Náklady příštích období	314,00	7,98	-87,00	0,34	-102,00	0,56
3. Příjmy příštích období	-113,00	0,00	111,00	56,50	-3,00	0,40
PASIVA CELKEM	-5 040,00	0,95	10 482,00	1,11	1 578,00	1,02
A. Vlastní kapitál	-2 016,00	0,98	6 798,00	1,09	-140,00	1,00
A. I. Základní kapitál	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00
A. I. Základní kapitál	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00
A. II. Kapitálové fondy	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00
A. II. Emisní ážio	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00
A. III. Rezervní fondy, nedělitelný fond a ost.	3 993,00	7,20	-4,00	0,99	57,00	1,10
A. III. Zákonný rezervní fond	3 993,00	7,49	0,00	1,00	64,00	1,12
2. Statutární a ostatní fondy	0,00	1,00	-4,00	0,88	-7,00	0,83
A. IV. Výsledek hospodaření minulých let	2 627,00	0,00	-132,00	1,05	1 200,00	0,68
2. Neuhrazená ztráta min. let	2 627,00	0,00	-132,00	1,05	1 200,00	0,68
A.V. Výsled. hospod. běž. ÚO	-8 636,00	-0,27	6 934,00	-51,14	-1 397,00	-0,11
B. Cizí zdroje	-3 024,00	0,84	3 684,00	1,23	1 718,00	1,12
B. II. Dlouhodobé závazky	-1 091,00	0,78	-305,00	0,94	-25,00	1,00
10. Odložený daňový závazek	-1 091,00	0,78	-305,00	0,94	-25,00	1,00
B.III. Krátkodobé závazky	880,00	1,20	1 690,00	1,61	-181,00	0,94
B.III. Závazky z obchod. vztahů	2 533,00	2,19	98,00	1,05	198,00	1,11
5. Závazky k zancům	-84,00	0,83	68,00	1,17	-163,00	0,72
6. Závazky ze sociálního a zdrav.	-68,00	0,75	53,00	1,24	-131,00	0,63
7. Stát - daň. závazky a dotace	-1 498,00	0,04	1 493,00	25,88	-107,00	0,36
8. Krátkodobé příj. Zálohy	-10,00	0,00	0,00	1,00	10,00	x
10. Dohadné účty pasivní	0,00	1,00	-1,00	0,83	0,00	1,00
11. Jiné závazky	7,00	2,75	-21,00	0,16	12,00	1,92
B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci	-2 813,00	0,72	2 299,00	1,30	1 924,00	1,33
B.IV. Bankovní úvěry dlouhodobé	-1 313,00	0,85	2 799,00	1,48	1 924,00	1,50
2. Krátkodobé bankovní úvěry	-1 500,00	0,00	-500,00	0,75	0,00	1,00

Zdroj : Vlastní úprava dat

Z horizontální analýzy pasiv podniku vyplývá, že nárůst celkových aktiv v roce 2007 byl financován především nárůstem vlastního kapitálu, který v tomto období vzrostl ze 75,464 mil. Kč na 82,26 mil. Kč, tedy o 9,01%. Na této změně se největší měrou podílel výsledek běžného období, který ze ztráty 133 mil. Kč v roce 2006 vzrostl na zisk 6,8 mil. Kč.

Cizí zdroje vzrostly z roku 2006 na rok 2007 z 15,76 mil. Kč na 19,44 mil. Kč (o 23,37%). Důvodem této změny byl nárůst krátkodobých závazků 1,69 mil. Kč (61,01%) a dlouhodobých bankovních úvěrů o 2,8 mil. Kč (o 48,3%). Tyto úvěry byly zřízeny k financování koupě pozemků a strojů, což jsou dlouhodobé investice, a proto by měly být financovány právě tímto způsobem.

V roce 2008 vlastní kapitál poklesl o 2 mil. Kč. (2,45%). Největší změna byla dosažena v položce zákonný rezervní fond, který vlivem dobrého hospodářského výsledku vzrostl z 644 tis. Kč na 4,608 mil. Kč (o 649%). A naopak vlivem záporného hospodářského výsledku v běžném období se položka výsledek hospodaření běžného účetního období snížila z 6,8 mil. Kč na záporných 1,835 mil. Kč.

Výše cizích zdrojů v roce 2008 poklesla o 3,024 mil. Kč, což je o 15,5%. Změna byla způsobena splacením veškerých krátkodobých bankovních úvěrů (1,5 mil. Kč) a části dlouhodobých bankovních úvěrů, které poklesly o 1,3 mil. Kč (15,3%).

5.2.3 Vertikální analýza Výkazu zisku a ztráty

Z vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty pro období 2005-2008 vyplývá, že jsou-li jeho jednotlivé položky vztaheny k tržbám, jsou nejvýznamnějšími z nich především tyto (vývoj zachycen na grafu 7):

- Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb,
- Položky výkonové spotřeby,
- Osobní náklady,
- Odpisy,
- Tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- Ostatní provozní výnosy,
- Kategorie výsledku hospodaření.

Z bližší analýzy výkonů vyplývá, že jejich hlavní složkou jsou tržby za vlastní výroby a služby.

Výkonová spotřeba, která se v posledním roce zvýšila až na 96% tržeb, je tvořena především nákladovou položkou spotřeba materiálu a energie. Ty tvoří v tomto období průměrně 70,3% celé výkonové spotřeby. Nejvyšší vliv na výši výkonové spotřeby se promítl v posledním roce, kdy náklady spotřeby materiálu a energie tvořily 73%. Z vývoje výkonové spotřeby nelze přijmout jednoznačný závěr o jejím trendu.

Z analýzy osobních nákladů vyplývá, že se největší změna nastala mezi lety 2006 a 2007, kdy se jejich podíl na celkových tržbách snížil z 23,96% na 17,87%. Tato změna není způsobena nižšími vyplácenými mzdami, ale snížením počtu zaměstnanců.

U položky odpisů lze v prvních třech letech sledovat jejich klesající podíl až na hodnotu 10,54% tržeb v roce 2007. O rok později jejich podíl stoupl na 16,95% (z hodnoty 4470 na 6702), což je způsobeno snížením tržeb, ale také zvýšením hodnoty rozvahové položky samostatných movitých věcí a souborů. Ta byla v roce 2007 navýšena oproti předcházejícímu roku o 6 milionů. Toto zvýšení se samozřejmě muselo na odpisech projevit.

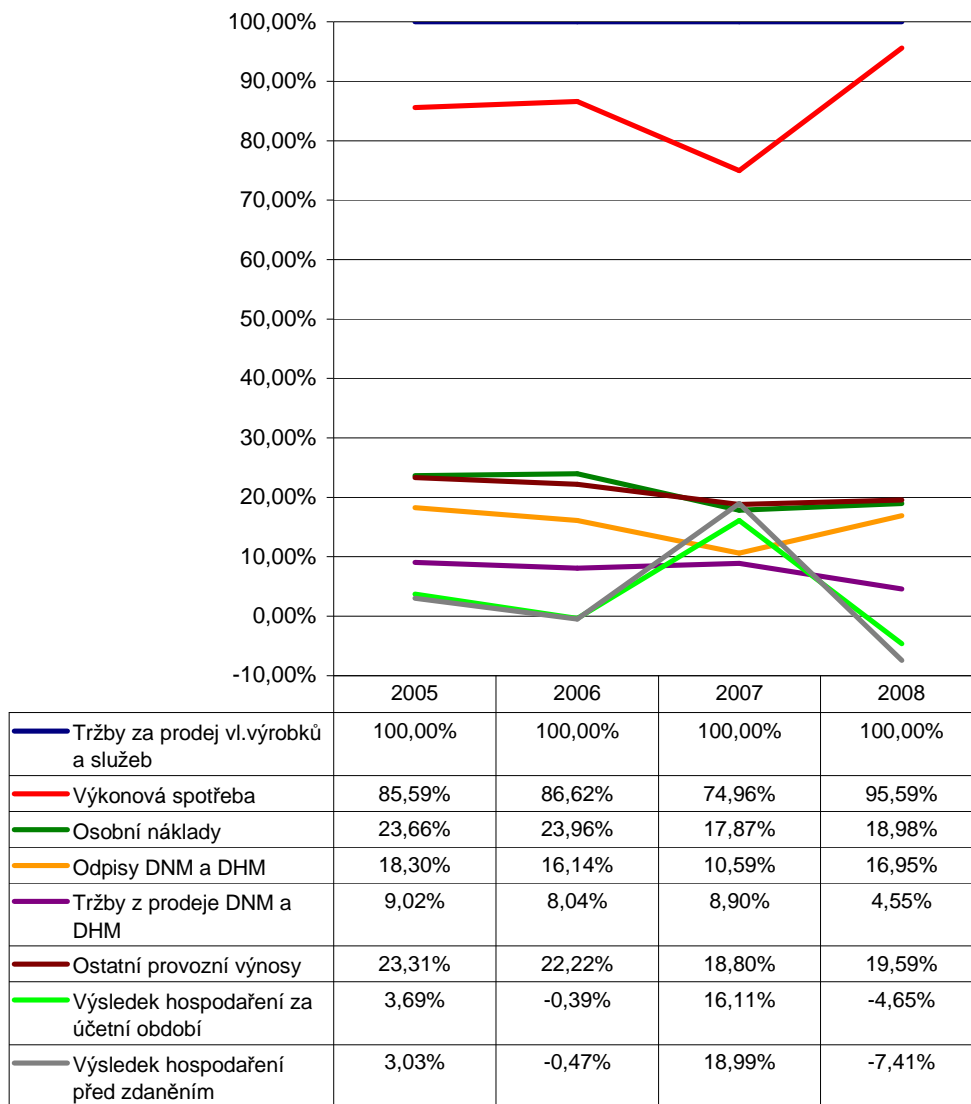
Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku se v letech 2005-2007 pohybovaly průměrně na úrovni 8,7%. Pouze v posledním roce jejich podíl poklesl na 4,55% objemu celkových tržeb.

Ostatní provozní výnosy, z nichž převážnou část tvoří dotace na provozní účely vykazují klesající trend v závislosti na tržbách. Změna tohoto podílu je způsobena hlavně proměnlivostí tržeb, protože výše dotací a jiných provozních výnosů je po celé období poměrně stabilní a pohybuje se v intervalu 7,5 až 8 mil. Kč.

Podíl výsledku hospodaření na tržbách vyjadřuje ziskovou marži pro různé kategorie zisku (EAT a EBT). Jejich vypovídací schopnost je podobná, rozdíl v těchto hodnotách vyplývá pouze z daňového zatížení. Je-li vyhodnocen poměr tržeb a výsledku hospodaření před zdaněním, je vliv daní vyloučen, což umožňuje srovnání hodnot pro celé období. U těchto hodnot opět nelze vysledovat jednoznačný trend, zisková marže je střídavě záporná a kladná. Největší ziskovou marži vykázal podnik v roce 2007, kdy

činila 19%, nejnižší zisková marže byla vykázána v roce 2008, kdy poklesla až na -7,41%.

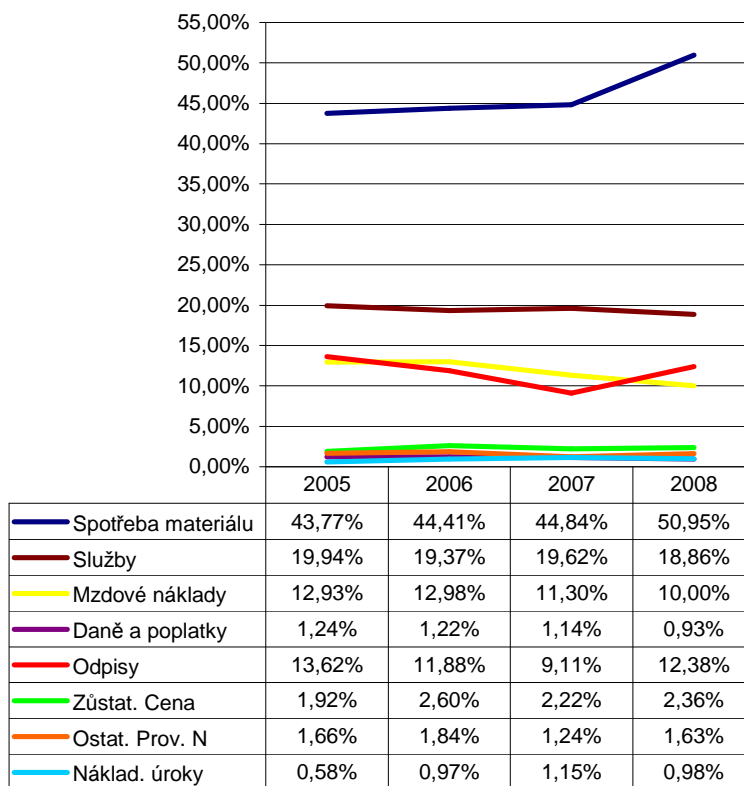
Graf 7 : Vývoj struktury položek výkazu zisku a ztráty

Zdroj : Vlastní úprava dat

Vertikální analýza umožňuje vyjádřit strukturu nákladů a výnosů zvlášť.

Graf 8 : Struktura nákladů a jejich vývoj v období 2005-2008

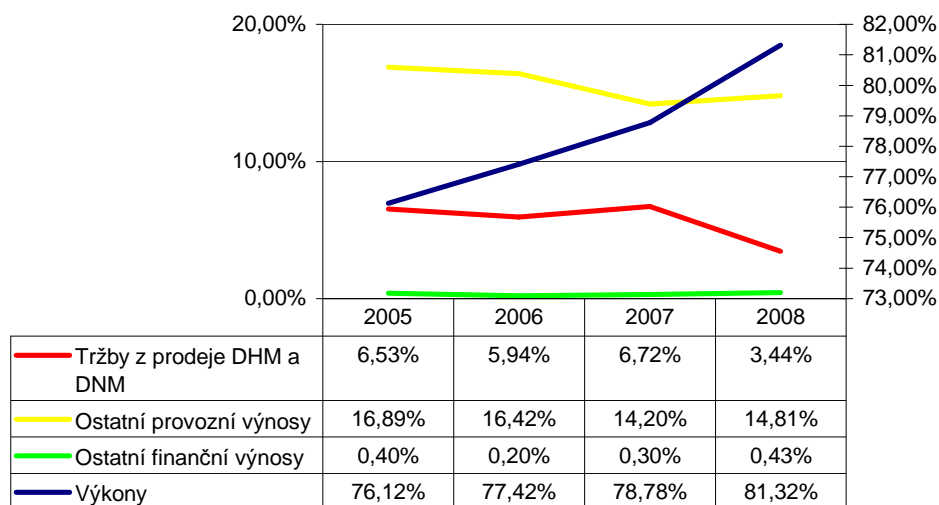

Zdroj : Vlastní úprava dat

Z grafu 8 vyplývá, že nejvýznamnější nákladovou položkou je spotřeba materiálu a energie, jejíž podíl se neustále zvyšuje. Na výši celkových nákladů mají dále velký vliv služby, které se na nich podílí v posledním roce necelými 19%. Podíl mzdových nákladů postupně klesá. V posledním roce se dále zvýšila váha odpisů.

Graf 9 znázorňuje vývoj struktury výnosů. Ve všech obdobích mají největší váhu na celkových výnosech výkony, především tržby za vlastní výroby a služby. Druhou nejdůležitější položkou ovlivňující výši celkových výnosů jsou ostatní provozní výnosy. Vliv na celkovou sumu výnosů mají dále tržby z prodeje dlouhodobého majetku, jejich váha však spíše klesá. Podnik dále realizuje finanční výnosy, jejich podíl je ale, jak vyplývá z grafu, nepatrný.

Graf 9 : Struktura výnosů a jejich vývoj v období 2005-2008

Zdroj : Vlastní úprava dat

5.2.4 Horizontální analýza Výkazu zisku a ztráty

Výsledky horizontální analýzy jsou zobrazeny v tabulce 12. Z analýzy výkonů vyplývá, že jejich absolutní částka (s výjimkou rok 2007) každý rok klesá. Vzhledem k tomu, že se jedná o zemědělský podnik, nelze přijmout jednoznačná doporučení pro zajištění každoročního navyšování tržeb. Zemědělský podnik nemá možnost ovlivnit výši své produkce, může se pouze například zaměřit na pěstování výnosnějších druhů plodin a očekávat, že úroda nebude zničena.

Podnik na druhou stranu může ovlivnit výši provozních nákladů, především spotřeby materiálu a energie. Náklady výkonové spotřeby vykazují rostoucí trend. V roce 2007 stoupla podniku spotřeba materiálu a energie o 1,665 mil. Kč (8,2%). Zároveň však podnik vykázal o 8,48 mil. Kč (24,5%) vyšší tržby za vlastní výrobky a služby. Růst nákladů tedy vedl k většímu růstu výnosů, proto lze změnu hodnotit pozitivně. Následkem těchto změn se dvojnásobně zvýšila přidaná hodnota.

V roce 2008 můžeme opět konstatovat růst spotřebních nákladů o 6,15 mil. Kč (19,4%). Tento nárůst však byl doprovázen poklesem tržeb o 2,68 mil. Kč (6,3%).

Z tohoto důvodu poklesla přidaná hodnota o 7,65 mil. Kč na hodnotu 4,74 mil. Kč (o 38,2%).

Tabulka 13 : Horizontální analýza Výkazu zisku a ztráty

	2008/2007		2007/2006		2006/2005	
	Absolutně	Index	Absolutně	Index	Absolutně	Index
II. Výkony	-1 502,00	0,97	8 652,00	1,24	-643,00	0,98
II. 1. Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	-2 680,00	0,94	8 477,00	1,25	-546,00	0,98
II. 2. Změna stavu zásob vlastní činnosti	97,00	0,87	1 050,00	0,42	-837,00	1,85
II. 3. Aktivace	991,00	1,37	-785,00	0,77	740,00	1,27
B Výkonová spotřeba	6 148,00	1,19	2 420,00	1,08	-120,00	1,00
B 1. Spotřeba materiálu a energie	5 568,00	1,25	1 665,00	1,08	190,00	1,01
B 2. Služby	580,00	1,06	755,00	1,09	-310,00	0,97
+ Přidaná hodnota	-7 650,00	0,38	6 232,00	2,01	-523,00	0,92
C Osobní náklady	-40,00	0,99	-539,00	0,93	-29,00	1,00
C 1. Mzdové náklady	-135,00	0,98	-402,00	0,93	-4,00	1,00
C 2. Odměny čl. orgánů spol. a družstva	93,00	x	0,00	x	0,00	x
C 3. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. Poj.	-5,00	1,00	-126,00	0,94	-16,00	0,99
C 4. Sociální náklady	7,00	1,13	-11,00	0,83	-9,00	0,88
D Daně a poplatky	-52,00	0,91	-2,00	1,00	-11,00	0,98
E Odpisy DNM a DHM	2 232,00	1,50	-974,00	0,82	-830,00	0,87
III. Tržby z prodeje DHM a DNM	-1 956,00	0,48	1 042,00	1,38	-378,00	0,88
III. 1. Tržby z prodeje DM	-2 327,00	0,32	1 068,00	1,45	-566,00	0,81
III. 2. Tržby z prodeje materiálu	371,00	2,20	-26,00	0,92	188,00	2,29
F Zúst. cena prodaného DM a materiálu	187,00	1,17	-99,00	0,92	308,00	1,35
F 1. Zůstatková cena prodaného DM	-276,00	0,74	54,00	1,05	195,00	1,24
F 2. Prodaný materiál	463,00	20,29	-153,00	0,14	113,00	2,77
G Změna stavu rezerv a opr.	-1 347,00	0,00	1 347,00	x	0,00	x
IV. Ostatní provozní výnosy	-190,00	0,98	437,00	1,06	-493,00	0,94
H Ostatní provozní náklady	274,00	1,45	-236,00	0,72	79,00	1,10
* Provozní výsledek hospodaření	-11 050,00	-0,31	8 214,00	34,80	-911,00	0,21
X. Výnosové úroky	-1,00	0,50	-6,00	0,25	-21,00	0,28
N Nákladové úroky	-36,00	0,94	120,00	1,27	175,00	1,65
XI. Ostatní finanční výnosy	58,00	1,34	76,00	1,82	-94,00	0,50
O Ostatní finanční náklady	-11,00	0,77	-12,00	0,80	-3,00	0,95
XII. Převod finančních výnosů	0,00	x	0,00	x	0,00	x
P Převod finančních nákladů	0,00	x	0,00	x	0,00	x
* Finanční výsledek hospodaření	104,00	0,76	-38,00	1,09	-287,00	3,50
Q Daň z příjmu za běžnou činnost	-2 308,00	-0,90	1 242,00	-46,77	199,00	0,12
Q 1. splatná	-1 521,00	0,00	1 521,00	x	-61,00	0,00
Q 2. odložená	-787,00	3,58	-279,00	11,73	260,00	0,09
** Výsledek hospodař. za běž. činnost	-8 638,00	-0,27	6 934,00	-51,14	-1 397,00	-0,11
* Mimořádný výsledek hospodaření	0,00	x	0,00	x	0,00	x
*** Výsledek hosp. za účetní období	-8 638,00	-0,27	6 934,00	-51,14	-1 397,00	-0,11
**** Výsledek hospodaření před zdaněním	-10 946,00	-0,37	8 176,00	-50,42	-1 198,00	-0,15

Zdroj : Vlastní úprava dat

Další analyzovanou nákladovou položkou jsou mzdové náklady, které v rámci celého období příliš nekolísají, ale vykazují pozvolně klesající trend. Ve skutečnosti ale počet pracovníků v podniku klesá rychlejším tempem než mzdové náklady, a tak průměrná mzda v podniku roste.

Následující významnou změnou v horizontální analýze je nárůst odpisů v posledním roce. Jejich částka vzrostla o 2,23 mil. Kč (50%). Jak již bylo uvedeno ve vertikální analýze výkazu zisku a ztráty, tato změna byla způsobena zejména pořízením dlouhodobého majetku v hodnotě 6 mil. Kč.

Z analýzy tržeb z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a komparace se zůstatkovou cenou prodaného dlouhodobého majetku a materiálu nevyplývá jednoznačný trend. Porovnáním celkových tržeb za prodaný podnikový majetek a jeho zůstatkové ceny bylo zjištěno, že je tato aktivita pro podnik zisková. V roce 2005 přispěl prodej dlouhodobého majetku a materiálu k navýšení výsledku hospodaření o 2,21 mil. Kč, v roce 2006 o 1,53 mil. Kč, v roce 2007 o 2,66 mil. Kč a v posledním roce o 521 tis. Kč. Z těchto výsledků plyne, že prodejem majetku podnik v letech 2005 a 2006 významně nasměroval hodnotu provozního výsledku hospodaření do kladných čísel.

U ostatních provozních výnosů, které jsou významnou složkou výkazu zisku a ztráty nelze konstatovat významné změny. Především v závislosti na výši obdržených dotací tato položka variuje během celého období v intervalu $\pm 6\%$.

Provozní výsledek hospodaření byl v letech 2005-2007 hlavně díky ostatním provozním výnosům kladný. Největší změnu lze spatřit v roce 2008, v němž byl tento výsledek o 11,05 mil. Kč (o 130,7%) nižší než předcházející rok. Změna, jak již bylo naznačeno, byla způsobena nižšími výkony a současně nárůstem nákladů výkonové spotřeby a odpisů.

Nákladové úroky v počátku sledovaného období rostly poměrně rychlým tempem. V roce 2006 byly oproti roku 2005 o 175 tis. Kč (o 65%) vyšší, v roce 2007 se jejich hodnota navýšila o dalších 120 tis. Kč (27%). V roce 2008 následkem splacení krátkodobých bankovních úvěrů zaplacené nákladové úroky poklesly o 36 tis. Kč (6,4%) na celkovou roční částku 528 tis. Kč.

Jelikož podnik vykazuje téměř žádné výnosové úroky a nízké ostatní finanční výnosy (v roce 2008 podnik inkasoval nejvyšší částku ostatních finančních výnosů ve sledovaném období a sice 227 tis. Kč), je v období 2005-2008 finanční výsledek hospodaření vždy záporný. Tato hodnota je způsobena v počátku období větším tempem

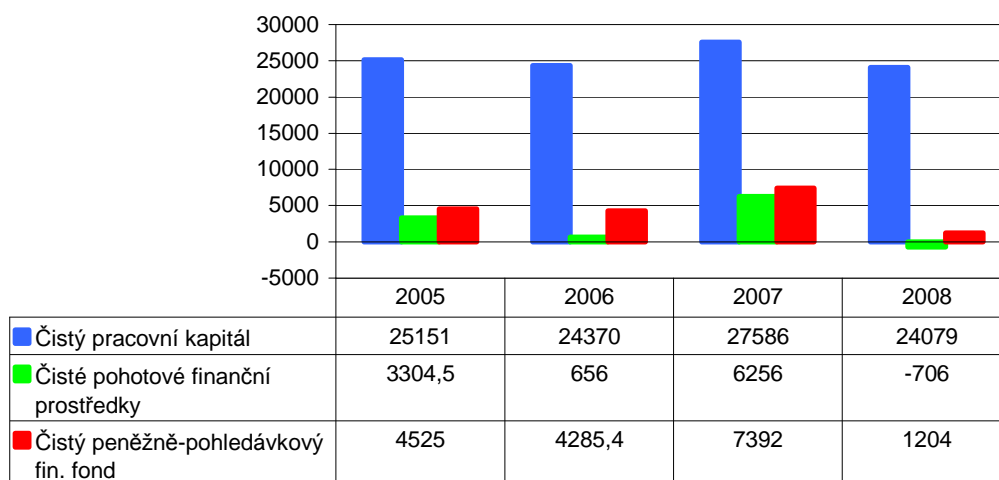
růstu nákladových úroků oproti ostatním finančním výnosům a jejich větší váze ve struktuře výkazu zisku a ztráty.

Jelikož v průběhu období podnik nezaznamenal mimořádné výnosy ani náklady, rovná se výsledek hospodaření za běžnou činnost výsledku hospodaření za účetní období. V roce 2005 skončilo hospodaření podniku ziskem 2,64 mil. Kč. V roce 2006 podnik hospodařil se ztrátou 133 tis. Kč. V roce 2007 bylo dosaženo nejvyššího zisku a sice 6,8 mil. Kč. O rok později podnik vykázal ztrátu 1,837 mil. Kč. Podnik vykázal každoročně naprosto odlišné hospodářské výsledky, což ale není v rozporu se specifiky odvětví, v němž působí.

5.2 Hodnocení rozdílových ukazatelů

Předmětem hodnocení u rozdílových ukazatelů byl čistý pracovní kapitál, čisté pohotové finanční prostředky a čistý peněžně pohledávkový fond.

Graf 10 : Rozdílové ukazatele v období 2005-2008

Zdroj : Vlastní úprava dat

Čistý pracovní kapitál představuje jistou rezervu, která pomáhá firmě pokračovat ve své činnosti i v případě, když by musela náhle uvolnit velké množství finančních prostředků.

Na grafu 10 můžeme vidět, že podnik ve všech obdobích pracuje s velmi vysokým pracovním kapitálem, přesahujícím 24 mil. Kč.

Z vysokého rozdílu mezi čistým pracovním kapitálem a čistým peněžně pohledávkový fondem ale vyplývá, že podstatnou úlohu hrají v podniku zásoby, jejichž hodnota inklinuje k 20 mil. Kč. Dále z důvodu nízké platební morálky odběratelů bylo z hodnoty pohledávek odečteno jejich 20%. Výsledky čistého peněžně-pohledávkového fondu jsou podstatně nižší, ale ve všech obdobích prezentují podnik jako dostatečně solventní.

Čisté pohotové prostředky vypovídají o tom, zda podnik disponuje dostatečným množstvím hotovosti k tomu, aby mohl okamžitě uhradit polovinu svých krátkodobých závazků. Z grafu 10 vyplývá, že by s touto situací podnik neměl v letech 2005-2007 problémy, v roce 2008 by dostatek prostředků neměl.

5.3 Vyhodnocení poměrové analýzy

5.3.1 Rentabilita

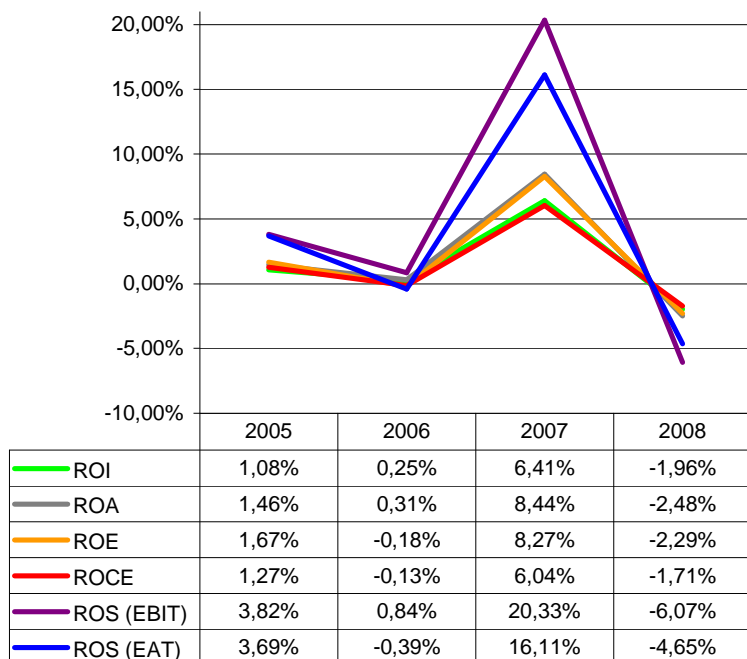
Z výsledků grafu 11 je zřejmé, že firma v roce 2005 vykazuje nízké hodnoty ve všech typech rentability.

Rentabilita vlastního kapitálu, která vyjadřuje, jak efektivně podnik využívá vložený kapitál, je daleko nižší než je výnosnost státních dluhopisů pro rok 2005 a sice nižší než 2,55% p.a. Jelikož jsou všechny druhy rentability počítány na stejném principu, nedosahuje podnik v roce 2005 lepší výsledky ani v rentabilitě celkového kapitálu, celkových aktiv, dostatečně nezhodnocuje ani dlouhodobě investované prostředky (úroveň ROCE byla pouhých 1,27%). Rentabilita tržeb v podniku je nedostatečná a dosahuje pouze 3,69% respektive 3,82%, vztahujeme-li k EBITu.

O rok později podnik vykázal ztrátu 133 tis. Kč, ale zisk před zdaněním a úroky byl kladný (285 tis. Kč). Z tohoto důvodu jsou ukazatele rentability měřené čistým ziskem v záporných hodnotách. Rentabilita vlastního kapitálu poklesla z 1,67% na -0,18% a rentabilita tržeb se snížila z 3,69% na -0,39%. Rentabilita aktiv, celkového

kapitálu a rovněž dlouhodobých zdrojů jsou sice kladné, ale jejich hodnoty se pohybují jen těsně nad hranicí nuly.

Graf 11 : Vývoj rentability podniku v letech 2005-2008

Zdroj: Vlastní úprava dat

Na konci roku 2006 podnik částečně snížil chov skotu a opustil některé ztrátové aktivity. To částečně napomohlo k tomu, že v roce 2007 podnik vykázal vysoké tržby a výrazně snížil nákladovost. Díky dobrému výsledku hospodaření podnik dosáhl takových hodnot rentability, které by měl vykazovat, aby mělo jeho hospodaření určitou perspektivu. Rentabilita celkového kapitálu stoupla na 6,41%, rentabilita celkových aktiv dokonce na 8,44%. Velmi dobrý výsledek (ve vztahu k průměrným hodnotám v odvětví) podnik vykázal i v rentabilitě vlastního kapitálu a sice 8,27%, čímž více než dvojnásobně překročil výnosnost státních dluhopisů, která činila v tomto roce 3,55% p.a. Ziskovost tržeb překročila hranici 20%.

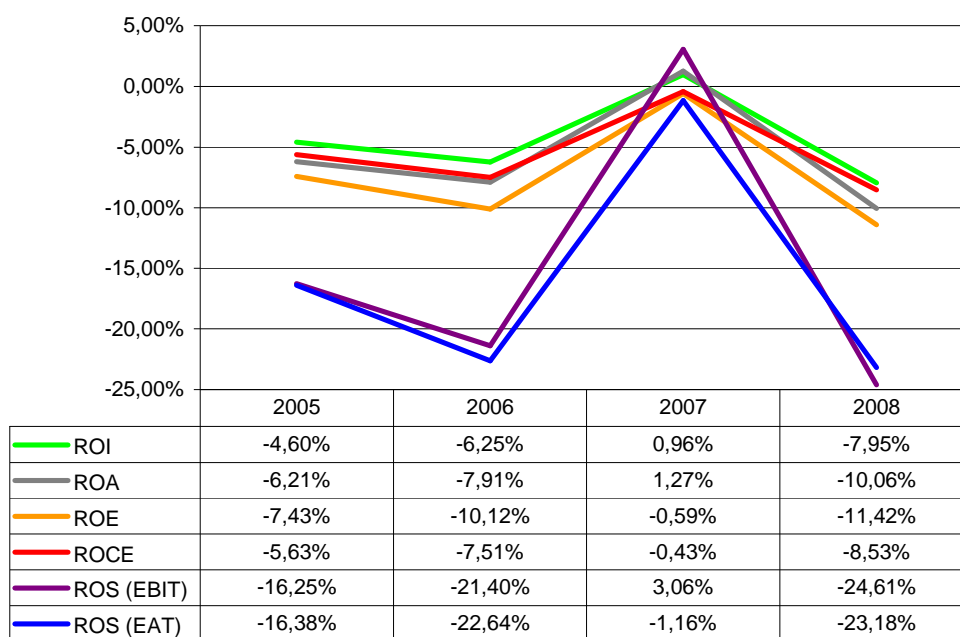
V posledním sledovaném roce se podnik dostal do ztráty 1,837 mil. Kč. Jejím důvodem bylo snížení tržeb a nárůst nákladovosti. Z důvodu této ztráty se nacházejí hodnoty rentability v záporných číslech na úrovni 2 a více procent.

Jsou-li dosažené výsledky podniku porovnány s průměrnými hodnotami uvedenými ve zprávách Zemědělství a Zelená zpráva (pro příslušné roky), vyplývá, že podnik v konfrontaci s republikovým průměrem zaostává. Hodnoty rentability celkového kapitálu v zemědělství se v letech 2005 a 2006 pohybovaly na úrovni 3,3%. Nejednalo se tedy o příliš dobré výsledky, přesto se těmto hodnotám podnik nedokázal přiblížit.

Ukazatele rentability snižené o provozní dotace

Je-li hodnocena efektivnost podnikání po odečtení provozních dotací (viz graf , tak z konstrukce poměrových ukazatelů vyplývá, že největší změna bude zaznamenána právě u ukazatelů rentability, protože jsou přímo vázány na výsledek hospodaření.

Graf 12 : Ukazatele rentability po odpočtu provozních dotací pro období 2005-2008

Zdroj : Vlastní úprava dat

Hodnoty všech ukazatelů se výrazně snížily (jak dále dokumentuje tabulka 14), rentabilita celkového kapitálu poklesla minimálně o 5,68%, rentabilita celkového kapitálu poklesla nejméně o 7,14%, rentabilita vlastního kapitálu o 8,52%, rentabilita dlouhodobých zdrojů o 6,47%, rentabilita tržeb o 17,27% a více.

Tabulka 14 : Změna ukazatelů rentability po odpočtu provozních dotací

ukazatel	2005	2006	2007	2008
ROI	-5,68%	-6,50%	-5,45%	-5,99%
ROA	-7,67%	-8,22%	-7,14%	-7,60%
ROE	-9,10%	-9,94%	-8,86%	-8,52%
ROCE	-6,90%	-7,38%	-6,47%	-10,24%
ROS (EBIT)	-20,07%	-22,24%	-17,27%	-18,54%
ROS (EAT)	-20,07%	-22,25%	-17,27%	-18,53%

Zdroj : Vlastní úprava dat

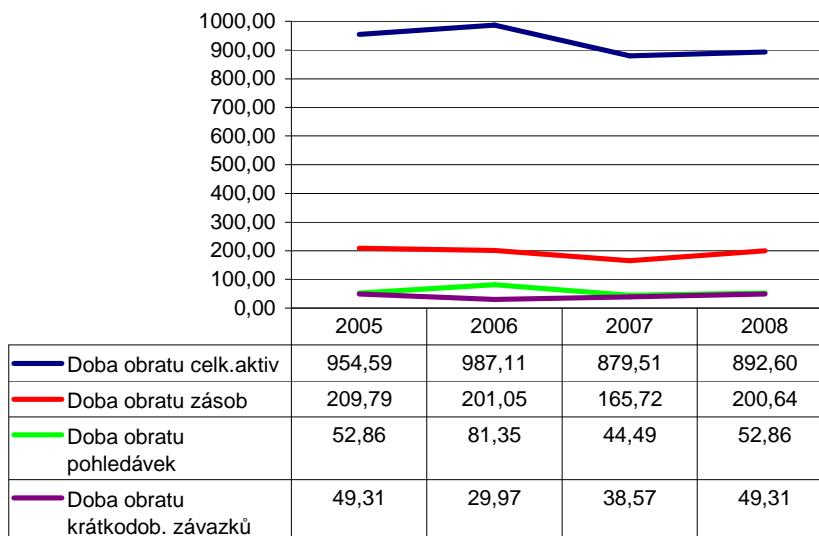
Z tohoto výsledku vyplývá, že by byl zemědělský podnik bez provozních dotací ekonomicky neschopný dále fungovat.

5.3.2 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity vypovídají o tom, jak rychle je podnik schopen v závislosti na výši tržeb obměňovat svůj majetek. Z grafu 13, na kterém jsou porovnány doby obratu vybraných položek během sledovaného období vyplývá, že obratovost podnikového majetku (celkových aktiv) stoupla. V roce 2007 byla kratší doba obratu (879,51 dní) způsobena vyššími tržbami, o rok později sice doba obratu mírně stoupla na 892,6 vlivem poklesu tržeb, ale tento vzestup nebyl díky snížení celkové hodnoty aktiv příliš znatelný.

Z hlediska oběžných aktiv byly hodnoceny pouze položky zásob a pohledávek. Z analýzy zásob vyplývá, že váží kapitál po dobu přibližně 200 dní, což je velmi dlouhý časový úsek, na druhou stranu z hlediska orientace živočišné výroby na chov prasat a skotu je tato hodnota odpovídající.

Graf 13: Doby obratu vybraných rozvahových položek a jejich vývoj

Zdroj : Vlastní úprava dat

Hodnocením doby obratu pohledávek posuzujeme platební morálku odběratelů. Délka úvěru jim poskytnutá dalece převyšuje dobu splatnosti faktur, která po celé období činí 14 dní. Z grafu 13 vyplývá, že je tato doba v posledním období trojnásobně překročena.

Pro srovnání je vyhodnocena i doba splatnosti krátkodobých závazků. Vycházíme-li z průměrné doby splatnosti faktur 14 dní, vyplývá, že podnik neplní své závazky včas.

5.3.3 Hodnocení zadluženosti

Zemědělský podnik dosahuje ve všech obdobích dobrých hodnot finanční nezávislosti (viz Graf 14, koeficient samofinancování). Celková zadluženost v podniku v žádném období nepřesahuje 20% a do budoucna vykazuje klesající trend. Ten je způsoben především postupným snižováním především dlouhodobé zadluženosti, konkrétně splácením dlouhodobých bankovních úvěrů. Krátkodobá zadluženost se stabilně pohybuje na úrovni 5,5%.

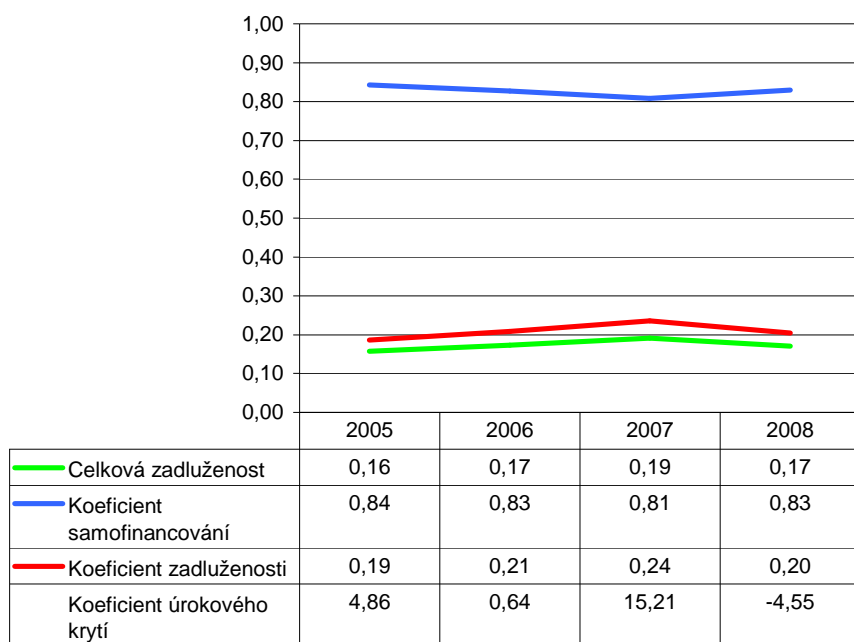
Podíl cizího a vlastního kapitálu je vyjádřen koeficientem zadluženosti. Přesto, že tento poměr v prvních třech letech rostl, v roce 2008 poklesl na hodnotu 20%, což

znamená, že podnik by byl schopen uhradit veškeré své závazky pouhou pětinou vlastního kapitálu.

Porovnání ukazatelů zadluženosti s ostatními zemědělskými podniky (pomocí zpráv Zemědělství a Zelená zpráva) vyznívá pro podnik pozitivně. V tomto odvětví se zadluženost pohybuje na úrovni 40%, dvojnásobně tedy překračuje zadluženost vybraného podniku.

Přestože je firma z pohledu zadluženosti finančně nezávislá, nelze ji z důvodů velkého kolísání výsledku hospodaření doporučit další růst podílu cizích zdrojů. Nízká zadluženost sice snižuje efektivnost podnikání, ale z tabulky a grafu vyplývá, že tento podnik nedosahuje dostatečného úrokového krytí. V roce 2005 a 2007 sice podnik pokryl své úroky s dostatečnou rezervou, ale v ostatních obdobích už by úroky v plné výši splatit nedokázal.

Graf 14 : Ukazatele zadluženosti a jejich vývoj v letech 2005-2008

Zdroj : Vlastní úprava dat

5.3.4 Hodnocení likvidity

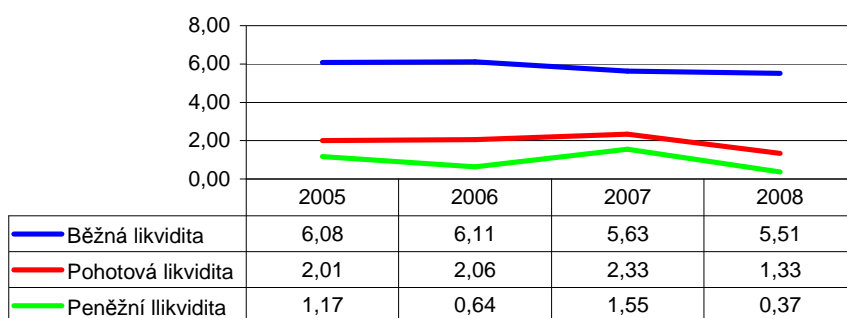
Podnik zajišťuje velmi dobrou úroveň ve všech stupních likvidity. Hodnoty sice v průběhu období spíše klesají, ale přesto se i v posledním roce pohybují na úrovni obecně doporučovaných hodnot.

Podnik dosahuje velmi dobrých hodnot běžné likvidity, která v roce 2008 činí 5,51. Zemědělský podnik by však měl z důvodu vysokého podílu zásob ve struktuře aktiv a z důvodu jejich malé obratovosti upřednostňovat pohotovou a peněžní likviditu, které neuvažují málo likvidní zásoby.

Po odečtení zásob spolu s 10% hodnoty pohledávek (z důvodu opatrnosti a špatného inkasa pohledávek) byla získána pohotová likvidita, jejíž hodnoty opět převyšují doporučené hranice.

Podnik dále vykazuje dobré hodnoty peněžní likvidity. V roce 2007 se rovnaly hodnoty tohoto ukazatele 1,55, byly tedy příliš vysoké. Na druhou stranu v případě zemědělského podniku nelze jednoznačně doporučit lepší řízení finančních prostředků, protože, jak vyplývá z obratovosti pohledávek, podnik se nemůže spolehnout na své odběratele a dále řadu příjmů (například tržby za rostlinnou výrobu a dotace) podnik získává vždy až ke konci účetního období.

Graf 15 : Vývoj ukazatelů likvidity v období 2005-2008

Zdroj : Vlastní úprava dat

5.3.5 Ukazatele produktivity

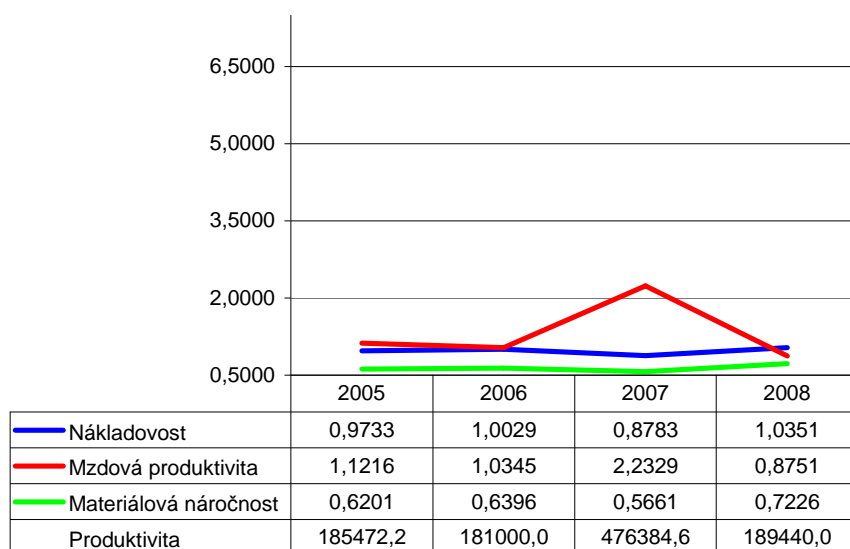
Ukazatele produktivity informují hlavně o hospodárnosti podniku. Nejdůležitějším ukazatelem je nákladovost. Na grafu 16 je znázorněn její průběh ve sledovaném období. Nákladovost v podniku je vysoká, v roce 2006 a 2008 podnik vykázal nákladovost vyšší než 100%, hospodařil tedy se ztrátou.

Produktivita, konstruovaná jako podíl přidané hodnoty a počtu pracovníků, se pohybuje na úrovni 180-190. tis. Kč. Výjimkou byl rok 2007, kdy produktivita činila více než 476 tis. Kč. Ta stoupla nejen vlivem vyšších výnosů, ale i vlivem snížení počtu pracovníků.

Mzdová produktivita nás informuje o tom, kolik přidané hodnoty v korunách připadá na 1 Kč vyplacených mezd. Výše tohoto ukazatele pak v jednotlivých letech činila 2,23 (2007), 1,03 (2006) a v roce 2005 pak 1,21. V roce 2008 činila mzdová produktivita 0,875, což znamená, že zaměstnanci vyprodukovali nižší přidanou hodnotu, než jim bylo vyplaceno ve mzdách.

Materiálová náročnost je ukazatel hodnotící zatížení výnosů materiálovou spotřebou. Ta spíše roste a v posledním roce připadá na jednu korunu výnosů 0,72 Kč materiálových nákladů.

Graf 16 : Ukazatele produktivity a jejich vývoj v letech 2005-2008

Zdroj : Vlastní úprava dat

5.3.5 Ukazatele odvozené z cash flow

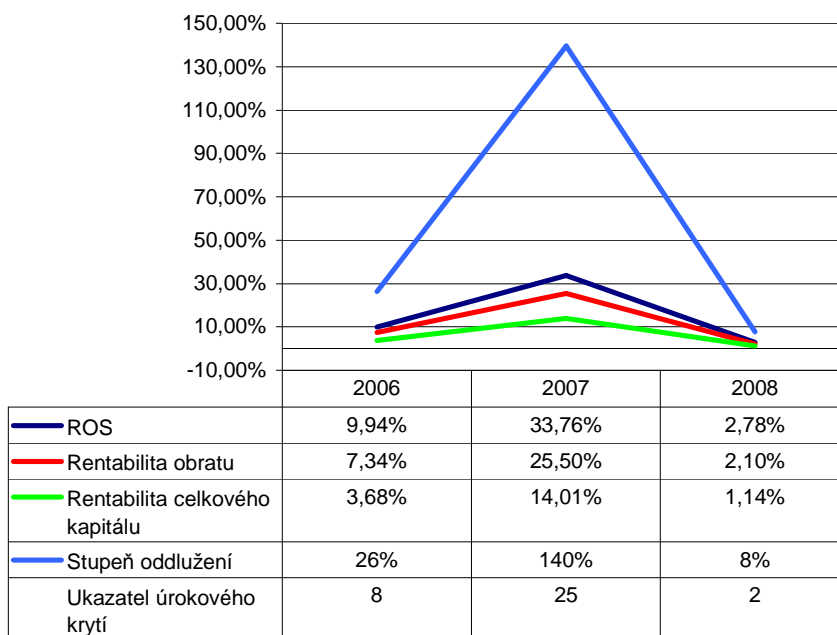
Ukazatele odvozené z cash flow vyjadřují schopnost podniku vytvářet finanční přebytky k financování jeho potřeb.

Vývoj ukazatelů zachycuje graf 17. Výsledné hodnoty ukazatelů rentability jsou na mnohem vyšší úrovni než ty, které jsou vztahovány k jednotlivým kategoriím zisku. V roce 2006 činila rentabilita tržeb 9,94%, v roce 2007 dokonce 33,76% a o rok později 2,78%. To znamená, že podnik, vztahujeme-li položky k provoznímu cash flow, vykazuje výsledky lepší přibližně o 9 a více procent. Rentabilita celkového kapitálu činila v roce 2006 3,68% (počítáme-li ze zisku, činila 0,25%), o rok později stoupla na 14,01% (oproti 6,41%) a v roce 2008 poklesla na 1,4% (oproti -1,96%).

Ukazatel stupně oddlužení hodnotí finanční sílu. V roce 2006 by byl podnik schopen uhradit 26% svých závazků, v roce 2007 dokonce všechny. V roce 2008, kdy dosáhl nejhoršího hospodářského výsledku, by uhradil pouhých 8%. Stejným způsobem se vyvíjí i ukazatel úrokového krytí, jehož hodnota byla v roce 2007 25, ale o rok později pouze 2.

Z celkového vyhodnocení těchto ukazatelů a porovnání s jejich alternativami vztahenými k různým kategoriím zisku vyplývá, že výsledek hospodaření podniku je velmi ovlivněn účetními náklady, které nejsou ve skutečnosti výdaji, konkrétně především vysokými odpisy.

Graf 17 : Vývoj ukazatelů odvozených z cash flow v období 2006-2008

Zdroj : Vlastní úprava dat

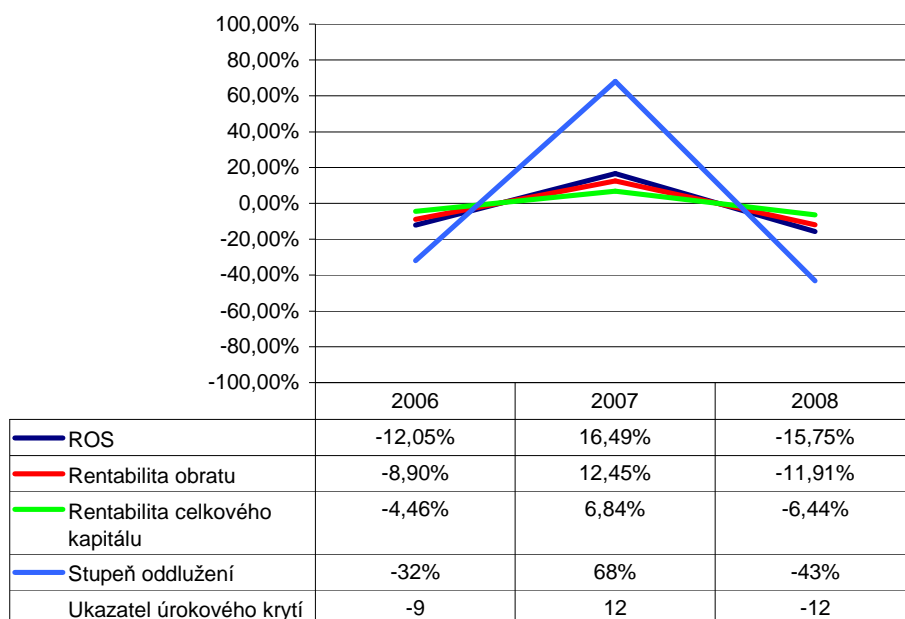
Ukazatele odvozené z cash flow po odečtení provozních dotací

Hodnoty ukazatelů po snížení zisku o provozní dotace jsou výrazně nižší. Velkou změnu lze spatřit u všech zkoumaných ukazatelů. Rentabilita tržeb se vlivem odečtení provozních dotací snížila až na záporných -12,05%, v roce 2006 poklesla zhruba o polovinu na 16,49% a o rok později byla opět záporná a sice -15,75%.

Paralelně se vyvíjí i rentabilita obratu, která vyjadřuje vztah provozního cash flow a celkových výnosů. Rentabilita celkového kapitálu poklesla v roce 2006 z 3,68% na -4,46%, v roce 2007 z 14,01% na 6,84% a v roce 2008 z 1,4% na -6,44%.

Výrazně se změnil i stupeň oddlužení, jehož výsledkem je (v letech 2006 a 2008) neschopnost podniku splácet své závazky z vytvořených zdrojů. V roce 2007 by byl podnik schopen uhradit 68% veškerých svých závazků. Ukazatel úrokového krytí vyjadřuje schopnost podniku splatit své úroky a stejně jako u stupně oddlužení i zde by podnik v letech 2006 a 2007 neobstál.

Graf 18 : Ukazatele odvozené z cash flow po odečtení provozních dotací

Zdroj: Vlastní úprava dat

5.4 Soustavy ukazatelů

5.4.1 Du Pontův rozklad

Rentabilita vlastního kapitálu v roce 2006 poklesla oproti roku předcházejícímu z 1,67% na -0,18%. Největší vliv na tento pokles mělo snížení rentability celkových aktiv, které způsobilo pokles o 1,93%. Naopak změna daňového zatížení (EAT/EBT) vyvolala nárůst rentability vlastního kapitálu o 0,08%.

Rentabilita celkových aktiv poklesla o 1,33% (z 1,16% na -0,17%). Tato změna byla způsobena výhradně úbytkem ziskové marže. Ta se snížila hlavně změnou zisku, ke kterému přispěl pokles celkových výnosů, konkrétně výkonů, tržeb z prodeje dlouhodobého majetku a ostatních provozních výnosů.

O rok později vzrostla rentabilita vlastního kapitálu o 8,44%. Hlavním důvodem byl nárůst rentability celkových aktiv. Ta se na této změně podílela 8,14%. Daňové zatížení se podílelo na zvýšení 0,11%. Změna finanční páky z 1,21 na 1,24 vyvolala pozitivní dopad na změnu rentability vlastního kapitálu 0,18%.

Rentabilita vlastních aktiv vzrostla z 0,17% (v roce 2006) na 7,88%, tedy o 8,06%. Za tímto nárůstem lze vidět zvýšení ziskové marže, které vyvolalo nárůst rentability o 7,1% a obrat aktiv, který vyvolal nárůst 0,85%.

Zisková marže vzrostla především vlivem růstu tržeb z 33,7 mil. Kč na 42,2 mil. Kč (o více než 25%). Pozitivní dopad měl i rychlejší nárůst celkových výnosů (22,3%), než celkových nákladů (7,1%), tedy snížení nákladovosti.

V roce 2008 se rentabilita vlastních aktiv snížila z 8,27% na -2,29%, tedy o 10,56%. Kdyby měla na změnu rentability vlastního kapitálu vliv pouze rentabilita celkových aktiv, činil by pokles dokonce 11,45%. Na změnu působilo i daňové zatížení, které vyvolalo nárůst ROE o 0,82%.

Na změně rentability aktiv se opět promítla zisková marže. Ta poklesla z 19% na -7,41%. Změnu marže ovlivnilo současné snížení tržeb (o 6,3%) a zvýšení nákladů o 10,2%.

5.4.2 Rozklad podle Sedláčka

Jak již bylo zmíněno v předcházejícím pyramidovém modelu, rentabilita vlastního kapitálu v roce 2006 poklesla o 1,85%. Ze Sedláčkova schématu vyznívá, že největší vliv na tento zvrát měla rentabilita tržeb, která se podílela na poklesu 1,93%, naopak vlivem daňového zatížení ROE vzrostla o 0,08%. Vliv finanční páky a obratu aktiv byl nevýznamný.

Z dalšího patra rozkladu vyplývá, že hlavní příčinou poklesu rentability tržeb byl pokles tržeb o 2,9%, zatímco náklady poklesly pouze o 0,5%.

V roce 2007 vzrostla rentabilita vlastního kapitálu na 8,27%. Nejvíce se na změně opět projevila rentabilita tržeb a to 7,27%, dále obratovost celkových aktiv (0,86%)

a změna finanční páky (0,19%). Rentabilita tržeb se zvýšila celkem o 19,46%. Změna byla způsobena hlavně nárůstem tržeb o 25,1%. V návaznosti na toto zvýšení se v podniku snížila celková nákladovost, která poklesla nejen vlivem zvýšení celkových výnosů, ale i snížením osobních nákladů a odpisů.

V roce 2008 byla rentabilita vlastního kapitálu záporná. Poklesla o 10,56% na -2,29%. Na snížení měla vliv opět největší vliv rentabilita tržeb, jejíž snížení vyvolalo pokles rentability vlastního kapitálu o 11,5%, zatímco daňové snížení způsobilo nárůst o 0,85%.

Rentabilita tržeb poklesla vlivem snížení tržeb a zvýšením nákladovosti z 87,8% na 103,51%. Zvýšení celkového objemu nákladů vyvolaly zejména spotřební náklady a odpisy.

5.5 Bankrotní a bonitní modely

Bankrotní a bonitní modely slouží k predikci finanční situace podniku. Cílem je prostřednictvím jednoho ukazatele vyjádřit v jakém stavu se podnik nachází a jaký bude jeho pravděpodobný budoucí vývoj.

5.5.1 Bankrotní modely

Altmanovo Z-skóre

Z vývoje výsledků Altmanova Z-skóre¹ v tabulce 15 je zřejmé, že se finanční situace podniku pozvolna zhoršuje. V roce 2005 podnik dosáhl hodnoty 2,94, což znamená, že se jednalo o podnik, který nebyl ohrožen bankrotem. V ostatních letech jsou výsledky dosažené podnikem zařazeny do šedé zóny, což znamená, že nelze jednoznačně konstatovat, zda podnik zkrachuje nebo ne.

---

¹ Ukazatele pro Altmanovo Z-skóre

A = Čistý pracovní kapitál / Celková aktiva; B = EAT/ Celková aktiva ; C = Rentabilita celkových aktiv;
D = Základní kapitál / Cizí zdroje; E = Tržby / Celková aktiva

Tabulka 15 : Altmanovo Z-skóre včetně dotací

ukazatel	2005	2006	2007	2008	váha
A	0,3029	0,2891	0,2860	0,2491	0,717
B	1,41%	-0,15%	6,69%	-1,90%	0,847
C	1,46%	0,32%	8,44%	-2,48%	3,107
D	5,4423	4,8492	3,9306	4,6543	0,42
E	0,38	0,37	0,42	0,41	0,998
výsledek	2,941800474	2,621625014	2,58884604	2,4482544	

Zdroj : Vlastní úprava dat

Je-li hodnocena situace podniku po odečtení dotací, promítně se jejich vliv do výsledku pouze v částečné výši. Ze struktury Z-skóre vyplývá, že pouze ukazatele B a C jsou přímo ovlivněny výší zisku. Přestože právě rentabilita celkových aktiv má v modelu největší váhu, podnik nevykazuje výrazněji nižší hodnoty a ve všech letech analýzy se nachází v šedé zóně (viz. Tabulka 16).

Tabulka 16 : Altmanovo Z-skóre po odečtení provozních dotací

ukazatel	2005	2006	2007	2008	váha
A	0,3029	0,2891	0,2860	0,2491	0,717
B	-6,26%	-8,37%	-0,48%	-9,48%	0,847
C	-6,21%	-7,91%	1,27%	-10,06%	3,107
D	5,4423	4,8492	3,9306	4,6543	0,42
E	0,38	0,37	0,42	0,41	0,998
výsledek	2,638403195	2,296225969	2,30544559	2,14852427	

Zdroj : Vlastní úprava dat

Index IN95

Index IN95 zahrnuje do výpočtu¹ poměr závazků po splatnosti v poměru k výnosům. Podnik však poskytl tuto informaci pouze za období 2006-2008, proto nelze rok 2005 klasifikovat.

Podle indexu IN95 (viz Tabulka 17) dosáhl podnik uspokojivé finanční situace pouze v roce 2007, kdy hodnota indexu IN95 dosáhla 4,57 a byla tedy vyšší než hranice

¹ Ukazatele pro indexy Neumaierových :

A = Celková aktiva / Cizí zdroje; B = EBIT / Nákladové úroky;

C = EBIT/ Celková aktiva; D= Celkové výnosy/ Celková aktiva ; E = Oběžná aktiva / Krátkodobé závazky a úvěry; F = Závazky po splatnosti / Celkové výnosy

2. V roce 2006 se nachází podnikové hodnoty v intervalu (1;2) nebo-li v šedé zóně, nelze tedy situaci jednoznačně vyhodnotit. V posledním roce (2008) hodnoty poklesly téměř k hranici 0, znamená to, že podnik je ohrožen finančními problémy.

Tabulka 17 : IN95 včetně dotací

Ukazatel	váhy	2005	2006	2007	2008
A	0,24	0,156676	0,172798	0,19121	0,169898
B	0,11	4,862454	0,655405	15,21454	-4,547348
C	21,35	1,46%	0,32%	8,44%	-2,48%
D	0,76	0,40174	0,40174	0,387743	0,432848
E	0,1	6,079984	6,079984	6,109015	5,628523
F	14,57	0	0,002977	0,009842	0,008376
celkem		1,797291	1,138364	4,569711	0,024147

Zdroj : Vlastní úprava dat

Ukazatele vztahované k různým kategoriím zisku jsou v konstrukci modelu zastoupeny dvakrát. Jedná se o ukazatel úrokového krytí (B), který má váhu 0,11 a rentabilitu celkových aktiv, která má nejvyšší váhu a sice 21,35. Z tabulky 18 vyplývá, že kdyby podnik nedostával provozní dotace, byl by zařazen (s výjimkou roku 2007) mezi podniky s vážnými finančními problémy.

Tabulka 18 : Index 95 po odečtení provozních dotací

Ukazatel	váhy	2005	2006	2007	2008
A	0,24	0,156676	0,172798	0,19121	0,169898
B	0,11	-20,71004	-16,25676	2,289007	-18,42614
C	21,35	-6,21%	-7,91%	1,27%	-10,06%
D	0,76	0,40174	0,40174	0,387743	0,432848
E	0,1	6,079984	6,079984	6,109015	5,628523
F	14,57	0	0,002977	0,009842	0,008376
celkem		-2,653905	-2,479298	1,617654	-3,120941

Zdroj : Vlastní úprava dat

Taflerův model

Taflerův model hodnotí podnikovou situaci převážně prostřednictvím poměrových ukazatelů zadluženosti a likvidity. ¹

¹ R1 = EBT/ Krátkodobé závazky; R2 = Oběžný kapitál / Cizí zdroje; R3 = Krátkodobé závazky / Celková aktiva; R4 = (Finanční majetek – Krátkodobé závazky)/(Provozní náklady-Odpisy)

Z tabulky 19 vyplývá, že podnik ve všech obdobích podnik dosahuje hodnot vyšších než 0. Znamená to tedy, že se podle tohoto modelu jedná o podnik, který je platebně schopný s malou pravděpodobností bankrotu.

Tabulka 19 : Taflerův model

Ukazatel	Váhy	2005	2006	2007	2008
R1	0,53	0,35208404	-0,057401	1,797534	-0,548502
R2	0,13	2,14310124	1,848516	1,724907	1,79122
R3	0,18	0,09803335	0,095058	0,132952	0,181515
R4	0,16	0,38236475	0,369766	0,415003	0,408917
výsledek		0,54403207	0,286158	1,267263	0,040252

Zdroj : Vlastní úprava dat

V Taflerově modelu se od výše zisku odvíjí pouze podíl zisku před zdaněním a krátkodobých závazků. A protože má ve struktuře opět nejvyšší podíl, i výsledky tohoto modelu jsou po odpočtu dotací mnohem horší.

Z tabulky vyplývá 20 vyplývá, že by se podnik (až na rok 2007) každoročně nacházel v rizikové situaci, která se blíží bankrotu.

Tabulka 20 : Taflerův model po odečtení provozních dotací

Ukazatel	Váhy	2005	2006	2007	2008
R1	0,53	-1,97899017	-2,766065	0,163004	-1,920787
R2	0,13	2,14310124	1,848516	1,724907	1,79122
R3	0,18	0,09803335	0,095058	0,132952	0,181515
R4	0,16	0,38236475	0,369766	0,415003	0,408917
výsledek		-0,69143727	-1,149434	0,400962	-0,687059

Zdroj : Vlastní úprava dat

5.5.2 Bonitní modely

Kralickuv Quick test

Tento test klasifikuje podnikovou situaci každoročně průměrnou známkou. V letech 2005 a 2006 podnik dosáhl shodné známky 1,75. V roce 2007 se průměrné ohodnocení zlepšilo na 1,5. V roce 2008 byla výsledná známka 2,25. Z konstrukce

modelu vyplývá, že podnik vykazuje špatné hodnoty ROA, které jeho výsledek znehodnocují.

Tabulka 21 : Kralickuv Quick test

ukazatel	2005	2006	2007	2008	známka			
					2005	2006	2007	2008
Kvóta vlastního kapitálu	0,843324	0,827202	0,80879	0,830102	1	1	1	1
Doba splácení dluhu z CF	1,863359	2,968179	1,54129	3,375951	1	1	1	2
Cash flow v % z tržeb	0,219901	0,157442	0,298934	0,123071	1	1	1	1
ROA	1,46%	0,32%	8,44%	-2,48%	4	4	3	5
Průměr					1,75	1,75	1,5	2,25

Zdroj : Vlastní úprava dat

Po odečtení provozních dotací (Tabulka 22) se podniková situace zhoršila ve 3 ze 4 ukazatelů. Zároveň je patrné, že kdyby neměl podnik nízkou zadluženost, tak by v hodnocení absolutně propadl.

Tabulka 22: Kralickuv Quick test po odečtení provozních dotací

ukazatel	2005	2006	2007	2008	známka			
					2005	2006	2007	2008
Kvóta vlastního kapitálu	0,843324	0,827202	0,80879	0,830102	1	1	1	1
Doba splácení dluhu z CF	21,31411	-7,191606	3,65015	-6,668291	4	5	2	5
Cash flow v % z tržeb	0,019225	-0,064981	0,126226	-0,062307	4	5	1	5
ROA	-6,21%	-7,91%	1,27%	-10,06%	5	5	4	5
Průměr					3,5	4	2	4

Zdroj : Vlastní úprava dat

Index bonity

Index bonity¹ pro své hodnocení využívá širokou stupnici klasifikace. V roce 2005 se podnik nacházel v dobré situaci, stejně tak jako o rok později. V roce 2007 lze podnikovou situaci dokonce ohodnotit jako extrémně dobrou. Výsledek dosažený roku 2008 již podle ohodnocení znamená určité problémy v podniku.

¹ $X_1 = \text{cash flow} / \text{Cizí zdroje}$; $X_2 = \text{Celková aktiva} / \text{Cizí zdroje}$; $X_3 = \text{EBT} / \text{Celková aktiva}$; $X_4 = \text{EBT} / \text{Celkové výnosy}$; $X_5 = \text{Zásoby} / \text{Celkové výnosy}$; $X_6 = \text{Celkové výnosy} / \text{Celková aktiva}$

Tabulka 23 : Index bonity

Ukazatel	váhy	2005	2006	2007	2008
X1	1,5	0,5367	0,3369	0,5795	0,2962
X2	0,08	6,3826	5,7871	5,2298	5,8859
X3	10	0,0116	-0,0017	0,0788	-0,0303
X4	5	0,0288	-0,0045	0,1821	-0,0689
X5	0,3	0,5470	0,5253	0,4353	0,5110
X6	0,1	0,4017	0,3877	0,4328	0,4399
výsledek		1,780026868	1,12478605	3,1603136	0,465093

Zdroj : Vlastní úprava dat

Po vyhodnocení indexu bonity se sníženým výsledkem hospodaření se podnik nachází v letech 2005 ve špatné situaci a v roce 2006 a 2008 ve velmi špatné situaci. Pouze v roce 2007 lze jeho situaci ohodnotit jako dobrou.

Tabulka 24 : Index bonity po odečtení provozních dotací

Ukazatel	váhy	2005	2006	2007	2008
X1	1,5	0,046917272	-0,139051	0,2046997	-0,149963
X2	0,08	6,382600028	5,787109871	5,2298437	5,885899
X3	10	-0,06514222	-0,08398737	0,0071478	-0,106103
X4	5	-0,162150155	-0,21660589	0,0165133	-0,241211
X5	0,3	0,547034651	0,525287649	0,4353208	0,511018
X6	0,1	0,4017401	0,387742798	0,4328483	0,439878
výsledek		-0,676904659	-1,47215029	1,0533626	-1,823866

Zdroj : Vlastní úprava dat

Index 99

Stejně jako Index bonity, tak i IN99 podnikovou situaci měří podrobněji pomocí širší stupnice. Index IN99 hodnotí, zda podnik vlastníkům přináší hodnotu nebo hodnotu ničí. Jelikož podnik ve všech letech vykázal hodnotu nižší než 0,684, znamená to, že tento podnik ničí hodnotu a není vhodné do něho investovat. Po odečtení provozních dotací se výsledné hodnocení podniku nezmění.

Tabulka 25 : IN99

ukazatel	váha	2005	2006	2007	2008
A	-0,017	6,382600028	5,787109871	5,229843686	5,885898685
C	4,573	1,46%	0,32%	8,44%	-2,48%
D	0,481	0,4017401	0,387742798	0,432848294	0,439877935
E	0,015	6,079983842	6,109014675	5,62852349	5,50917603
	celkem	0,242652947	0,19434564	0,589532288	0,080578708

Zdroj : Vlastní úprava dat

5.5.3 Ostatní modely

Index 01

Tento index kombinuje bankrotní a vlastnický model. Výsledky, které podnik v celém období dosáhl se nacházejí v intervalu $(0,75;1,77)$. Proto se podnik nachází v neutrální zóně, která charakterizuje situaci tak, že podnik netvoří hodnotu, ale také není bankrotující.

Stejného výsledku hodnocení podnik dosáhl i po odečtení provozních dotací a spadá tak mezi podniky, které netvoří hodnotu, ale ani nespějí k bankrotu.

Tabulka 26 : IN01

ukazatel	váha	2005	2006	2007	2008
A	0,13	6,3826	5,78711	5,229844	5,885899
B	0,04	4,862454	0,655405	15,21454	-4,547348
C	3,92	0,01459	0,00319	0,084367	-0,024837
D	0,21	0,40174	0,387743	0,432848	0,439878
E	0,09	6,079984	6,109015	5,628523	5,509176
	celkem	1,518495	1,396066	1,608065	1,256006

Zdroj : Vlastní úprava dat

Index 05

Index 05 je konstruován stejným způsobem jako index IN01, používá ale u ukazatele C (rentabilita celkových aktiv) jiné váhy, tak, aby měl výsledek dosažený podnikem vyšší vypovídací schopnost. Přesto ani změna váhy o 0,05 výsledky podniku neposunula do jiného klasifikačního intervalu, a tak lze situaci podniku klasifikovat stejným způsobem jako u indexu IN01. Podnik netvoří hodnotu, ale zároveň není bankrotující.

Odečteme-li od výsledku hospodaření provozní dotace, situace opět zůstane stejná jako v případě indexu IN05, kdy je podnik zařazen mezi podniky netvořící hodnotu, ale zároveň nebankrotující.

Tabulka 27: IN05

ukazatel	váha	2005	2006	2007	2008
A	0,13	6,3826	5,78711	5,229844	5,885899
B	0,04	4,862454	0,655405	15,21454	-4,547348
C	3,97	1,46%	0,32%	8,44%	-2,48%
D	0,21	0,40174	0,387743	0,432848	0,439878
E	0,09	6,079984	6,109015	5,628523	5,509176
	celkem	1,519225	1,396225	1,612283	1,254764

Zdroj : Vlastní úprava dat

5.6 Shrnutí výsledků analýzy

Podnik pracuje s vysokým podílem čistého pracovního kapitálu (24,1 mil. Kč), jak ale vyplývá z dalšího rozdílového ukazatele – čistého peněžně-pohledávkového fondu (1,2 mil. Kč), ve struktuře aktiv je vázán poměrně vysoký podíl zásob.

Největších nedostatků v oblasti poměrových ukazatelů podnik dosahuje v rentabilitě. Hodnoty ziskovosti se pohybují na velmi nízkém zhodnocení (Tabulka 28), dokonce i na záporných hodnotách. Podniku se zdaleka nedaří dosáhnout ani úrovně výnosnosti státních dluhopisů. Ostatně i na základě výsledků bonitních modelů (například index IN99) nelze doporučit do podniku investovat prostředky.

Tabulka 28: Vývoj rentability

Ukazatel	2005	2006	2007	2008
ROI	1,08%	0,24%	6,41%	-1,96%
ROA	1,46%	0,31%	8,44%	-2,48%
ROE	1,67%	-0,18%	8,27%	-2,29%
ROCE	1,27%	-0,13%	6,04%	-1,71%
ROS (EBIT)	3,82%	0,84%	20,33%	-6,07%

Zdroj : Vlastní úprava dat

Ukazatele obratovosti poukazují opět na velké množství zásob, které v podobě nedokončené výroby, polotovarů a výrobků činí v posledním sledovaném roce 14,5 mil. Kč. Tyto zásoby jsou v podnikové struktuře vázány více než 200 dní. Obratovost celkových aktiv je nízká, doba obratu celkových aktiv činí v posledním roce přibližně 900 dní. Z dalších ukazatelů aktivity dále vyplývá, že se podniku nedaří ani inkasní politika, protože doba obratu pohledávek trojnásobně překračuje dobu splatnosti faktur. Doba splatnosti krátkodobých závazků se v podniku prodlužuje.

Z hlediska hodnocení zadluženosti je podnik finančně stabilní, celková zadluženost nepřesahuje 20%. Nelze ale doporučit růst zadluženosti, protože podnik dosahuje nízké úrovně ziskovosti a ve výsledcích hospodaření existují značné výkyvy. V návaznosti na ně se pak vyvíjí i potenciální neschopnost splácení úvěrů (jako například v roce 2008, kdy byla hodnota úrokového krytí -4,55) .

Podnikové hodnoty likvidity jsou na velmi dobré úrovni, opět je zde ale patrný velký podíl zásob ve struktuře majetku. Běžná likvidita v roce 2008 činila 5,5; pohotová likvidita 1,33; peněžní likvidita 0,37.

V hodnocení produktivity se dostávám k problému vysoké nákladovosti, která má velký vliv na výši hospodářského výsledku. Nákladovost v podniku činila v letech 2005 97%; v roce 2007 87%. V letech 2006 a 2008 byla dokonce vyšší než 100%.

Podnik by tedy měl usilovat o snížení provozních nákladů - jedná se například o modernizaci zařízení nebo vozidel s cílem snížení nákladů na energii, pohonné hmoty, hnojiva nebo postřiky. Podle mého názoru je snížení nákladů výkonové spotřeby zásadní, protože zastupují 45% celkových nákladů. Oproti tomu není na místě snižování mzdových nákladů, protože průměrná mzda v podniku (přibližně 18 tis. Kč) je již nyní poměrně nízká, srovnáme-li ji celorepublikovým průměrem.

Z analýzy cash flow dále vyplývá, že podnik vykazuje uspokojivé hodnoty ve všech zkoumaných oblastech (viz Tabulka 29):

Tabulka 29 : Ukazatele odvozené z cash flow

	2006	2007	2008
ROS	9,94%	33,76%	2,78%
Rentabilita obratu	7,34%	25,50%	2,10%
Rentabilita celkového kapitálu	3,68%	14,01%	1,14%
Stupeň oddlužení	26%	140%	8%
Ukazatel úrokového krytí	8	25	2

Zdroj : Vlastní úprava dat

Z toho lze usuzovat, že podnikový výsledek hospodaření je značně zatížen odpisy a dalšími nákladovými položkami, které ve skutečnosti ale neznamenají odliv finančních prostředků.

Z pyramidových soustav jednoznačně vyplynula závislost rentability vlastního kapitálu na vývoji tržeb a nákladů. Zatímco náklady v podniku rostou, tržby nevykazují jednoznačný vývoj.

Situace podniku byla dále analyzována prostřednictvím bankrotních a bonitních modelů. Výsledky bankrotních modelů situaci podniku buď zhodnotit nedokázaly, protože byl podnik velmi často zařazen v tzv. šedé zóně, popřípadě vyhodnotily určité problémy v podniku. Z bonitních modelů také nevyplývá jednoznačně dobré stanovisko, například podle indexu IN99 podnik ničí hodnotu.

Jednoznačně se ale prokázala vysoká závislost podniku na provozních dotacích a to do takové míry, že bez jejich poskytnutí by se v současné době podnik nacházel na úrovni bankrotu.

Doporučení, která jsou tedy podniku směřována jsou následující :

- Podnik by se měl zaměřit na zhodnocení využití svých aktiv. Majetek, který už není využíván by měl být odprodán nebo pronajmut.
- Detailněji by měla být zrevidována úroveň podnikových zásob, jejichž držetím vznikají podniku dodatečné náklady, například náklady na skladování.
- Podnik by se měl zaměřit na lepší inkasní politiku pohledávek. Management podniku by si měl uvědomit, že svým odběratelům poskytuje více než měsíční bezúročný obchodní úvěr a navíc se sám uvádí do ohrožení insolvence.
- Dále by měl podnik učinit opatření ke snížení nákladovosti, především charakteru spotřeby materiálu a energie. Podnik by měl vyvinout vyšší snahu v oblasti investičních dotací. Jak již bylo uvedeno, spektrum investičních dotací je široké a směřované hlavně do úspory provozních nákladů vlivem využití moderních technologií.
- Z hlediska výrobního zaměření by se měl podnik spíše orientovat na živočišnou výrobu. Toto směřování by mělo podniku zajistit vyšší stabilitu v oblasti výsledku hospodaření. Toto doporučení je dále podpořeno nepříliš vysokou kvalitou obhospodařovaných půd.

6 Závěr

Cílem této práce bylo vyhodnotit hospodářskou efektivnost podnikatelského subjektu. Klasifikováno bylo hospodaření zemědělského podniku v období 2005-2008. Jelikož je toto odvětví úzce provázáno s dotační politikou, je brán v úvahu i vliv dotací na výsledek hospodaření této společnosti.

Nástrojem k hodnocení podniku byla finanční analýza. Problematikou finanční analýzy se zabývala teoretická část této práce. Následující kapitola se zabývala problematikou agrárního sektoru. Tato část zanalyzovala situaci, v níž se české zemědělství v současné době nachází a dotační programy, z nichž mohou zemědělské subjekty čerpat provozní a investiční dotace. V metodické části je upřesněna konstrukce jednotlivých ukazatelů finanční analýzy a vztahy, pomocí nichž je lze kvantifikovat závislost mezi nimi.

Z výsledku práce vyplývá, že zemědělský podnik je málo ziskový a rentabilita, jíž je dosahováno, se pohybuje na nízké hranici, ale také v záporných číslech. To je způsobeno kolísavým výsledkem hospodaření, u něhož nelze zjistit jednoznačný trend. Výsledek je dále zatížen vysokou nákladovostí, která je důsledkem vysoké úrovně nákladů výkonové spotřeby a odpisů. Další problémy podniku lze spatřovat ve špatné inkasní politice, protože doba obratu pohledávek trojnásobně překračuje dobu splatnosti faktur. Určité problémy lze dále spatřovat v poměrně vysoké hodnotě zásob, jejichž hodnota činí přibližně 20% celkových aktiv. Zásoby jsou poměrně nelikvidní a prostředky podniku jsou v nich vázány více než 200 dní. Podnik v současné době nemá výrazné problémy se svou likviditou, přesto pokud podnik nezohlední nastíněné problémy obratovosti oběžných aktiv, mohl by se dostat i v této sféře do problémů. Dobrých výsledků podnik dosáhl v oblasti finanční stability, kde dosahuje nízké zadluženosti, která má navíc klesající tendenci. Z analýzy vlivu agrární politiky na ekonomické výsledky vyplynulo, že podnik by bez této podpory nebyl schopný dalšího fungování.

Z hodnocení výsledků práce tedy vyplynulo, že vzhledem k funkcím, které v současné době zemědělství zastává a i vzhledem k úkolům, které by mělo v budoucnu plnit, je uplatňovaná agrární politika pro fungování odvětví nezbytná.

7 Summary

The aim of my diploma thesis named “Evaluation of the Efficiency of a Company” is to evaluate a situation of financial health of the farming business. Seeing that many financing arrangements are directed at this economic field by Common Agricultural Policy, this diploma work is taking into account questions of the impact of the grants-in-aid.

The theoretical part is concerning with problems of financial analysis. The main section is devoted to Ratio Indicators of Profitability, Activity, Insolvency, Liquidity, Markets Characteristics, Costs and Cash Flow. Further the system among them is analyzed via pyramidal dissociation and indicators of the financial health. European grants and state-aid is object of the detailed description too, because of its wide range.

The practical part applies this knowledge to data evaluation. By means of analysis of Balance Sheet, Profit and Loss Account and Cash-flow Statement the financial analysis was made and evaluated. The evaluation of company’s data was made for four years (from 2005 to 2008). It helps to compare the development of the company in the time and judge the impact of the received grants.

The last part of this work is a Conclusion. In this ending all results of the executed analysis are summarized. Company’s overall results are not sufficient; especially Indicators of Profitability are at the low-level whereas Indicators of Costs are too high. Earnings are dependent on agricultural politics. If the company did not receive any financial resources, it would not work.

8 Použitá literatura a zdroje informací

Literatura :

1. Grünwald, R. Holečková, J. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: VŠE, 2004, ISBN 80-245-0684-2.
2. Jindřichovská, I. Blaha, Z.S. Jak posoudit finanční zdraví firmy. Praha: Management Press, 1995. ISBN 80-85603-80-2
3. Kolář, P., Mrkvička, J. Finanční analýza. Praha: ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-219-2
4. Kovanicová, D. - Kovanic, P. Poklady skryté v účetnictví, díl II. Praha: Polygon, 1997. ISBN 80-85967-56-1
5. Růžičková, P. Finanční analýza. Praha: Grada Publishing, 2008 ISBN 978-80-247-2481-2
6. Sedláček, J. Cash flow. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-875-9
7. Sedláček, J. Účetní data v rukou manažera. Brno: Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-140-1
8. Sedláček, J. Finanční analýza podniku. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6
9. Svatoš, M. Agrární politika. Praha: ČZU, 2001. ISBN 80-213-0760-9
10. Svatoš, M. Ekonomika agrárního sektoru. Praha: ČZU, 2008. ISBN 978-80-213-1846-5
11. Valach, J. Finanční řízení podniku. Praha: Ekopress, 1999. ISBN 80-861119-21-1

Internetové zdroje :

1. BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA [online]. Upravené vydání. Praha : Burza cenných papírů Praha , 1998-2009 , Průběžně aktualizováno [cit. 2008-11-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.bcpp.cz/Cenne-Papiry/>>.
2. BUSINESSINFO.CZ [online]. 11.12.2008. Praha : CzechTrade, c1997-2008 , Průběžně aktualizováno [cit. 2008-12-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zemedelstvi-potravinarstvi/dotacni-programy-zemedelstvi-2009/1000481/51198/>>.
3. BUSINESSINFO.CZ [online]. 2008. Praha : CzechTrade, 1997-2009 , Průběžně aktualizováno [cit. 2009-01-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/duben-2008/szif-maxim-vycerpal-horizontalni-plan/1001717/48427/?rtc=1>>.
4. FINANCE.CZ [online]. 2000. AWD Česká republika s.r.o., c2000-2009 , 2009 [cit. 2009-01-07]. Dostupný z WWW: <<http://firmy.finance.cz/financovani/informace/financni-analyza/>>. ISSN 1213-432.
5. HANIBAL, Josef. *Zemědělská účetní datová síť - FADN* [online]. c2002-2008 , 2.11.2008 [cit. 2009-01-09]. Dostupný z WWW: <http://www.vsbox.cz/fadn/10_HTM/606_DATA_CZ_2006>.
6. HANIBAL, Josef. *Zemědělská účetní datová síť* [online]. c2002-2008 , 2.11.2008 [cit. 2009-01-09]. Dostupný z WWW: <http://www.vsbox.cz/fadn/10_HTM/605_DATA_CZ_2005>.
7. INFORMAČNÍ SERVER ČESKÉHO SOUDNICTVÍ [online]. Verze 1.0.0.2. Praha : Ministerstvo spravedlnosti České republiky, c2007 [cit. 2008-11-12]. Text v češtině. Dostupný z WWW:<<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=or&sysinf.@strana=searchSubject>>.
8. INFOVENKOV. *Agroenvi.cz* [online]. 24.10.2007. 2007 [cit. 2009-02-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.agroenvi.cz/default.asp?ids=139&ch=1&typ=1&val=64847>>
9. INNOMEDIA. *U-Invest a.s.* [online]. 2003-2007 , 12.1.2009 [cit. 2009-01-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.podnikinfo.eu/podnikinfo/analyza/proc.aspx?sekce=5&menu=1494>>
10. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. 2008. Praha : Odbor příjmové politiky, 2008 , 1.5.2006 [cit. 2009-02-25]. Dostupný z WWW: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/4467/BROZURA_2007.xls>.
11. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <<http://194.228.52.167/Index.aspx?typ=2&ch=72&ids=2535&val=2535>>
12. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <http://www.mze.cz/attachments/OP_kostka_web.pdf>
13. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <http://www.mze.cz/attachments/Prirucka_SAPS_TopUp_LFA_2005.pdf>

14. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=1&val=41287&ids=0&katId=3122>>
15. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-15. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/index.aspx?ch=74&typ=1&val=42446&ids=3171>>
16. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=2&ids=3166&val=3166>>
17. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=2&ids=3171&val=3171>>
18. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=1&val=42442&ids=0&katId=2143>>
19. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/attachments/UZAE0242+542+119+515+351+81+99.pdf>>
20. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=1&val=42441&ids=0&katId=2142>>
21. PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, A.S. [online]. 2006. c2006 , 21.3.2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.pgrlf.cz/pgrlf/aktuality.php>>.
22. PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, A.S. [online]. 2006. c2006 , 21.3.2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <http://www.pgrlf.cz/provozni/provoz_program.php>.
23. PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, A.S. [online]. 2006. c2006 , 21.3.2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <http://www.pgrlf.cz/provozni/provzpr_program.php>.
24. PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, A.S. [online]. 2006. c2006 , 21.3.2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <http://www.pgrlf.cz/provozni/pkf_program.php>.
25. PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, A.S. [online]. 2006. c2006 , 21.3.2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.pgrlf.cz/pgrlf/pgrlf.php>>.
26. SB. AGROENVI.CZ [online]. 25.7.2007. Praha : Ústav zemědělských a potravinářských informací, 2007 [cit. 2009-02-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.agroenvi.cz/default.asp?ch=246&typ=1&val=61736&ids=2210>>
27. SPOLEČNÝ ZEMĚDĚLSKÝ REGISTR [online]. 2006. Ministerstvo zemědělství , c2006 , 2.2.2009 [cit. 2009-02-02]. Dostupný z WWW: <<https://farmar.mze.cz/szr/SZR3PFV003.asp>>
28. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/zpravy/saps/1226663939331.pdf>
29. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <

http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/05_zsv/1136974305140.pdf >

30. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW: <http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/03_agro_envi/1208786820843.pdf>
31. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o_nas~nase_cinnosti >
32. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW: <
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/04_lesnictvi/1107874311109.pdf >
33. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-09. Dostupný z WWW: <http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/eafrd/1180428724933.pdf>
34. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-09. Dostupný z WWW: <http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/01_puzc/1108636409187.pdf >
35. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-09. Dostupný z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/saps~01>>

9 Přílohy

- [1] Struktura výkazu cash flow (přímá metoda)
- [2] Struktura výkazu cash flow (nepřímá metoda)
- [3] Koeficienty pro index důvěryhodnosti IN95
- [4] EAGGF
- [5] EAFRD
- [6] Osy Programu rozvoje venkova
- [7] Priority OP RVMZ
- [8] Opatření HRDP
- [9] Směrná účtová osnova
- [10] Rozvaha podniku 2005-2008
- [11] Výkaz zisku a ztráty podniku 2005-2008

[1] Struktura výkazu cash flow (přímá metoda v provozní činnosti)

P.	Stav peněžních prostředků a jejich ekvivalentů na začátku účetního období
Peněžní toky z provozní činnosti	
A.1	Příjmy z prodeje zboží
A.2	Výdaje na nákup zboží
A.3	Příjmy z prodeje vlastních výrobků
A.4	Příjmy z prodeje služeb
A.5	Výdaje na pořízení materiálu a surovin
A.6	Výdaje na pořízení energie
A.7	Výdaje na pořízení služeb
A.8	Výdaje na osobní náklady
A.9	Výdaje na daně a poplatky (kromě daní z příjmů)
A.10	Ostatní příjmy vztahující se k provozní činnosti
A.11	Ostatní výdaje vztahující se k provozní činnosti
A*	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před samostatně vykazovanými položkami
A.12	Specifické položky (např. přijaté dividendy, úroky z úvěrů a půjček, platby daně z příjmů...)
A **	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před ostatními položkami
A.13	Ostatní položky patřící do peněžních toků z provozní činnosti
A ***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti
Peněžní toky z investiční činnosti	
B.1	Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv

B.2	Příjmy z prodeje stálých aktiv
B.3	Půjčky a úvěry spřízněným osobám
B ***	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti
Peněžní toky z finanční činnosti	
C.1	Dopady změn dlouhodobých závazků popř. takových krátkodobých závazků, které spadají do oblasti finanční činnosti (např. některé provozní úvěry) na peněžní prostředky a ekvivalenty
C.2	Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty
C.2.1	Zvýšení peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů z titulu zvýšení základního kapitálu, emisního ážia, event. rezervního fondu včetně složených záloh na toto zvýšení (+)
C.2.2	Vyplacení podílu na vlastním kapitálu společníkům (-)
C.2.3	Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů (+)
C.2.4	Úhrada ztráty společníky (+)
C.2.5	Přímé platby na vrub fondů (-)
C.2.6	Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené srážkové daně vztahující se k těmto nákupům a včetně finančního vypořádání se společníky veřejné obchodní společnosti a komplementáři u komanditních společností (-)
C ***	Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti
F.	Čisté zvýšení, respektive snížení peněžních prostředků
R.	Stav peněžních prostředků a jejich ekvivalentů na konci období

[2] Struktura výkazu cash flow (nepřímá metoda v provozní činnosti)

P.	Stav peněžních prostředků a jejich ekvivalentů na začátku účetního období
Peněžní toky z provozní činnosti	
Z.	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním (nejsou zahrnuty účty 591 až 596)
A.1	Úpravy o nepeněžní operace
A.1.1	Odpisy stálých aktiv s výjimkou zůstatkové ceny prodaných stálých aktiv(+), odpis pohledávek a umořování opravné položky k nabytému majetku
A.1.2	Změna stavu opravných položek, rezerv
A.1.3	Zisk (-)/ Ztráta (+) z prodeje stálých aktiv
A.1.4	Výnosy z dividend a podílu na zisku (-)
A.1.5	Vyúčtované nákladové úroky (+), výnosové úroky (-)
A.1.6	Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace
A *	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu a mimořádnými položkami
A.2	Změny stavu nepeněžních položek pracovního kapitálu
A.2.1	Změny stavu pohledávek z provozní činnosti, aktivních účtů časového rozlišení a dohadných účtů aktivních
A.2.2	Změny stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti, pasivních účtů časového rozlišení a dohadných účtů pasivních
A.2.3	Změna stavu zásob
A.2.4	Změna stavu krátkodobého finančního majetku, nespádajícího do peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů

A **	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami
A.3	Vyplacené úroky (-)
A.4	Přijaté úroky (+)
A.5	Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a za doměrky daně za minulá období (-)
A.6	Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy, které tvoří mimořádný výsledek hospodáření včetně uhrazené splatné daně z příjmů z mimořádné činnosti
A ***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti
Peněžní toky z investiční činnosti	
B.1	Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv
B.2	Příjmy z prodeje stálých aktiv
B.3	Půjčky a úvěry spřízněným osobám
B ***	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti
Peněžní toky z finanční činnosti	
C.1	Dopady změn dlouhodobých závazků popř. takových krátkodobých závazků, které spadají do oblasti finanční činnosti (např. některé provozní úvěry) na peněžní prostředky a ekvivalenty
C.2	Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty
C.2.1	Zvýšení peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů z titulu zvýšení základního kapitálu, emisního ážia, event. rezervního fondu včetně složených záloh na toto zvýšení (+)
C.2.2	Vyplacení podílu na vlastním kapitálu společníkům (-)
C.2.3	Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů

	(+)
C.2.4	Úhrada ztráty společníky (+)
C.2.5	Přímé platby na vrub fondů (-)
C.2.6	Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené srážkové daně vztahující se k těmto nákupům a včetně finančního vypořádání se společníky veřejné obchodní společnosti a komplementáři u komanditních společností (-)
C ***	Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti
F.	Čisté zvýšení, respektive snížení peněžních prostředků
R.	Stav peněžních prostředků a jejich ekvivalentů na konci období

Pro výpočet jednotlivých ukazatelů přehledu peněžních toků se používá následující vztah :

$$A^* = Z + A.1$$

$$A.1 = A.1.1 \text{ až } A.1.6$$

$$A^{**} = A^* + A.2$$

$$A.2 = A.2.1 \text{ až } A.2.4$$

$$A^{***} = A^{**} + A.3 + A.4 + A.5 + A.6 + A.7$$

$$B^{***} = B.1 + B.2 + B.3$$

$$C^{***} = C.1 + C.2$$

$$C.2 = C.2.1 \text{ až } C.2.6$$

$$F = A^{***} + B^{***} + C^{***}$$

$$R = P + F$$

[3] Koeficienty pro index důvěryhodnosti IN95

OKEČ	Název	V ₁	V ₃	V ₄	V ₆
A	Zemědělství	0,24	21,35	0,76	14,57
B	Rybolov	0,05	10,76	0,9	84,11
C	Dobývání nerostných surovin	0,14	17,74	0,72	16,89
CA	Dobývání energetických surovin	0,14	21,83	0,74	16,31
CB	Dobývání ostatních surovin	0,16	5,39	0,56	25,39
D	Zpracovatelský průmysl	0,24	7,61	0,48	11,92
DA	Potravinářský průmysl	0,26	4,99	0,33	17,36
DB	Textilní a oděvní průmysl	0,23	6,08	0,43	8,79
DC	Koždělný průmysl	0,24	7,95	0,43	8,79
DD	Děvařský průmysl	0,24	18,73	0,41	11,67
DE	Papírenský a polygrafický průmysl	0,23	6,07	0,44	16,99
DF	Koksování a rafinerie	0,19	4,09	0,32	20,26
DG	Výroba chemických produktů	0,21	4,81	0,57	93
DH	Gumárenský a plastikařský průmysl	0,22	5,87	0,38	17,06
DI	Stavební hmoty	0,2	5,28	0,55	43,01
DJ	Výroba kovů	0,24	10,55	0,46	9,74
DK	Výroba strojů a přístrojů	0,28	13,07	0,64	6,36
DL	Elektrotechnika a elektronika	0,27	9,5	0,51	8,27
DM	Výroba dopravních prostředků	0,23	29,29	0,71	7,46
DN	Jiný nezařazený průmysl	0,26	3,91	0,38	17,62
E	Elektřina, voda a plyn	0,15	4,61	0,72	55,89
F	Stavebnictví	0,34	5,74	0,35	16,54
G	Obchod a opravy motorových vozidel	0,33	9,7	0,28	28,32
H	Pohostinství a ubytování	0,35	12,57	0,88	15,97
I	Doprava, skladování, spoje	0,07	14,35	0,75	60,61
	Ekonomika ČR	0,22	8,33	0,52	16,8

Zdroj : Kolář, P., Mrkvička, J. Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., 2006

[4] EAGGF

Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond

(European Agricultural Guidance and Guarantee fund, EAGGF)

Tento fond slouží k financování společné zemědělské politiky. Poskytuje finance sloužící například k podpoře vývozu zemědělských přebytků EU do zahraničí, ale také k cenovým a stabilizačním opatřením na trhu zemědělských výrobků. Jeho podpůrná část je jedním z prostředků pro financování regionální a strukturální politiky. Tato část EAGGF má za úkol:

- podporu investic a konkurenceschopnosti zemědělských závodů,
- pomoc začínajícím farmářům a farmářům v předdůchodovém věku,
- kompenzace zemědělcům v okrajových a jinak znevýhodněných oblastech,
- optimální využití lesů a jejich ochrana,
- aktivity na udržení přirozeného rázu krajiny,
- podpora ekonomik v zemědělských oblastech, jejich řemeslné výroby a turistického ruchu,
- marketingové a poradenské služby pro zemědělské produkty¹

---

¹ WIKIPEDIE, OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIÉ [online]. 2002. 2002 , 27.1.2009 [cit. 2009-02-05]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Fondy_Evropsk%C3%A9_unie>

[5] EAFRD

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

(European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD)

Dotace poskytované EAFRD v tomto období zahrnují obsah bývalých OPRVMZ (Operační program rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství), Horizontálního plánu rozvoje venkova a iniciativy LEADER. Změny byly uplatněny i v zahrnutí oblastí Natura 2000, vymezení oblastí LFA, zahrnutí životního prostředí v lesích, ale i v omezení příjemců podpory v některých opatřeních na mikropodniky nebo malé podniky. Tím se rozšíří okruh příjemců i mezi další účastníky rozvoje venkovského prostoru jako jsou podnikatelé, neziskové organizace nebo obce.

[6] Osy Programu rozvoje venkova 2007-2013

OSA I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Opatření Osy I:

- I.1.1 Modernizace zemědělských podniků
- I.1.2 Investice do lesů
- I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- I.1.4 Pozemkové úpravy
- I.2.1 Seskupení producentů
- I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost
- I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců
- I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti
- I.3.4 Využívání poradenských služeb

OSA II – Zlepšování životního prostředí a krajiny

Opatření Osy II:

- II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
- II.1.2 Platby v rámci oblastí Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES
- II.1.3 Agroenvironmentální opatření
- II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy
- II.2.2 Platby v rámci Natury 2000 v lesích
- II.2.3 Lesnicko-environmentální platby
- II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

OSA III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Opatření Osy III:

- III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
- III.1.3 Podpora cestovního ruchu
- III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
- III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
- III.3.1 Vzdělávání a informace¹

OSA IV – Leader

Opatření Osy III:

- IV.1.1. Místní akční skupina
- IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie
- IV.2.1. Realizace projektů spolupráce²

---

¹ SB. AGROENVI.CZ [online]. 25.7.2007. Praha : Ústav zemědělských a potravinářských informací, 2007 [cit. 2009-02-09]. Dostupný z WWW:

<<http://www.agroenvi.cz/default.asp?ch=246&typ=1&val=61736&ids=2210>>

² INFOVENKOV. Agroenvi.cz [online]. 24.10.2007. 2007 [cit. 2009-02-09]. Dostupný z WWW:

<<http://www.agroenvi.cz/default.asp?ids=139&ch=1&typ=1&val=64847>>

[7] Priority OP RVMZ

Priorita I. : Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesnímu hospodářství

- 1.1 Investice do zemědělského majetku / zemědělských podniků
- 1.2 Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing
- 1.3 Lesní hospodářství

Priorita II. : Rozvoj venkova, rybářství a odborné vzdělání

- 2.1 Posílení přízpusobivosti a rozvoje venkovských oblastí
- 2.2 Odborné vzdělání
- 2.3 Rybářství

Priorita III. : Technická pomoc

- 3.1 Technická pomoc

Z uvedené osnovy vyplývá, že dotace směřované do zemědělství jsou předmětem Priority I. opatření 1.1 a 1.2, proto je této problematice věnována větší pozornost a je detailněji rozpracována.

Investice do zemědělského majetku / zemědělských podniků

▪ Investice do zemědělského podniku a podpora mladým začínajícím zemědělcům

Příjemcem podpory může být fyzická nebo právnická osoba zapsaná do evidence samostatně hospodařících rolníků, jejíž příjmy pocházejí ze zemědělské výroby. Je-li podpora směřována mladým začínajícím zemědělcům, musí být splněny následující podmínky :

- fyzická osoba nedosáhla ke dni podání žádosti věku 40 let, dosáhla minimální zemědělské kvalifikace a zahajuje činnost na zemědělském hospodářství poprvé,
- právnická osoba, složená z maximálně 5 účastníků (fyzických osob), kteří jednotlivě musí splňovat podmínky pro fyzické osoby výše uvedené,
- v obou případech smí být žádost podána do 5 let od data zahájení podnikání v zemědělství.

Podpora tohoto opatření směřuje především do :

- racionalizace a přestavby stávajících zařízení pro chov skotu, prasat, ovcí, koz a nosnic,
- zlepšení míst pro skladování kejdy a chlévské mrvy,

- rekonstrukce skladovacích kapacit pro ovoce a zeleninu,
- investic do skladování obilovin a olejnin.¹

Výše podpory je maximálně 50% přijatelných nákladů.² V méně příznivých oblastech je tato hranice zvýšena na 60% přijatelných nákladů, u začínajících zemědělců na 55% přijatelných nákladů. V případě začínajících zemědělců v méně příznivých oblastech činí hranice až 65% přijatelných nákladů.

▪ **Prohlubování diverzifikace zemědělských činností**

Příjemcem podpory může být opět fyzická nebo právnická osoba zapsaná do evidence samostatně hospodařících rolníků, jejíž příjmy pocházejí ze zemědělské výroby.

Podporovanými projekty jsou :

- výroba, zpracování a přímý prodej zemědělských výrobků,“
- výroba a zpracování nepotravinářských zemědělských výrobků a jejich uvádění na trh,
- výroba a zpracování biomasy pocházející z vlastní zemědělské činnosti a její uvádění na trh.³

Výše podpory je stanovena na 50% přijatelných nákladů, v méně příznivých oblastech je navýšena na 60% přijatelných nákladů. Přijatelné náklady pro toto opatření jsou v rozmezí 2 tis. € až 50 tis. €.

Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing

Podporu může čerpat pouze podnikatel na základě zákona 110/1997 Sb.o potravinách a tabákových výrobcích v platném znění , nebo-li osoba, která vyrábí (s výjimkou fyzických osob provozujících zemědělskou prvovýrobu nezapsaných do evidence podle zvláštního předpisu), nakupuje, dováží nebo skladuje potraviny za účelem jejich uvádění do oběhu a osoba, která s nimi obchoduje. V případě státní účasti v podnikání musí být podíl této účasti nižší než 25%.

Podporu lze poskytnout na zlepšení zpracování masa, mléka, ovoce, zeleniny, drůbeže, produktů mlýnského průmyslu a škrobu v prvním stupni zpracování.

Dále lze podporu čerpat na projekty s cílem:

- investice, modernizace a rekonstrukce výrobních zařízení,
- zavádění nových technologií,
- zlepšení a racionalizaci postupů zpracovávání zemědělských produktů,

¹ *MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <http://www.mze.cz/attachments/OP_kostka_web.pdf>*

² Přijatelné náklady na jednotlivý projekt se pohybují v rozmezí 10 tis. € až 1 mil. €

³ *MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <http://www.mze.cz/attachments/OP_kostka_web.pdf>*

- zlepšování a monitorování kvality výrobků,
- zlepšování pracovních podmínek,
- zlepšování a monitorování zdravotních podmínek,
- zavádění technologií šetrných k životnímu prostředí,
- zavádění technologií souvisejících s dohledatelností výrobků.¹

Výše podpory je stanovena na 50% přijatelných nákladů. Ty se pohybují v rámci 12 tis. € až 1 mil. €.

---

¹ *MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <http://www.mze.cz/attachments/OP_kostka_web.pdf>*

[8] Opatření HRDP

Mezi 5 dílčích opatření HRDP patří :

1. Předčasné ukončení zemědělské činnosti
2. Méně příznivé oblasti a oblasti s enviromentálními omezeními
3. Agroenviromentální opatření
4. Lesnictví
5. Zakládání skupin výrobců

1. Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Toto opatření umožňuje zemědělcům starším 55 let ukončit svou aktivní zemědělskou činnost a poskytovanými podporami jim umožňuje důstojné životní podmínky. Tím se vytváří podmínky pro nástup mladší generace zemědělců, která by měla zvýšit ekonomickou životaschopnost podniků.

Aby byla žádost o dotaci oprávněná, musí žadatel i nabyvatel splňovat následující podmínky :

a) Žadatel

- Musí být starší 55 let,
- Musí být zemědělským podnikatelem minimálně 3 roky před podáním žádosti,
- Ke dni podání žádosti nesmí splňovat podmínky pro nárok na starobní důchod a nesmí být poživitelem předčasného starobního důchodu,
- Věnoval se zemědělství minimálně 10 let před podáním žádosti,
- V posledních 3 letech před podáním žádosti dosáhl podíl příjmů ze zemědělské činnosti na celkových příjmech z podnikání nejméně 50%.

b) Nabyvatel – fyzická osoba

- Musí být zemědělským podnikatelem
- Musí být mladší 40 let
- Splňuje podmínky odborné způsobilosti
- Jeho zemědělský podnik je v posledních 5 letech ekonomicky životaschopný (zadluženost nepřesahuje 75%, čistý příjem je vyšší než průměrná mzda)

c) Nabyvatel – právnická osoba

- Musí být zemědělským podnikem
- Všichni členové statutárního orgánu a účastníci PO jsou mladší 40 let,
- Alespoň jeden člen statutárního orgánu splňuje podmínku odborné způsobilosti
- Podnik je v posledních 5 letech ekonomicky životaschopný (zadluženost nepřesahuje 75%, kladný hospodářský výsledek).¹

Výše dotace se stanoví jako součet paušální částky 75 000 a součinem sazby 4 500 na 1 hektar zemědělské půdy převedené od žadatele na nabyvatele. Maximální uznatelná výměra činí 30ha. Dotace jsou žadateli poskytovány do konce roku, který předchází roku, kdy dosáhne 75,

---

¹STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-09. Dostupný z WWW: <http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/01_puzc/1108636409187.pdf>

maximálně však po dobu 15 let. V případě uznání starobního důchodu se částka dotace snižuje o částku starobním důchodem vyplacenou.¹

2. Méně příznivé oblasti a oblasti s enviromentálními omezeními

Opatření pro méně příznivé oblasti a oblasti s enviromentálními omezeními (LFA), je zaměřeno na podporu zemědělců hospodařících v oblastech s méně příznivými podmínkami s cílem přispět ke stabilizaci venkovského obyvatelstva v těchto oblastech a pomoci zajistit pro zemědělce odpovídající úroveň příjmů.²

Platby prováděné v tomto opatření zahrnují :

- Jednotnou platbu na plochu (SAPS),
- Doplnkovou platbu k jednotné platbě na plochu (TOP-UP),
- Podpora méně příznivých oblastí a oblastí s ekologickými omezeními (LFA)

Žadatelem o uvedenou podporu může být jakýkoliv subjekt mající v evidenci LPIS zapsanou alespoň minimální výměru zemědělské půdy v LFA a v oblastech Natura 2000. Tato plocha činí 1 hektar. Nachází-li se zemědělská půda v národním parku nebo na území chráněné krajinné oblasti, činí minimální plocha 2 hektary.

Podpora LFA je poskytována pouze na kulturu travní porost obhospodařovanou v následujících méně příznivých oblastech a v oblastech s ekologickými omezeními :

- horské oblasti typu H^A a H^B
- ostatní méně příznivé oblasti typu O^A a O^B
- oblasti se specifickými omezeními typu S a SX³

Podpora Natura 2000 je poskytována pouze na travní porosty zapsané v evidenci LPIS, nacházející se na území :

- ptačích oblastí (definovány zákonem č.114/92 Sb.) a zároveň na území 1. zóny národních parků nebo 1. zóny chráněných krajinných oblastí.,
- evropsky významných lokalit zařazených do seznamu na základě téhož zákona a zároveň na území 1. zóny národních parků nebo 1. zóny chráněných krajinných oblastí.

Poskytnutí této podpory je spojeno s celou řadou podmínek. Mezi ně například patří, že žadatel musí hospodařit na ploše, na níž byl poskytnut vyrovnávací příspěvek nejméně po dobu 5 let poté, a to alespoň na minimální stanovené výměře. Dále musí zajistit, aby byla výměra alespoň jednou ročně spasena nebo 2x ročně posečena v předepsaných termínech. Výška porostu po 31. říjnu pak nesmí být vyšší než 30cm.

---

¹ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-09. Dostupný z WWW:

<http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/01_puzc/1108636409187.pdf>

² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW:

<<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=1&val=42441&ids=0&katId=2142>>

³ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW:

<http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/03_agro_envi/1208786820843.pdf>

3. Agroenvironmentální opatření

Toto opatření má za úkol podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejích vlastností.¹

Na základě nařízení vlády 242/2004 Sb. v platném znění již nelze podávat žádosti o zařazení do programu. Při podávání změnových žádostí ve smyslu navyšování zůstaly zachovány principy z roku 2006, to znamená, že dále již nelze navyšovat výměru titulem zatravněním orné plochy, travnaté pásy na svažitých půdách a pěstování meziplodin. U ostatních plodin lze výměru navýšit maximálně o 25% původní výměry (v prvním roce závazku).

Agroenvironmentální opatření se člení na :

- a) podopatření ekologické zemědělství,
- b) podopatření ošetřování travních porostů,
- c) podopatření péče o krajinu, které se člení na tituly
  1. zatravnění orné půdy,
  2. tvorba travnatých pásů na svažitých půdách,
  3. pěstování meziplodin,
  4. trvale podmáčené louky a rašelinné louky,
  5. ptačí lokality na travních porostech,
  6. pásy orné půdy oseté vybranými plodinami za účelem zvýšení potravní nabídky ptačích společenstev a živočišných druhů vázaných na polní stanoviště (dále jen „biopásy“),
- d) podopatření osevni postup v ochranných zónách jeskyní,
- e) podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné.²

Žadatelem o podporu může být fyzická i právnická osoba, která vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost obhospodařuje minimální výměru, která se u jednotlivých podopatření liší :

- 5 ha zemědělské půdy zapsané v evidenci půdy, nejedná-li se o hospodaření podle bodů 2-7,
- 2 ha zemědělské půdy, nachází-li se v oblasti národního parku nebo chráněné krajinné oblasti,
- 1 ha půdy vedené v evidenci, jde-li o hospodaření podle ekologického zemědělství podle zvláštního právního předpisu,
- 0,5 ha půdy zapsané v evidenci, jedná-li se o pěstování zeleniny a speciálních bylin v systému ekologického zemědělství podle zvláštního právního předpisu,
- 0,25 ha vinic, ovocných sadů nebo chmelnic zapsaných v evidenci půdy, jde-li o hospodaření v systému ekologického zemědělství podle zvláštního právního předpisu,
- 1 ha ovocných sadů vedených v evidenci půdy, jde-li o hospodaření v integrovaném systému pěstování ovoce,
- 1 ha vinic, vedených v evidenci půdy, jde-li o hospodaření v integrovaném systému pěstování révy vinné.³

¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=1&val=42442&ids=0&katId=2143>>

² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/attachments/UZAE0242+542+119+515+351+81+99.pdf>>

³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online], cit. 2009-01-12. Dostupný z WWW: <<http://www.mze.cz/attachments/UZAE0242+542+119+515+351+81+99.pdf>>

Na majetek žadatele dále nesmí být prohlášen konkurz, neprobíhá konkurzní ani vyrovnávací řízení, anebo návrh na konkurzní řízení nebyl zamítnut pro nedostatek majetku. Žadatel musí splňovat i další podmínky dané pro zařazení do příslušného agroenvironmentálního opatření.

4. Lesnictví

Prostřednictvím tohoto opatření dochází k podpoře zalesňování zemědělské půdy a k založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě sloužících pro energetické využití. Zalesňování je důležité nejen protože vede ke zlepšení životního prostředí, ale klade i důraz na zvyšování obnovitelných energetických zdrojů, je krajinnotvorným prvkem a má velký vliv na vodní režim a ochranu půdy.

Dotace lze žádat pouze na půdu zapsanou v evidenci LPIS. Žadatel dále musí do této evidence nahlásit změnu - provedení založení lesního porostu či porostu rychle rostoucích dřevin.

Toto opatření zahrnuje dvě dílčí podopatření a sice zalesňování zemědělské půdy a založení porostů rychle rostoucích dřevin pro energetické využití.

Zalesnění zemědělské půdy

Podpora na zalesnění zemědělské půdy se vztahuje na založení lesního porostu na vlastním zemědělském pozemku a rovněž ochranu takto vzniklého lesního porostu za účelem jeho zajištění.¹

Jsou poskytovány dotace na :

- Založení lesního porostu na zemědělské půdě,
- Péči o lesní porost (poskytované po dobu 5 let od jeho založení),
- Náhradu ukončení zemědělské činnosti (poskytovanou po dobu 20 let od zalesnění porostu).

Žadatelem o tento příspěvek může být subjekt, který je majitelem pozemku určeného k zalesnění, vedeného v evidenci; sdružení vlastníků pozemku určeného k zalesnění, mají-li právní subjektivitu a dále spoluvlastníkovi pozemku určeného k zalesnění, za písemného souhlasu ostatních spoluvlastníků.

Na tuto dotaci nemají nárok žadatelé o podporu za předčasné ukončení zemědělské činnosti ani pěstitelé vánočních stromků.

Dotaci poskytovanou na péči o lesní porost a náhradu za ukončení zemědělské činnosti může nárokovat pouze žadatel, jemuž byla poskytnuta dotace na založení lesního porostu. Nesmí se ale jednat o subjekt státní správy nebo o subjekt, jehož základní kapitál je alespoň z 50% vlastněn obcí, sdružení obcí, krajem nebo státem.²

Minimální výměra pozemku určeného k zalesnění je 0,5 ha, pokud již tento pozemek sousedí s lesní plochou, může být tato výměra i nižší.

---

¹ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW: <
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/04_lesnictvi/1107874311109.pdf>

² STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW: <
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/04_lesnictvi/1107874311109.pdf>

Založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě určených k energetickému využití

Tuto podporu je možné čerpat pouze na pozemek, který je součástí půdního bloku nebo dílu, který je veden v evidenci jako orná půda nebo travní porost.

Žádost o zařazení do programu může podat pouze subjekt, který je vlastníkem plochy určené k zalesnění; sdružení vlastníků pozemků, které má právní subjektivitu; spoluvlastník, má-li písemný souhlas ostatních spoluvlastníků nebo nájemce zemědělského pozemku, za podmínky písemného souhlasu vlastníka tohoto pozemku k pěstování rychle rostoucích dřevin a platné nájemní smlouvy, která umožňuje dodržení podmínek pro poskytnutí dotace.¹

Stejně jako u předchozího podopatření nemůže být tato podpora poskytnuta příjemci dotace na předčasné ukončení zemědělské činnosti.

Minimální výměra u produkčního porostu činí 0,5 ha a u redukčního porostu 0,25 ha. Žadatel se dále zavazuje k pěstování **produkčního porostu** po dobu nejméně 15 let. Sklizeň musí zajistit ve tří až šestiletých intervalech po dobu stanovenou projektem. Veškerou produkci musí zajistit ve prospěch energetického využití. Po ukončení projektu je povinen zlikvidovat porost v souladu s projektem.²

Žadatel o podporu redukčního porostu se zavazuje, že po dobu minimálně 10 let zajistí pěstování, sklizeň, evidenci redukčního prostoru a odběr rostlinných řízků. Dále se zavazuje, že veškerá produkce bude využita pro množitelské účely a že po skončení doby životnosti bude projekt řádně ukončen.

5. Zakládání skupin výrobců

Tato podpora je zaměřena na lepší odbyt zemědělské produkce. Sdružení výrobců do specializovaných organizací napomůže k dosažení lepší vyjednávací pozice vůči obchodním řetězcům a ostatním obchodním partnerům.

Podpora má formu přímé nenávratné dotace na založení skupin výrobců a zajištění jejího fungování po dobu 5 let. Legislativně je tento program upraven nařízením vlády č.332/2007 Sb. o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti.³

Mezi komodity podporované v rámci tohoto opatření patří:

- Včelí produkty,
- Obiloviny,
- Olejniny,
- Brambory,
- Len a konopí na vlákno,
- Květiny a okrasné dřeviny,
- Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny,
- Školkařské výpěstky ovocných dřevin,
- Jatečné ovce a kozy,

¹ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW: <
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/04_lesnictvi/1107874311109.pdf>

² STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-02-08. Dostupný z WWW: <
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/04_lesnictvi/1107874311109.pdf>

³ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/05_zsv/1136974305140.pdf>

- Jatečný skot,
- Jatečná prasata,
- Jatečná drůbež,
- Jateční běžci¹.

O dotaci za příslušný kalendářní rok může žádat skupina výrobců splňující následující podmínky :

- byla zařazena do programu do 31.12.2006,
- podá žádost o poskytnutí dotace v období od 1.1. do 15.2. za uplynulé období kalendářního roku (žádost se podává zpětně),
- zajišťuje odbyt příslušné zemědělské komodity nebo více komodit, pro kterou je skupina výrobců zařazena do programu.²

Dále musí platit, že výše roční obchodovatelné produkce komodity, pro kterou byla skupina zařazena do programu, je alespoň 3 mil. Kč anebo skupina výrobců má alespoň 5 společníků (členů). I při splnění odbytové hranice zde uvedených 3 milionů Kč ale musí platit, že má organizace alespoň 2 společníky (členy).

Komodita, pro kterou byla skupina výrobců do programu zařazena, smí být nakoupena od třetí osoby, maximálně však v množství 10% objemu celkové obchodované roční produkce. Dále smí být komodita nakoupena v případě pokrytí nesplněných závazků člena odbytové organizace, které pro něho ze smlouvy vyplývají. Nesmí však být nakoupeno větší množství, než ukládá smlouva s odbytovou organizací. Produkce takto získaná (od třetích osob) se nezahrnuje pro účely výpočtu dotace.

Všichni členové organizace musí být fyzickými nebo právníckými osobami, které produkují alespoň jednu komoditu, pro kterou byli do organizace zařazeni do skupin výrobců. Odbyt těchto komodit zajišťují přes tuto skupinu. Člen nemusí produkovat všechny komodity, pro které byla skupina zařazena do programu. Produkuje-li ale více než jednu komoditu z těch, které jsou předmětem zařazení, musí být veškerý jejich odbyt zajištěn prostřednictvím založené organizace.

Dále všichni členové skupiny výrobců společně prodávají na trh veškerou svou produkci, pro kterou byla skupina do programu zařazena. (Kromě té produkce, která zůstává v podniku pro vlastní spotřebu a která je určena pro vlastní zpracování).³

Jak již bylo uvedeno, dotace je poskytována zpětně po dobu 5 let od zařazení do programu a její výše je odvozena od objemu obchodované produkce. Horní sazby podpory pro jednotlivé roky jsou uvedeny v tabulce 8. Maximální podpora skupině výrobců je limitována částkou 11 220 €.

¹ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/05_zsv/1136974305140.pdf>

² STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/05_zsv/1136974305140.pdf>

³ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW: <
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/05_zsv/1136974305140.pdf>

Tabulka 30 : Výše dotace

Rok	Dotace - v % z obchodované produkce
1.	5
2.	5
3.	4
4.	3
5.	2

*Zdroj: STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online], cit. 2009-01-09. Dostupný z WWW:
< http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/hrdp/05_zsv/1136974305140.pdf*

[9] Směrná účtová osnova

Příloha č. 3 k vyhlášce č. 504/2002 Sb. - Směrná účtová osnova

Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek

- 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek
- 02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný
- 03 - Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný
- 04 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek, pořizovaný dlouhodobý finanční majetek
- 05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- 06 - Dlouhodobý finanční majetek
- 07 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

Účtová třída 1 - Zásoby

- 11 - Materiál
- 12 - Zásoby vlastní výroby
- 13 - Zboží

Účtová třída 2 - Finanční účty

- 21 - Peníze
- 22 - Účty v bankách
- 23 - Krátkodobé bankovní úvěry
- 24 - Jiné krátkodobé finanční výpomoci
- 25 - Krátkodobý finanční majetek
- 26 - Převody mezi finančními účty

Účtová třída 3 - Zúčtovací vztahy

- 31 - Pohledávky
- 32 - Závazky
- 33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
- 34 - Zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování
- 35 - Pohledávky za sdružením
- 36 - Závazky ke sdružením a závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
- 37 - Jiné pohledávky a závazky
- 38 - Přechodné účty aktiv a pasiv
- 39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

Účtová třída 4 – volná

Účtová třída 5 - Náklady

- 50 - Spotřebované nákupy
- 51 - Služby
- 52 - Osobní náklady
- 53 - Daně a poplatky
- 54 - Ostatní náklady
- 55 - Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek
- 58 - Poskytnuté příspěvky
- 59 - Daň z příjmů

Účtová třída 6 - Výnosy

- 60 - Tržby za vlastní výkony a za zboží
- 61 - Změny stavu vnitroorganizačních zásob
- 62 - Aktivace
- 64 - Ostatní výnosy
- 65 - Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek
- 68 - Přijaté příspěvky
- 69 - Provozní dotace

Účtová třída 7 a 8

Účetní jednotky použijí účty účtové třídy 7 a 8 podle vnitřního předpisu.

[10] Rozvaha podniku v letech 2005-2008

Rozvaha v plném rozsahu						
označení	AKTIVA	č.řádku	netto 08	netto 07	netto 06	netto 05
	AKTIVA CELKEM	1	96670	101710	91228	89650
B.	Dlouhodobý majetek	3	66892	68006	61954	59309
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	13	63581	64695	58643	55998
B. II. 1.	Pozemky	14	6651	5591	3904	2433
	2. Stavby	15	32977	33663	34600	32007
	3. Sam. mov. věci a soubory mov. věcí	16	10116	11078	4981	3960
	5. Základní stádo a tažná zvířata	18	3380	2675	2630	1989
	6. Nedokončený dlouh. hmotný maj.	20	2040	924	417	2152
	7. Oceňovací rozdíl k nabyt. majetku	22	9417	10764	12111	13457
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	23	3311	3311	3311	3311
	1. Podíly v ÚJ pod podstatným vlivem	25	40	40	40	40
	2. Ostatní dlouhodobé CP a podíly	26	3271	3271	3271	3271
C.	Oběžná aktiva	31	29419	33546	29140	30102
C. I.	Zásoby	32	21730	19165	18581	19702
C. I. 1.	Materiál	33	957	761	784	658
	2. Nedokončená výroba a polotovary	34	6594	5211	4573	4937
	3. Výrobky	35	7925	6728	7898	8402
	4. Zvířata	36	6254	6465	5326	5705
C. III.	Krátkodobé pohledávky	48	5725	5145	7518	4620
C. III. 1.	Pohledávky z obchod. vztahů	49	5161	4538	4063	3377
	6. Stát - daň. pohledávky	54	163	295	366	789
	7. Krátkodobě poskytnuté zálohy	55	3	11	9	27
	8. Dohadné účty aktivní	56	301	301	2856	266
	9. Jiné pohledávky	57	97		224	161
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	58	1964	9236	3041	5780
C. IV. 1.	Peníze	59	68	28	110	80
	2. Účty v bankách	60	1896	9208	2931	5700
D. I.	Časové rozlišení	63	359	158	134	239
D. I. 1.	Náklady příštích období	64	359	45	132	234
	3. Příjmy příštích období	66	0	113	2	5
	PASIVA CELKEM	67	96670	101710	91228	89650
A.	Vlastní kapitál	68	80246	82262	75464	75604
A. I.	Základní kapitál	69	76443	76443	76443	76443
A. I. 1.	Základní kapitál	70	76443	76443	76443	76443
A. II.	Kapitálové fondy	73	1001	1001	1001	1001
A. II. 1.	Emisní ážio	74	1001	1001	1001	1001
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ost.	78	4637	644	648	591
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond	79	4608	615	615	551
	2. Statutární a ostatní fondy	80	29	29	33	40
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	81	0	-2627	-2495	-3695
	2. Neuhrazená ztráta min. let	83	0	-2627	-2495	-3695
A. V.	Výsled. hospod. běž. ÚO	84	-1835	6801	-133	1264
B.	Cizí zdroje	85	16424	19448	15764	14046
B. II.	Dlouhodobé závazky	91	3814	4905	5210	5235
	10. Odložený daňový závazek	101	3814	4905	5210	5235
B. III.	Krátkodobé závazky	102	5340	4460	2770	2951
B. III. 1.	Závazky z obchod. vztahů	103	4667	2134	2036	1838
	5. Závazky k zancům	107	396	480	412	575
	6. Závazky ze sociálního a zdrav.	108	206	274	221	352
	7. Stát - daň. závazky a dotace	109	55	1553	60	167
	8. Krátkodobé příj. Zálohy	110	0	10	10	0
	10. Dohadné účty pasivní	112	5	5	6	6
	11. Jiné závazky	113	11	4	25	13
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	114	7270	10083	7784	5860
B. IV. 1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	115	7270	8583	5784	3860
	2. Krátkodobé bankovní úvěry	116	0	1500	2000	2000

[11] Výkaz zisku a ztráty podniku v letech 2005-2008

Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu						
označení	text	č. řádku	2008	2007	2006	2005
I.	Tržby za prodej zboží	1	0	0	0	0
A.	Náklady vynaložené na prodej zboží	2	0	0	0	0
+	Obchodní marže	3	0	0	0	0
II.	Výkony	4	42523	44025	35373	36016
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	5	39530	42210	33733	34279
II. 2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	6	-672	-769	-1819	-982
II. 3.	Aktivace	7	3665	2674	3459	2719
B	Výkonová spotřeba	8	37787	31639	29219	29339
B 1.	Spotřeba materiálu a energie	9	27579	22011	20346	20156
B 2.	Služby	10	10208	9628	8873	9183
+	Přidaná hodnota	11	4736	12386	6154	6677
C	Osobní náklady	12	7504	7544	8083	8112
C 1.	Mzdové náklady	13	5412	5547	5949	5953
C 2.	Odměny členům orgánů společnosti a členům orgánů sdružení	14	93	0	0	0
C 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	1937	1942	2068	2084
C 4.	Sociální náklady	16	62	55	66	75
D	Daně a poplatky	17	506	558	560	571
E	Odpisy DNM a DHM	18	6702	4470	5444	6274
III.	Tržby z prodeje DHM a DNM	19	1799	3755	2713	3091
III. 1.	Tržby z prodeje DM	20	1120	3447	2379	2945
III. 2.	Tržby z prodeje materiálu	21	679	308	334	146
F	Zůstatková cena prodaného DM a materiálu	22	1278	1091	1190	882
F 1.	Zůstatková cena prodaného DM	23	791	1067	1013	818
F 2.	Prodaný materiál	24	487	24	177	64
G	Změna stavu rezerv a opr. v prov. Obl.	25	0	1347	0	0
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	7744	7934	7497	7990
H	Ostatní provozní náklady	27	882	608	844	765
V.	Převod provozních výnosů	28	0	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	29	0	0	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření	30	-2593	8457	243	1154
VI.	Tržby z prodeje CP a podílů	31	0	0	0	0
J.	Prodané CP a podíly	32	0	0	0	0
VII.	Výnosy z DFM	33	0	0	0	0
VII. 1.	Výnosy z podílů v ovl. A říz. Osob ...	34	0	0	0	0
VII. 2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých CP a podílů	35	0	0	0	0
VII. 3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého FM	36	0	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátk. FM	37	0	0	0	0
K	Náklady z finančního majetku	38	0	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	39	0	0	0	0
L	Náklady z přecenění CP a derivátů	40	0	0	0	0
M	Změna stavu rezerv a opravných položek	41	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	42	1	2	8	29
N	Nákladové úroky	43	528	564	444	269
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	227	169	93	187
O	Ostatní finanční náklady	45	36	47	59	62
XII.	Převod finančních výnosů	46	0	0	0	0
P	Převod finančních nákladů	47	0	0	0	0
*	Finanční výsledek hospodaření	48	-336	-440	-402	-115
Q	Daň z příjmu za běžnou činnost	49	-1092	1216	-26	-225
Q 1.	splatná	50	0	1521	0	61
Q 2.	odložená	51	-1092	-305	-26	-286
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	-1837	6801	-133	1264
XIII.	Mimořádné výnosy	53	0	0	0	0
R	Mimořádné náklady	54	0	0	0	0
S	Daň z příjmu z mimořádné činnosti	55	0	0	0	0
S 1.	splatná	56	0	0	0	0
S 2.	odložená	57	0	0	0	0
*	Mimořádný výsledek hospodaření	58	0	0	0	0
T	Převod podílů na výsledku hospodaření	59	0	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období	60	-1837,00	6801,00	-133,00	1264,00
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	-2929,00	8017,00	-159,00	1039,00

